

31/203

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ నెవ్వంబరునెల 2-వ తేది బుధవారము } No. 180
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫ } సంచిక ౧౩౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పు నొప్పువారిచే వేలవేలు యోగ్యతావత్తములు బాంధవమున్నటి. మంచభాష వీటి చూచి కొనిత డాడవ గలవగు

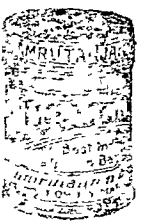
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పులు, మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టుగోగొట్టును,
బెలుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుబడినక శరీర
మందలి దుష్కర్మాదృశములను తొలగించి శేషమున
కాబోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు

దగ్గును తగ్గించును దురదకు తొలగించును.

చక్కనిడబ్బీలో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, చు ద్రాను లేక, 109 ప్రేరిరోడ్డు. భోర్టు బొంబాయి.

ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన మానవృక్ష మీకు తెలియును

చిత్రపువ్వు రగిషీలు, పూజలు, మొదలగు
నవిగల నాగవత్తలు, పట్టెడలు, నాగరములు, జడ
తీళ్ళు, మల్లెమొగ్గులు, రోజాపువ్వులు, కెంపులు,
పచ్చలు, పువ్వురాగములుచేర్చి కట్టుబడిన మోపులు,
సొంబిళ్ళలు మొదలగునవి, పెండ్లి పానులును
మొదలగునవిగా ముప్పవీ. అక్కరలేనివో పుచ్చు
కొని మైకా వాపసిపైయు. చురగు బంగారును,
సీసపెండ్లికి, మేలైన పువ్వురాగములను కెంపులను
పూచీ నిచ్చెదము

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
నగలవ రత్నము, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంభీర ప్రాంతము) మొక్కపాటి రామమూర్తి గారి

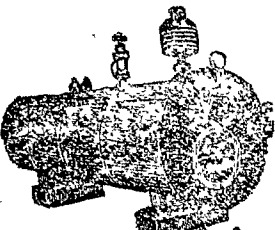
ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు }
నిండుకాలికొబైండు షెడర్ వైటు కాగితములు }

ధర రు 2. 8 }
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. }

వృషాధిప శతకము	0 2 6	బంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0 2 0
సర్వేశ్వర శతకము	0 3 0	నారాయణ శతకము	0 3 0
దేవకీనందన శతకము	0 3 0	కాళహస్తీశ్వర శతకము	0 4 0

తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

అమకమునకు 30 అడుగులు X 8 అడుగులు కొలతగల
లంకా వైరు బాయిలరులు

160 ఎల్. బి పౌనల స్టీమ్ బైపురుకు ఆను. మంచిస్థితిలోనున్నది. ఇవిగాక
కన్డెన్సింగు అండు వాన్ కన్డెన్సింగు కాంపౌండు స్టీము ఎంజినులుకూడ గలవు.
పూర్తి వివరము లకుకూడ ౧౨ విలాస రునుకు వ్రాయుడు.

B. D. BERY & Co.,
Engineers, & Machinery Merchants,
8, Sembudoss Street, G F, MADRAS.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953
29-8-25 శనివారమునుండి, 31-8-25 శని సోమవారమువరకు
8 చక్రములు చూపిండు.
యూనివర్సల్ జ్యూరల్ డ్రామా
టూర్ న డో
భయంకరమైనట్టియు, ఆశ్చర్యకరమైనట్టి కథ. రిక్ కన్,
జె. కార్టర్, హాన్ పీటర్స్ మొదలగువారి సాహసకార్య
ములు చూడదగినవి.

క్రాన్ థియేటర్
29-8-25 శనివారం నుండి, 4-9-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనలు ౪ గం-౧౫ ని, రాత్రి ౭ గం-౩౦ ని.
శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకముగా ౩ గం. 15 ని. గలను.
చూచుటకు ఆశ్చర్యముగా చుండును-మిక్కిలి విశేషకరమైన
ప్రదర్శనలు
మదన్ థియేటర్స్ లిమిటెడ్

ధృవచరిత్రను
ప్రథమ గొప్ప ఓరియంటల్ ఫిల్మును ప్రదర్శించెదను
8 ఫిల్ములవి 10,000 అడుగుల సానుకూలము
కాలభక్తుడైన "సృష్టని" భక్తిచింతనమైన చిత్రము
క్లిలి అమృతముగాను, శృంగారంజనముగాను ప్రదర్శించ
బడును.

పురాణం సూరిశాస్త్రి గారి
ప్రసంగింధులు
నాట్యములు 1-౦-0 కావ్యములు 1-౦-0
విమర్శక పాలిటెను 1-౦-0 ఆంధ్రమునకు సుర్యు
రచనము 1-0-0 నాట్యములు 1-౦-0
(అప్పుడూ ముప్పవీ) వి. ఎ. ఎ. ఎ. (ప్రతి ౧౦౦)
మానేజరు, విద్యానిలయము,
2264 బందరు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము చేదు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్

ఫార్మసీ లిమిటెడ్ 2227

19, హాంస్ రోడ్డు, మాంటాగో రోడ్డు, మద్రాసు.

భీషగ్రత్న ఆచంట లక్ష్మీవతి, బి.ఎ. ఎం.బి.సి. గారిచే స్థాపించబడి కొలంబో మొదలు హాంస్ రోడ్డు వరకు ఎల్ల ప్రదేశములందును పెక్కు మొదటితరగతి బంగారు షతకములు బడసినది.

అమూల్యము లగు ఆయుర్వేద ఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా యివ్వబడును. ఏజంట్లు కావలెను. వలయువారు మేనేజరునకు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేదభూమి నోరి రామశాస్త్రిగారి సీసా జీవనసుధా సీసా 2 రూ. దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును. ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

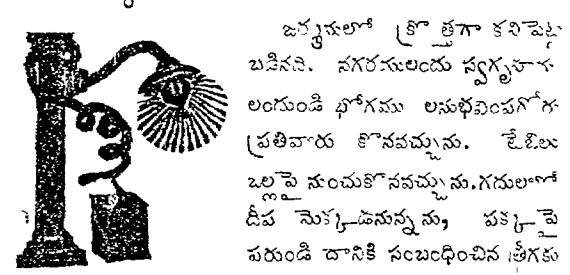
రత్న పురుష లేహ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతలేహ్యం. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. మేహముల వచ్చినవారి, మూత్రరోగములకూడా తగ్గును. డబ్బీరు 3-4-0.

(క్రవ్యాధి) 1968

అక్షిగ్రమును పోగొట్టి అన్నమరుసల్లు చేయుటయే గాక మంచిజర్రాగ్ని కలుగజేయును. తులం 1 కి రూ 1-0-0. పట్టాభిరామ వైద్యశాల గోదావరిజిల్లా(రాయవరం)

జర్మను ఎలక్ట్రిక్ డివీసు

జర్మనులో క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినది. నగరములందు స్వగృహాలందుండి భోగము లనుభవించుగోగ ప్రతివారు కొనవచ్చును. టేబిలుపై నుంచుకొనవచ్చును. గదులలో దీప మెక్కుడున్నను, పక్కపై పరుండి దానికి సంబంధించిన శ్రీగతులించుచుండె మీటునొక్క పెరిగించవచ్చును, ఆర్పవచ్చును. గదిలోనుంచి నూర్చుని యింట్లోకి తెప్పించినట్లే అద్భుతమైన కాంతినిచ్చును. గాలిలోకూడ వెలుగును. సభలలో పెట్టిన అనేకుల నాకర్షించును. 2284 అనునది రూ 6-0-0. లెస్సెపుధర రూ 8-0-0 కేవలము అందు కంపెనీ, సాహుకారుపేట, మద్రాసు.

ఆయుర్వేద ఔషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము కొద్దికోజులవరకు రూ 3-0-0. 2046 శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు సీనియర్ డాక్టర్, బెజవాడ.

తేలు మందు వెల సీసా 1-క 0-8-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాగు గలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశింపదు. బాధ నరముల వెంట పెద్దవరమునగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును బండ్లపాదనల్లులు చేసిన బాధలెల్లను. ఈద్రావకము ననేకులు పరిశోచించిరి. ఇది మిగల ఘాతుకాలిని నీటివలె నుండును. చెడికుండుటకూడా రబ్బరుబిరగా గల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెముమందు పోసిన బాధ మాయపడును. మందును గోగియున్న తాము బాధపడ నిరతరులకు పూర్వము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలెనది. అమృతాంజనం డిప్లో. మదరాసు - బొంబాయి

వైటుకొన్నిలు సమావేశము

ప్రశ్నోత్తరములు

కొండ్ల ప్రధాన వాగ్యుక్తానపు చట్టము పోయినది. సిద్ధా, ఆగష్టు 31:—గతిబుధవారమునందు ప్రజేత లేట్ల బడిన ప్రభుత్వపు చట్టములు నేటివైటుకొన్నిలు సభయందు విచారణకు వచ్చెను. మందుబడ్డెటునందు అదనపు ఆదాయపు పన్నును రద్దుచేసి, ఆదాయపుపన్నును దగ్గించవలయునని నలాలానుకు వీరసేంగుగారి ప్రశ్నను కరంధికారుగారు వేసిరి. రాబోవు సంవత్సరపు బడ్జెటు విషయమై తానిప్పుడేమియు చెప్పనీతియందు లేనిని మేక్ వాటర్సుగారు జవాబిచ్చిరి. సంయుక్త రాజ్యమనందున భీమాకంపెనీచేసి వారలకు లాభముగ పంచి పెట్టినధనము మొత్తమును ఆదాయపు పన్ను విధించుట యందుండి తప్పించెదరా యని గా|| సెత్తాగారు ప్రశ్నించిరి. ఈమాసనను దొరతనము ఆలోచించునని మేక్ వాటర్సుగారు సమాధానమిచ్చిరి. అదనపు పన్ను, ఆదాయపు పన్ను విషయమై పన్ను విచారణ కమిటీ విచారించ లేదా యనియు, పన్ను విచారణ సంఘముయొక్క నివేదికముపై దొరతనము ఈ తరపులను గావించుటకు పూర్వ మానివేదిక సేవభవారు చర్చించుటకు బ్రభుత్వము అవకాశ మియునా యనియు కె. సి. రాయగారు ప్రశ్నించిరి. అదనపు ఆదాయపు పన్ను గాని ఆదాయపు పన్ను గాని రద్దుచేయుటగాని తగ్గించుట విషయమై తా|| సెత్తాగారు సమాధానమిచ్చిరి. పన్ను విచారణ సంఘము విచారించలేదనియు యీపన్నులను గరించి కమిటీ సిఫార్సు లేమైన చేయునో లేదో తా|| సెత్తాగారు సమాధానమిచ్చిరి. మేక్ వాటర్సుగారు జవాబిచ్చిరి. కేంద్రశాసనసభలు రెండును పన్ను విచారణసంఘ నివేదికను జర్చించుటకు అవకాశ మియునను. పముప్రములపై బోవుసరకును భీమాచేయు కంపెనీల దళారులుగాని, భీమాకంపెనీ వర్తకులు గాని దొరతనమునంద సొమ్ము డిపోజిట్టు చేయుటలేదని వాణిజ్యశాఖ కాన్స్టేబుల్ ఛాన్స్ విక్రమ్గారు జవాబిచ్చిరి. నూతన భీమా చట్టము క్రింద యీ కంపెనీలుగూడ డిపోజిట్టు బుట్టుటకు నిబంధనలు గావించ నూచింపబడెను. భీమాకంపెనీ వ్యవహారములను జేయు దళారులు లైసెన్సు తీసికొనవలయునని నిబంధన నూతన చట్టము ప్రకారము చేయుటకు ఆలోచించుచున్నారా యని సెత్తాగారు ప్రశ్నించిరి. చట్టము పై అభిప్రాయములను దీసికొనుచున్నాము. అట్టి అభిప్రాయములలో సభ్యుని అభిప్రాయముగూడ జేర్చబడిన పిదప దొరతనము సభ్యుని నూతన విషయమై ఆలోచించును.

మారిషసు నివేదిక

కున్యారు వహారాజింగుగారు తయారు చేసి దాఖలు చేసిన మారిషసు నివేదికపై దొరతనము ఆలోచించుచున్నాడు. నివేదికపై దొరతన పెట్టి తీర్మానముల నిచ్చునో ఇప్పుడు లెబ్బజాలనియు, ఎప్పటికి తుది తీర్మానములను ప్రభుత్వము గావించునో లెబ్బజాలనియు సర్ చేప్రసాద సర్వాధికారి గారికి సర్ జేరిలు బ్లెక్టర్లుగారు సమాధానమిచ్చిరి. దొరతనము నివేదికపై సేతీర్మానములను నచ్చుటకు పూర్వము మారిషసు నివేదికను వలస స్థాయిసంఘము నాగుట లెబ్బజాలినది గా|| జి. ఎ. నల్లేశుగారు నూచించిరి. దొరతన మేతీర్మానములను నచ్చుటకు పూర్వము సభ్యుని నూతనను గరించి ఆలోచించెదనని విద్యాశాఖమంత్రి నుడివెను.

కొండ్లకోర్టుల శాసనము

క్రేరారుగారు ప్రతిపాదించ 1925 కొండ్లకోర్టుల శాసనము విచారణ గావించుట ప్రారంభింపబడెను. చట్టమందలి బెక్కు క్లాజులందు హైకోర్టు అనుశబ్దము తరువాత "లేక ప్రధాన న్యాయస్థానము" అనుశబ్దములు జేర్చవలయునని ద్వారక నాథ మిత్తరుగారు పెక్కుసవరణల నుపపాదించిరి.

కొండ్లకోర్టుల శాసనమందుగల సెక్షనుల ప్రకారమే దొరతనము యీనూతన శాసనమును నిర్మించుటయందు అనుకరించెనని సర్ బి.ఎన్. శర్మగారు జవాబిచ్చిరి. భారత పరిపాలన చట్టము క్రిందను, ఇండియా ఉన్నత న్యాయస్థానముల శాసనము క్రిందను, కొండ్ల ప్రధాన న్యాయస్థానముక్రిందను స్థాపింపబడిన ఉన్నత న్యాయస్థానములు నిబంధనలను గావించుటకు కమిటీల నియమించవలసియున్నవి. ఇతర కోర్టుల విషయమై కమిటీల నియమించుట నిర్బంధము గాదు. నిబంధనల యేర్పరచిన పిదప యీకోర్టులు కమిటీల నియమించవచ్చును. జెనరలు క్లాజు అట్లు అనుశబ్దమునందలి

హైకోర్టు అనుశబ్దముక్రింద ప్రధాన న్యాయస్థానమును వచ్చును న్యాయశాఖసభ్యునకును మిత్తరుగారికిని మాటలందు భేదము గన్పించుచున్నదిగాని వ్యవహారమునందు భేదము లేదని రాజాల్గారు బిగ్గిరి. చట్టము మిక్కిలి స్పష్టముగ నుండుటకు మిత్తరుగారి సవరణ సంగీకరించుట మంచిది.

డాక్టరు మిత్తరుగారికిని దొరతనమునకుగల భేదమే తోస్వల్పముగ నున్నందున అనవసరముగ చట్టముమార్పుట అనావశ్యకమని క్రేరారుగారు జవాబిచ్చిరి. జాగ్రత్త మంచిది. ఇట్టి విషయములలో జాగ్రత్తయే అభిప్రాయము మోసపుచ్చవచ్చును. సవరణ గావించవలయునని పట్టుబట్టినచో ఆరుబరములనుండి చట్టములను దయారుచేయువారిని అవమానపరచుటయని యెన్నునలయును.

సవరణల గతి

డాక్టరు మిత్తరుగారి సవరణను సర్వాధికారిగారు బలపర్చిరి. ఇట్టిశాసనమును గురించి ఆలోచించు సవర్ణుడు డెంత జాగ్రత్త దీసికొనిన సంతమంచిది అని యు, లోటులు లేనిచోట లోటులు న్యాయ వాదులు గని బెట్టెదరనియు ముందెప్పుడైన డాక్టరు మిత్తరుగారి నూత్నబుద్ధి గలవారట్టిలోటులను వెదకి కొండ్ల ప్రధాన న్యాయస్థానముననే సెరింగింప నచ్చుననియు సర్వాధికారిగారు నుడివెరి. ప్రధాన న్యాయస్థానముక్రింద దయారుచేయబడిన నిబంధనలు 'అశాస్త్రీయమైనవి' వాసము బయలుదేర సవకాశము రావచ్చునని గా|| జేమెఫర్లు ర నుదాసు పంతులుగారు చెప్పి సవరణను బలపర్చిరి. ముందటి సవరణ ఓడిపోయెను. మిగిలిన సవరణలు ఉపసంహరించుటకు నిబంధనలు. హైకోర్టు కాకపోయినను గుడ్డిలో పెల్లయను నట్లు ఫీచుకోర్టును దొరతనము కొండ్లనుకు బ్రసాదించి నదులను రాష్ట్రీయుల తరపున దొరతనమునకు రాజాల్గారు కృతజ్ఞతను చెప్పిరి. లక్షణపురమందు ఆగ్రారాష్ట్రపు పడమటి జిల్లాలోపై అధికారము గల ఉన్నత న్యాయస్థానము స్థాపించబోవు శుభ దినమున కెదురుజూచు చున్నానని రాజాల్గారునుడివెరి. చట్టము ఆమోదింపబడెను. చర్చ లేకుండ పేరములను గావించిరి గుంపుల వాండ్ర ఆత్మసవరణ చట్టమును సభ పూర్ణముచేసెను ప్రతియెగు మతి సవరణ చట్టమును : చారించవలసినదని చాన్స్ విక్రమ్గారు ప్రతిపాదించిరి చట్టముపై విచారణజరిగెను. ఆమోదింపబడెను.

(1) కొన్ని స్వల్పశాసనములను రద్దుచేయుచునుమరికొన్నిటిని సవరణ గావించుచును చట్టము పూర్ణముచేయబడెను(2) బొంబాయి మదరాసు, బెంగాలు బాలబాచిల సరితక్షణ శాసనమునందు : రికొన్ని నిబంధనలనుజేర్చి యొకబిల్లు సభ ఆమోదననొందెను. (3) 1908 సంవత్సరపు రేపుచట్టమును సవరణ గావించుచు మిరి యొకచట్టము పూర్ణముచేయబడెను. లేవటివరకును వైటు కొంపిలు నిల్పియు బడెను.

(అ. ప్రె.)

కార్మిక సంఘముల బిల్లు

ఉపసంఘ నివేదిక

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 1:—కార్మిక సంఘముల బిల్లును విమర్శించుట కేర్పడిన యుపసంఘ సభ్యులందఱు నేటిభావమును బ్రకటించక ప్రాముఖ్య విషయములందు భేదాభిప్రాయములు గనుపజిరి. గౌరవసభ్యులు, తాత్కాలిక సభ్యులు సంఘములకు సహాయమొనర్చుటకు వీలగునటులు బిల్లు సవరింపబడెను. ఇతరసభ్యుల కీయబడిన సౌకర్యములు వారికిగూడ కలుగజేయవలెను. సంఘములను రిజిస్టరుచేయుటకు రిజిస్ట్రారు లంగీకరించనిచో, ఎడిషనలు న్యాయమూర్తులుగాని, సబు జడ్జిలుగాని యంతకు తక్కువగాని న్యాయాధికారులయొద్దగాని యప్పీలుచేసికొనుటకు వీలు కలిగించబడినది. గోస్వామి, దేవకీప్రసాద సంగలు ప్రధాన న్యాయస్థానముందు దీనిపైగూడ నప్పీలు చేసుకొనుటకు వీలుండవలెనని గూడ నూచించిరి. ఇంక సీ సంఘములయొక్క రాజకీయ విరాళములగూర్చి మెజారిటీవారు వారియిష్టము ననుసరించి యేర్పాటు చేసికొనవచ్చుననిరి. కాని గోస్వామి సహాగారిట్టి సంకుచితమును యేర్పాటునుడివేసి, యాంగ్లేజీమందుండినట్లయిన మంచవలయునని గోరిరి. కార్మిక కూటములం దాపరిశ్రమతాలాకు యుద్యోగములు మూడవంతు ప్రతినిధులుండిన చాలునని నిశ్చయించిరి. దీనికి సర్ బి. యన్. మిల్, స్టేమింగు, గ్రాహము, క్లాగార్లు భేదాభిప్రాయమునూచించి యుద్యోగస్థులనిటుల తగ్గించుటవలన వారి సందర్భములను దెలిసికొనుటకు గావలసినంత వీలుండదనిరి. నూటికి 50 వంతును ప్రాతినిధ్యముండ దత్తాగారు కోరిరి. కాని మెజారిటీ కార్మికులందరి యల్పవిద్యు లాలోచించి మూడవంతు చాలునని నిశ్చయించిరి. ఈనివేదికకు రంగాచారి, సర్ పురుషోత్తమ దాసు, జిన్నా, కెల్కారు, లాల్పాయి, నియోగి, గ్రాహము, క్లా, గోస్వామి, దత్తా, ఆదార్, సింహా, స్టేమింగు, మిత్తరుగారు సంతకములు చేసిరి.

(అ. ప్రె.)

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బహునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది! వెలలో సరసము!!

రాజేశ్వరి **బొర కృష్ణబుబ్బ**

చర్మవ్యాధులకు వజ్రయుధము

మైనపువ్వులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును అన్ని స్థలములలో ఏజెంట్లు కావలెను

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ.

తో కామయహర కస్తూరి మాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండుసంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆరంభించుచున్నా ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయాష్ట్ర, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, మ.సలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు సమస్తశత్రుములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, వలబడము, జీర్ణించినభేదము, కడుపునొప్పి, ఎలబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకష్టాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులు, గ్రతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గణముగను నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు ఒకదళా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 ముత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 పొట్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్ల వెల పొట్టుఖర్చుతో రూ 1 8-0 12 బుడ్లు రూ 2-18-0 25 బుడ్లు రూ 5-8-0 కావలసినవారు ఈ దినివదిలాసమునకు వ్రాయుదు ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

వైరెక్సు | మలేరియా, ఇతర జ్వరములను

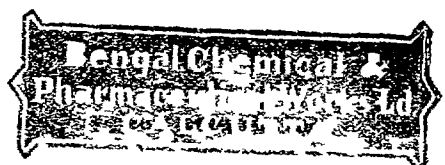
ఒక్కటియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే ఒక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక ఇందుచేతనే **వైరెక్సు** లెక్కపెట్టుటకు వీలుకానంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయించబడుచున్నది

ఇండోమియు రహస్యములేదు

దయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును

బుడ్డి 1 కి రూ. 0-13-0 మాత్రమే

వి పి ఖర్చులతో సహా రూ. 1-2-0.

 1591

ఓడలు

రాజ్యకు యోడలండను ఆగస్టు 20 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు బదిలెను మామూలగ బొంబాయి సెప్టెంబరు 4వ తేదీ నిశుక్రవారముదయము 5 గంటలకు చేరును

'రాంప్రారం' యోడలండ లండను 27 వ తేదీని తపాలతో మార్చేల్సులేవు 29 వ తేదీ యుదయమున గరాలకు వదలెన (ఆ ప్రె)

తంత్రి విలాసము "బిబిటికో"

హెడ్ ఆఫీసు

బొంబాయి.

విదేశకార్యాలయములు

బర్లన్ & హాంబర్గు.

BOMBAY BERLIN TRADIGO CO.,

కాన్టెనెర్స్

నెట్టెల్ కెమరాలు

హాఫ్స్ కెమికల్సు, ప్లేటులు,

కిండర్మాన్సు సండ్రీసు మొదలగువాటికి

ఇండియాకు, బర్మాకు, సోల్ ఏజెంట్లు.

25 MOUNT ROAD, MADRAS.

అమెచ్యూర్స్

డెవలిప్సింగ్, ప్రింటింగ్,

ఎన్లార్సింగ్ మొదలగు

వాటియందు మాకు

ప్రత్యేక శ్రమగలదు

1949

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

2198

నమస్త ఆయుర్వేద వాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడుచు. తోరువారికి కృతజ్ఞులగు ఉచితము.

శిక్కుగురుద్వారా బిల్లింగీకరింపబడెను

ఇతరప్రభుత్వపుబిల్లులు

ప్రశ్నోత్తరములు

అందుచేత ప్రపంచమును సమాధానమొయబడెను

ప్రభుత్వ విలులు

గురుద్వారాచటము

పిమ్మట దేయసభ్యుడు గురుద్వారా చట్టమును ప్రతి
పాఠకు

సిక్కు ఖైదీలను వదలివేయుడు

విన్నూగారు తామును కల నసంతుష్టి వ
 గను బలు నివసించుటలే నిద్ర, జెయ్యి నాగి ను
 కలను నొకటచే నివసించు నున్నందున, ప్రభుత్వ
 నాగి ను కలను కల అంగీకరించుగా వృత్తుకు జే
 గుండు, ప్రభుత్వము వారి మేల్మొదలు గోరుటలేద
 బుద్ధి ను కలను కలను నామము నున్నది. పక్షి తీర్చ
 లు జపించుట నామముగా నున్నది నుజివిరి

లాలా దునిచందుగారు పండిత కులవ్యాగారి వ
క్రొ సేకీభవించి, సిక్కు నాయకులు కారాగృహా
బహుమతిను నిజముగా సిక్కుసమస్య పరిహ
మయినట్లు తెంచరాదనియు, నీహాసపథలో పర్తా
శంకరాని విడుగుల వెంటి, గోరినప్రజ్ఞిక దాని కు
హృదయ ప్రభుత్వమునకు చాలా ప్రాసన్నమనియు నుడివి

మరతుల, న్యూనతశిక్ష, ననుభవించినవారే

యెఱుఁగుదురు

పిమ్మట రంగ అయ్యరుగ్గా రిట్లుపవ్యవించిరి
మెరవలచిన వరతులు వారియొక్క వివాహ హోద్యము
వెల్లడించుచున్నవి పంజాబు ప్రభుత్వము చట్టమును స
ముగా గానకరయుట కివ్వ గలిగియుట శేషం,

ಬಜ್ಜಿಕದಿ ನಿಕ್ಕುಲಾ ಚನದ

జ్ఞాపకమచేయకకాని లేదు ప్రభుత్వము వాటిని బ
చిరి తెలియన వదలవిషయమున నేనీనియు సమాధానముచెప్ప
లేకపోయినను, నట్లును దయచేయుటయం దింతబుద్ధి
విశేషతను జూపిన పంజాబుగవర్నరునందు విశ్వాసముంచ
వచ్చును

పెమ్మట బిల్లు సభ్యులమందానందమాను జాప యంగీక
రింపబడెను

ఇతర బిల్లులు

పిమ్మట గోరేచురభ్యుగి గొన్నాల్వెన్నీ బిల్లా ప్రజాభిప్రాయమునకై బ్రచురించుట కంగీకరించిరి కాబట్టి దీని నాపు న్యాయాద ప్తమైతివ్వుమును పనరించు బిల్లుమాత్ర నభిప్రాయార్థము ప్రచురించుట కంగీకరింపవలెదను

త్యాగరాజు పూర్వ వివేదికనుబట్టి మాచనల గమనం
దగ్గరకు కనపడనూగ వాలనం. కేయదున్నారని రంగా
రా, నియోగిగా ర్పడికేపించి సుచనలు సంవత్సరం
క్రింద వేయబడిన వింత గమనం వివేచించి ఈ కేసులో
అవివరములు 1921 సం॥ ౧ జూలై వరకు ప్రతిపదింపించి
నియోగిగారు దెలిపిరి ఆకాశ పంచాంగమునది విధుల అ గిం
నాకు వేచింపడంలేనో దెలియకు

దేశీయకర్మ్యం చాలస్వమయిన కుటుంబముగా
పెను ఆవిష్కరణము చాలల్గిష్టమయిననదిని తద్వీర్యముగా
సభలో బిల్లు ప్రకటించెదము కానో చింతించెడిది కాదు
ను సమూహము కాలేదు కావున నది యీసభలో నున్న
దేమో యని

పిమ్మట పట్టచర్చయూ బీకుండగనె సెల్లె వేసరు నో
 దునందలి 102, 103 యంశములు రంకినుసంఘ నూచనలప్రకా
 రము పవరించుటనుగూర్చి యాపసంఘ విమర్శన కుంచుటకు దొర
 స్వామితియ్యంగారి ప్రతిపాదనను టాంకిన్సునగా రంగీకరించి
 రి దాని నుపసంఘమున కుంచుటకు కూడ సభ యంగీరించెను

పిన్నులు నప్పులు పలానానాగులు నీరు (మొదటి పాఠము)

ఫలహారానంతరము

వయోనిర్ణయ శాసనము

ఫలహారానంతరము సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమనుగారు వివాహితలకు కన్యలకు 12 నుండి 18 సంలి వఱకు, నవివాహిత లగువారికి 14 సంలి వఱకును పునస్సంధాన వయస్సును హెచ్చించుటకు ప్రతిపాదించిరి ఈబిల్లునకు తాను పితృసమానుడే గాని, నిజముగా బిల్లును సభయెదుటకు తెచ్చిన ఘనతయంతయు డా||గౌరగారికి మాత్రమే చెల్లును ప్రతియాంగ్లేయుడు నిప్పటి బిల్లులోని యుద్దేశములకు మించియే యుండును కాని దేశీ యసభ్యు డగుటవలన ప్రజాభిప్రాయమును గూడ గమనింపవలసి యున్నది బిల్లు ప్రజాభిప్రాయమును గమనించి రాష్ట్రప్రభు త్యాభిప్రాయముల నాలోచించి తయారుకాబడినది డా||గౌర గారు నూచించినట్లు 15 సంలి వఱకు వృద్ధినియుట కీసభవారంగీకరించుచో దానిని మఱువ ప్రిటుకాన్సిలునందు వారి యభి ప్రాయమునకై యుంచబడును ప్రస్తుతము సంస్కర్తలు, పూర్వాచార పరాయణులుగూడ సభయందు గలరని గ్రహించి, సంస్కర్తలు లేని బావకంఁగ్రుడ్డి బావయే మేలని యెంచి బిల్లు నామోదించుట కర్తవ్యము సభవారే దానిని నిర్ణయింప గోరు చున్నాను వయస్సు నింకను హెచ్చించినచో నింతలో నీబిల్లు శాసనము కాబాలదు

యమే క ఆచార్యగారి యాక్షేపణ

ఆచార్యగారి రిట్టిసంస్కరణ శాసనము నధిక్షేపించుటకు గట్టుముగనే యున్నదనిరి కాని సంఘసంస్కరణ విషయము లీసభయందు చర్చించుట చాల విచారకరము అన్యనీయముగు విషయము. ప్రజలందే యట్టిబుద్ధి యుండయింపవలెను గాని శాసనబలముచే బలవంత పెట్టరాదు రెండవవిషయ మేమన వెనుకటి మార్పియం దీవిషయమున చర్చ జరిగి ప్రతిపాదనము నిరాకరింపబడెను కాని యీ యారుమాసములం దంత తొందరగా శాసనము వఱుచేయుట కేమి కారణమో తెలియవచ్చును మఱు డా|| గౌరగారి వచనైపుణ్యోద్ధిని ముంచ ప్రయత్నించుచున్నారెమో (నవ్వు) ఇంతకన్న ప్రముఖముగు విషయములు చాల గలవు వాటిని చర్చించుటకు తమ కాలము సీసభ్యులు పరమోంపవలయును రాజకీయాధిక పారిశ్రామిక విషయము లందు ప్రభుత్వగమన మతిమందముగనున్న నీవిషయమున మా త్రము లభువుగ పరుగిడుచున్న దనిరి

మఱుఖం చెట్టిగారు

ఎప్పుడు రాజకీయాభివృద్ధి కోరినను సాంఘికాభ్యంతరములను నూచించుట ప్రభుత్వమున కలవా టయినది ప్రభుత్వసభ్యులు తమ యభివృద్ధి లను నెవమున యభ్యంతరములను గలిగించుచున్నారు ప్రజాభిప్రాయకమును నెవమున వెనుక డా|| గౌరగారి రీబిల్లును ప్రతిపేదించి ప్రభుత్వముక గొప్పనేరము గావించెను సమస్యను గ్రహించునట్టిదానికే ప్రజాభిప్రాయ మనబడును (ఆరికసభ్యుడ—అవునవును) (నవ్వు) అట్టిదే యగుచో నీసంస్కరణమును గోరుచున్నది భారత నాగరికత నై నిదియొక యపవాదు ఇది మతము వెనుకదాగిన మహా హైన్యభావము దీని నాపయి నింపవలెను సతి నణచునప్పు డింతకన్న నెక్కుడు ప్రజాభిప్రాయ బలమున్నదా? యని మఱుఖముగా రడిగిరి

అమరనాథ దత్తుగారు

అమరనాథదత్తుగారు సాంఘికసంస్కరణము ప్రభుత్వ శాసనముగా చేయబడగూడదు అట్టి సంస్కరణాభివృద్ధి తగ్గితండ్రులవలననే గావలెను తమ యభిప్రాయమును బలవంత పెట్ట గూడదనిరి

క అహమదుగారు — అయితే స్వరాజ్యవాదు లెందుకు చేయుచున్నారు (నవ్వు) వెంటనే యమరనాథుగారు తన సమాధాన మిచ్చిరి

దానికి అహమదుగారు మఱు సమాధాన మీయగోరిరి కాని సభ్యులు సద్దు, సద్దు, అని గోలచేయుటచే మాటలాడలేక పోయెను

పిమ్మట హరవిలాసు సర్దాగారు బిల్లును బలపఱచిరి

మెక్స్ ఫ్యూలుగారి యభిప్రాయము

డా|| మెక్స్ ఫ్యూలు గారు తమ ప్రధ మోపన్యాసమున తాము ప్రత్యేకముగ గౌర గారిచో నేకీభవించుచుంటినియు, కాని యాచార్యగారి యభి ప్రాయముగూడ గమనియ మేయనియు, వీర్యవంతులుగాని జాతు లందు కన్యపునస్సంధానవయస్సు 15 గా నుండుటకు గౌరగారి తో నంగీకరింతుననియు, కాని బిల్లు నామోదించుట యాలస్య యగుచో నిప్పటి బిల్లునే యామోదించుననియు, మఱొకప్పు

దనకాశము దీనుకొందుననియు, దెలిపిరి ఇట్లు సభ్యులు భారతదేశముందు విద్యాధికులేగాక, యితరుల నేకులుగలరనియు, యింటివద్ద తమ కిష్టము లేకున్నను భార్యల బలవంతమున తమ పిల్లలకు చిన్నవయస్సులందే పెండ్లి చేయవలసివచ్చినట్టి పురుషు లుగూడ గలరని గమనింపవలయునని మెక్స్ ఫ్యూలుగారు కోరిరి

పిమ్మట కొలదిమంది వ్యతిరేకా భిప్రాయమును నూచిం పఁగా దానిని చర్చించుట కంగీరించిరి

డా|| గౌరగారి సవరణ

వీర్యవంతులుగాని జాతుల కన్యల వయస్సు 14 నుండి 15 కు హెచ్చింపగోరుచు గౌరగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి వెనుకటిసభయందు 16 సంవత్సరముల కుంచుమ తీర్మానము ప్రతిపా దించినపుడు ప్రభుత్వము తమబలము నంత నుపయోగించి దానిని ధ్వంసము చేసిరి కావుననే యిప్పుడు జాగ్రతగా చాల వెనుక ముందు లాలోచించి మితబుద్ధివలంబించి యానిశ్చయము చేయఁ బడినది కాని సభయందు 42 అనుకూలరు 63 వ్యతిరేకులు నగుటచే సవరణ యోడిపోయెను వ్యతిరేకాభిప్రాయములు వందస్థితుమును వెల్లెచ్చిరి

రామ ఆయ్యంగారి సవరణ

పిమ్మట రామ ఆయ్యంగారు వీర్యవంతులగు జాతుల కన్య లకు వయస్సు 12 గా నిర్ణయించి యుండుటకు గోరుచు సవరణ ప్రతిపాదించిరి సభల వివిధములగు వయస్సులను బ్రతిపాదించిన సభ్యుల నాక్షేపించిరి ఆనిర్ణయములపై తాము సభ్యుత్వమును గోరి దేశములోనికి పోయినచో చాలమంది కిచట ప్రాతినిధ్య ముండక పోయెడిది ఈసంస్కర్త లనేకులు సభ్యులు కాలేక పోయెడివారు (నవ్వు) దేశమున కీసమస్య దిలియకుండ వారిష్ట మవచ్చినటులు మలకనగా నూచించుట యెంతమాత్రము న్యాయముకాదు ప్రభుత్వము 18 సంలిలకు హెచ్చించుట చాల నిందాస్పదము వివాహితల విషయమున నాసాధ్యునకు బాధిం డలేదు కాని యట్టి నిర్ణయమున్నప్పుడు పోలీసువారు పెట్టు బాధలు, వారిరువురు కచ్చేరి కిడ్నాబడినప్పుడుండు చిక్కులు, అందులోను యువతి గర్భవతియగుచో పడు యమానమము గ్రహించుటకు దుర్బరము

ఒకానొకప్పుడొక న్యాయవాది ధర్మముల బలమును గ్రహింపుడని న్యాయమూ రి కుదర్పించెనట అట్టి ధర్మములు న్నచో నాగ్రంథమును దిగలబెట్టలనినచేయని న్యాయమూర్తి తమరాగ్రంథమును జరుపవలయునని సమాధానమిచ్చిరట అటులే యిచ్చట జేరిన పూర్వాచార పరాయణులగు నాన్నే హితులను మఱు హిందూ శాస్త్ర మెటులున్నదో చదువగోరెదను (నవ్వు) ప్రభుత్వమే వెనుకబడు చున్నదని నాయభిప్రాయము కాని లేని బావకంఁగ్రుడ్డిబావ యే మేలు మున్నుం చెక్కునవని జరుగవని యూహించుచు న్నాను సంఘసంస్కరణము లీసభయందు చర్చించుటకు స్వ రాజ్య సభ్యుల డభ్యంతరము నూచించిరి నియోజకవృత్తులు స్త్రీలనుగూడ నుండినచో వివిధరకముల సభ్యు లిచ్చట జేరుదురు అప్పు డింతకంటె నెక్కుడు సంస్కరణ శాసనములు ప్రతిపాదించవలయును స్వరాజ్యము వచ్చినతరువాత నిట్టివాటికి ఫలమియినచో నేను స్వరాజ్యమునే గోరను ముందు సాంఘిక సంస్కారమును గోరుదును విశ్వైక్య జాతీయతయందు విశ్వాసము గలవారిలోనే నొకడను ఈవిషయమున సాంఘిక కోద్ధరణమున కాంగ్లేయుల సహాయమును గోరుచునని కృష్ణస్వామి ఆయ్యంగారు నుడివిరి

సర్ అబ్దుల్ కయాముగారు సరిహద్దు ప్రాంతములందు సాధారణముగా చిన్నవయస్సులందు వివాహములు జరుగక పోయినను, ప్రజలం దొకవిధము యేవగింపు శాసనముపైగలదనియు వివాహసౌఖ్యమును దొలగించునని ప్రజల భ్రమయనియు, నీ సమస్యను పరిష్కరించుటకు మార్గమేమన పదిమూడు వత్సరము లూ పునర్వివాహములు చేసికొనకుండ నాపుటయే యనిరి

డా|| గౌరగారు అట్టిబిల్లు నందుకు ప్రతిపాదించరు

సర్ అబ్దులుకయాము — ఈవిషయమున ప్రజాభిప్రాయము నాకనుకూలము నుండదుగాన వివాహితలగు భార్య భర్తలకు కచ్చేరుల కిడ్చుటనే జూడలేను

సూలవ్యాగారు

పిమ్మట పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు క్రమము గా కాలము ననుసరించి వయస్సును వృద్ధిచేయగోరి హిందూ న్యాయము స్త్రీకి 16 వత్సరములను, పురుషునకు 25 వత్సరము రమ్మును వివాహకాలముగా నిర్ణయించుచున్నది కాని నిజమును గ్రహించకతప్పదు వీర్యవంతులగు జాతులవిషయమున మార్పులు న్యాయముగాదు వారికి పదమూడు సంలిలోపున వివాహము జేసుకొనుటకు పిలుండవలెను భార్యాభర్తల సాంసారిక హాలి క్కుల జోలికి పోగూడదు చిన్నవయస్సందు పెండ్లయిన బా

మెడీనాముట్టడి

నిజస్థిలులు తెలియలేదు

జెడ్డానుండి హెడజాజి రాయ బారులలో నొ కరికివచ్చిన కేబులువ్రార్త మెడీనాముట్టడి విషయ మై బలవరచుచున్నదని బొంబాయినుండి వచ్చిన వ్రార్త తెలుపుచున్నను మెడీనా యింకను ముట్టడిలోనే యుండుటచే నిజవర్తమానము తెలియలేదని సిమ్లా కువచ్చిన సమాచారమువలన తెలియచున్నది

(అ ప్రె)

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1 — హెడజాజి రాయబారు లలో నొకరగు సయ్యదులకరు ఎన్ వబ్బారూరి కీ క్రింది వార్త వచ్చెను

జెడ్డా, ఆగస్టు 28 — సయ్యదానా హంజాబాను మసీదు నాశనమొనర్పబడినది ఆయనసమాధిని వాహులీసు ధ్వంసమొనర్చిరి ఓరు మొట్టబడుట మసీదులో ప్రవేశించిరి కాని తరువాత బయటికి వెడోపోయిరి వాహులీసు విసరినబాంబులచే ప్రవక్త సమాధిపైనున్న డోమనకు డబ్బులుతగిరి డోమపగిలెను పడి పోవునేమోనని భయముగానున్నది నెజదులుచేసిన బాంబులవలన మెడీనాలోనున్న యితరకుబ్బాలు నాశనమగుటగో గాక చాలమంది అమాయికులుగూడ చనిపోయిరి

మెడీనాముట్టడి విషయమున భిలాఫతుసంఘమువారి వై గరికి జెమియతు ఇస్లామియా హిందువారు విశ్వాసతీర్మానము ను గావించిరి

(అ ప్రె)

బొంబాయి కాటను చూర్కెటు

బ్రోచిప్రత్తి పుట్టి 1 కి రు 405-8-0 లతో ప్రారంభించి రు 407 వఱకు హెచ్చెను వాయిదా డిసెంబరు, జనవరులకందిచ్చుటకు ఉమ్మారు రి89 లతో ప్రారంభించి రి90 వఱకు హెచ్చెను హెచ్చుటకు గారణమేమన వాయిదా కాలము తక్కువగుటయే

(ఫీ పెన్సన్ తంతి)

గాంధీమహాత్ముని పర్యటనము

మహాత్ముడు ఆశ్రమమునకు బయలుదేరెను

ఈసెప్టెంబరు నెల మొదటి తేదీని మహాత్ముడు కలకత్తా నగరమునుండి బొంబాయి మీదుగా సుబర్కత్రి ఆశ్రమమునకు బయలుదేరెను అటనుండి సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని బీహారులో సంచారమును ప్రారంభింపెను

(ఫార్వర్డు)

కలను దగ్గదండ్రులు భరణద్దమ బంపగోరుదురు అట్టియలవాటు నెట్టిసంస్థలె న నాపజాలపు వీర్యవంతుల మౌఖివిషయమున ధర్మము దాని దారినది చూచుకొనుటకు వలవలెను కాని ప్రభుత్వమిబిల్లు దెచ్చినందులకు చాల సంతోషకరమనిరి

పిమ్మట సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమనుగారు సమాధానమిచ్చుచు కష్టసఖములలోంచియే, యానిర్ణయము చేయఁబడినదనియు, నందిఅను సంతోషపఱచుట కిది యాలోచింపఁబడి యీమాధ్యమత మవలంబింపఁబడినదనియు దెలిపిరి రామఆయ్యంగారి సవరణ విగిపోయెను

సభ మఱు రెపు సమావేశమగును

(అ ప్రె)

* * * *

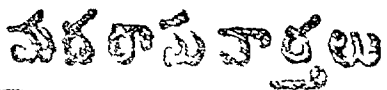
రైల్వేసంస్థలో మార్పు

సెప్టెంబరు పదయవ తేదీ యందు తూర్పుయిండియా రైల్వేసంస్థలో జమాక్షర్చులను వ్రాయుశాఖ, వాటను బరిశీరించుశాఖ విడదీయుటకును, దానినిలన పని యెట్లు జరుగనో పరిక్షంపగలందులకు రైల్వే సభ్యుడగు పిమ్మటగు సభలో ప్రతిపాదించురు

నియోజకవిధులందు మార్పులు

సెప్టెంబరు 14 వ తేదీ సభలో సర్ అల్లెగొండరు మడ్డిమనుగారు, మాడ్డి స నివేదికములో నూచించుటలు నియోజకవృత్తివిధులను మార్పులు ప్రతిపాదించు 15-వ తేదీని హిందూమహమ్మదీయ ధర్మవిధులను బాల్మి పైరివేడియందరి నూచనలు సభావిమర్శనమున నుంచఁబడును

ప్రత్తి యెక్సెజును గొట్టివేయు తీర్మానము నేటి జైలులో సర్ పురుషోత్తమదాసు రాహురు దాసుగారు తమ తీర్మానమును ప్రధమగుచ ప్రతిపాదించినట్లు నిర్ణయింపబడును అది ప్రత్తి యెక్సెజుపర్చుకు దీటు గోరుచున్నది

9. బయ 25 మొదలు జనవరి 1 వరకు క్రిస్మసు

అంధ్ర ఇన్స్పెక్షన్ కంపెనీ యొక్క యేర్పడినది దీనికి
హెడ్డుతనమును మచిలీపట్నము మేనేజింగు డైరెక్టరు డాక్టరు
కోకా ఆహోబలరావుగారు కార్యదర్శి అంధ్రదేశములోని
ప్రముఖులు డైరెక్టరులు శాసనములనుసరించి ప్రభుత్వమువారికి
కట్టవలసిన డిమాండ్లు కట్టబడినది ఇన్స్పెక్షన్ వని చురుకుగా
జరుగుచున్నది (తండ్రివారు)

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 1 — అగస్త్య 28, 29, తేదిలందు భారతసాండు హర్ష కమిటీ రెండు సమావేశములు గావించెను మూరొప్పొసంఘ ప్రతినిధి కపైను బాలా సామెలు డాఫీల్ గారు విచారణసంఘ సభ్యులుగ జేరిరి ధీరాధూనునందలి యువరాజు గారి పేర స్థాపింపబడిన రాయలు యిండియను మిలిటరీ కాలేజి అధిపతియగు తెలి కల హెచ్చి ఎల్. హూటనుగారు, విద్యా శాఖ అక్టింగు కమిషనరు ఆర్ లిటిల్ హేల్సుగారు, సర్ సి వి స్వామి అయ్యరుగారు విచారించబడిరి. ప్రస్తుతమందు సంఘము తియారుచేయుచున్న ప్రశ్నలకు సహాయ కరముగ నుండుటకు వీరు ప్రారంభమందు విచారించబడిరి సెప్టెంబరు మాసారంభములో వరిరెండు సమావేశములను కమిటీ గావించును అప్పుడు నిపుణులు యింకను విచారించబడెదరు సెప్టెంబరునెల మధ్యకు ప్రశ్నావళికమిటీ ప్రకటింపవచ్చును

(అ) (కె)

స్టేటు కౌన్సిలు

కెన్యాభారతీయుల సమస్య

పోస్టుమేష్టరుల యిబ్బందులు

తీర్మానము ఉపసంహరించు కొనబడెను

సిద్ధా, సెప్టెంబరు 1 — స్టేటు కౌన్సిలుసభ నేడు తిరిగి సమావేశమయ్యెను విచారించి బరిష్ట్రము చేయుటకు కాగ్య క్రమమునందు బెక్కువిషయములందెను ప్రశ్నలడుగుటకు మాత్రమే 45 నిమిషములు బట్టెను మామూలకంటె అదనము గా సప్లిమెంటరీ ప్రశ్నలు చేయబడెను

ప్రశ్నోత్తరములు

సప్లిమెంటరీ నిబంధనలను గావించుటను మూలనిబంధన లో నీయబడిన అధికారము నుపయోగించి గవర్నరుజనరలు, వారి సభయు నిబంధనలగాగించు అధికారమును చెలాయించి రని సెత్తెగారడిగిన ప్రశ్నకు మాంకార్యదర్శి సమాధానమిచ్చెను లీకమీషనుయొక్క సిఫారసులకార మితవరకును నిబంధనలను గావించు అధికారము ఒప్పగింపు చేయబడలేదు

భారతీయులకొరకు శ్రేయకముగ కేటాయింపుచేయ స ల్ల పుబ్లిక థూములను గురించిన సకస్య స్థాయిలన సంఘము విచారించుటకు పంపబడెను స్థాయిలసంఘము నివేదికనంప లేదుగాని సిఫారసు ఒకటి గావించెను పల్లపు థూములను తణి భీచేయుటకు దొరతన మెవ్వరిని పుర్రాయించి బంపలేదు

ఈవిషయమై కెన్యానుదలి భారతీయుల అభిప్రాయ మే బైఖరినున్నదని కె సి రాయగారు ప్రశ్నించిరి.

కెన్యాభారతీయుల అభిప్రాయము చాలవరకు యిండి యాదొరతనాభిప్రాయముతో కేకీభవించుచున్నదని సర్ ఫజ్జీ హుసేనుగారు సమాధానమిచ్చిరి

హైందవ సమస్యను గురించి దక్షిణాఫ్రికా దొరతన ముతో యోచించుటకు ఒక సమావేశమును యేర్పాటు గావించ వలసినదని భారతప్రభుత్వ మింకను రాయచారమును నడపు చున్నవి

సర్ డి పి సర్వాధికారి — ఇండియా దొర తనము దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను గవర్నరు జనరలుగారికి యేమైనను యీవిషయమై చెలియజేసి రాకే అందుపై యేమి చర్య నవలంబింపబడినదియు దొరతనము చెలుప స్థితియందుగలవా?

సర్ ఫజ్జీ హుసేను — ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఉభ యయుల పరస్పరాభిప్రాయములను వ్యక్తముచేయుటయే రాయ బారము

కె సి రాయగారు — నేటాలు నగరచ్చుమును రద్దు గావించుటకు దక్షిణ ఆఫ్రికా గవర్నరు జనరలుగారికి యిండి యా దొరతనము యేమి అభిప్రాయములను బుపెను ఇప్పుడు తేలవలసిన సారాంశపడియే

సర్ ఫజ్జీ హుసేను — కొన్ని అంశములయెడ పట్టు బట్టినయెడల రైలుటేబిలు కాన్ఫరెన్సు సమావేశపర్చుటకు రాయ ల ములు జరుపుటకు వీలుండదు

ప్రస్తుతముందు వ్యవసాయ కమిషనును నియమించుటకు అవశ్యకము లేదనియు, ఈ విషయమై యిండియా కార్యదర్శి తో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఒరుగుటలేదనియు సెత్తెగారికి సర్ ఫజ్జీ హుసేను సమాధానమిచ్చెను

రాష్ట్రీయ విషయముల వ్యవసాఖాయందు కేంద్ర ప్రభుత్వము జోక్యము గల్గించుకొనుట రాజకీయ విధానతత్వ మునకు విరుద్ధమైనదనియని పత్రికలందు మొనరిన వాఖ్యములను దొరతన మెరుగునాయని డా॥ ద్వారకీనాథ మిత్తరుగారు ప్రశ్నించిరి

సర్ ఫజ్జీ హుసేను — వ్యాఖ్యలను చదువుటకు నాకు కతూహలముగ నున్నది

పోస్టుమేష్టరుల యిబ్బందులు

భారతదేశముందును బర్మాయందును గల పోస్టుమేష్టరుల, 140-170 రూపాయల గ్రేడునందు గలవారు గూడ గలసి వేతనములు ప్రతివత్తి మొదలగు విషయములను గురించి విచారించి యిబ్బందులను దొలగించుటకు కేంద్ర కాసనసభయొక్క అధికార అనధికార సభ్యులును, పోస్టుమేష్టరుల ప్రతినిధియొడను గల కమిటి నొక దానిని నియమించవలసినదని డా॥ బరూచాగారు నొక తీర్మానమునుబలిపాదించిరి గత శీతకాలముందు భారత కాసనసభ

యందు పాల గాఢోక తీర్మానమును ప్రతిపాదించినదియు, అందులకు ప్రతిఫలముగ పోస్టుశాఖ నేవకుల డిప్యూటీమనుసు గలసి మాట్లాడుటకు సర్ బి ఎన్ మిత్రగారంగీకరించి రనియు బరూచాగారు సభ్యులకు జ్ఞాపకముజేసెను పోస్టుల నేవకుల యిబ్బందులు గొంతవరకు దొలగింపబడినను పోస్టు మేష్టరుల కష్టము లక్లే యుండెనని సభ్యు డెరింగించెను ఈపోస్టుమేష్టరులు దొరతనమునకు బాధ్యతవహించి విధులను నెరవేర్చుచు న్నారు వాగలందు విస్తారము ఆసంతృప్తిగలదు అది తొలగింపవలయును 1920 వ సంవత్సరపు విచారణములన రాజధాని పోస్టుమేష్టరులుగాని రంగూను పోస్టుమేష్టరులుగాని సాకర్యముల బడయలేదు గెజిటురు పోస్టుమేష్టరుల గతి అట్లే యున్నది పోస్టుమాష్టరుల జీతములందు గల భేదములను సభ్యుడు ఎరింగించి టైముస్కేలు మిక్సీలి సంతృప్తికరముగ లేద నెను గెజెటెరు పోస్టుమేష్టరులందు గల అసంతృప్తి అంతగా పాటింపబడుట లేదు వారివిధులు కష్టయుతములైనవి వారి బాధ్యతలు నూపరింపెండెంట్ల బాధ్యతలకంటె మిక్సీలి అధికముగనున్నవి విలువగల వస్తువులలోగాని ఇనుమ్యూరు కవరులలోగాని సంబంధము లేనట్టి టెలిగ్రాము మాష్టరులవలె వీరలకల జీతము లీయరాదని బరూచాగారు ప్రశ్నించిరి పోస్టుమేష్టరుల తరగతి విభాగమును బట్టచూడ పించును దీనిని గాను దినముల నాటికైనను వారలకు పూర్తిజీతము ముట్టుటలేదు పోస్టుమేష్టరుల ప్రారంభజీతము, రూ 145 లు చాలదు పోస్టుఫీసు నూపరింపెండెంట్ల కంటె తక్కువ ఉద్యోగులకు తాములాడబడుచున్నా మని పోస్టుమేష్టరులు తలంచుచున్నారు పోస్టుమేష్టరులకు ఉచితముగ నివాసగృహము లీయబడినదని సమాధానము చెప్పవచ్చును బనలకు బదులుగ వారిజీతములు హెచ్చుచేయబడినవో వారలకు బనలకొరలేదని బెక్కు పోస్టుమేష్టరులు చెల్లుచున్నారు టెలిగ్రాపు శాఖవారలకు స్థానిక అలవెన్సు యిచ్చుచోటులందు తమకేల అట్టి అలవెన్సు లీయబడకున్నవో పోస్టుమేష్టరులు, డిప్యూటీ పోస్టుమేష్టరులు, అసిస్టెంట్లు మేష్టరులు ఈపించజాలరున్నారు, పోస్టుమేష్టరులకు గల యితర యిబ్బందులను వివరించిన పీడప తాను ప్రతిపాదించిన తీర్మాన ముమోదించి కమిటిని నియమించవలసినదని ప్రతిపాదకుడు గోరెను

కె సి రాయగారి ప్రతిఘటనము

తీర్మానమును కె సి రాయగారు ప్రతిఘటించిరి స్టేటు కౌన్సిలు భారత సామ్రాజ్యమందలి పెద్దల సభయనియు, అట్టి సభయందు తాబేదారీల యిబ్బందులనుగరించి విచారించుట తగదనియు ఆయన అభిప్రాయము ఇట్టిఅభిప్రాయము యూరపునందు సెనేటు కార్యక్రమమును దిలకించువారు బలపర్చెదరు రాయగారుయివల యింగ్లాండువెడలినప్పుడు పోస్టుమేష్టరులతోముచ్చటించగా యిట్టి యిబ్బందులు పిక్లే కమిటికి బరిష్ట్రము జేసెనని ఆయన రాయగారికి సమాధానమిచ్చిరి అట్టి కమిటి భారత దేశమందు లేకుండుట శోచనీయము పరిశ్రమ కార్యకాలిలకు సంబంధించిన కాట కమిటి అట్టిపనిచెయుట బహు ప్రశస్తముగ నుండును ఈ కమిటియందు కౌన్సిలు ప్రతినిధులుగ సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి సెత్తెగారున్నారు కాఖ కమిటి ఎదుట పోస్టుమేష్టరుల యిబ్బందులను బెట్టి దానిని నచ్చుట బరిష్ట్రము చేయించవలసినదని రాయగారు తాబేదారుల యిబ్బందుల గురించి యీ సభయందు విచారణచేయుట ప్రారంభమైనయెడ, స్టేటు కౌన్సిలు ప్రతిష్ఠయు గౌరవమును అధికము కాజాలదు ఆందుచే నేవకులనీతియు నడతయు ఖీణించును దాదాపుగ భారతీయులచే భారతదేశమందలి పోస్టాఫీసులు నడపబడుచున్నవి వారందు స్వరాజ్యమునుభవించుచున్నాట పోస్టుశాఖా వ్యవహారములను సర్ భూరేంద్రనాథ మిత్రగారు జూచుచున్నారు జి పి రాయగారు డైరెక్టరు జనరలుగ నున్నారు ఇట్టి పెద్ద ఉద్యోగులు తాబేదారుల ఇబ్బందులకు విచారించి బరిష్ట్రముచేయజాల పోయినవో తాబేదారులను గురించి విచారించవలసిన విషయమే గవర్నమెంటు తాబేదారి ఉద్యోగుల జతమును హెచ్చుచేయలసినదని ఎల్లప్పుడును పట్టుపట్టుట నేను జూచితిని ఇట్టికోరికలకు పరితమ ప్రతిబిమ్బ వ్యక్తులపై ఎట్లుపర్యామించునో దొరతనము యోచించుటలేదు జాతీయ సామర్థ్య ముభిల్లిగిగావించుటకు స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులుగాని, అసన్న సభ్యులుగాని యెప్పుడును ప్రయత్నించుటలు నేనెరుంగను ఈరెండును జాతీయసామర్థ్య ముభిల్లిగిజేయుటయు, వేతనములను హెచ్చుగావించుటయు మిలితముచేయబడినవో నునయెదుట బెట్టబడినట్టి తీర్మానము యెల్లరి ఆమోదమును బడయచ్చును (దీర్ఘ హర్షధానములు)

తీర్మానమును బలపరచుట

కపర్తీగాని క్రిమ్యమును బలపరచిరి తాను ప్రాంతభారి త కాసన సభయందు యిట్టి తీర్మానమును బ్రతిపాదించితిని స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులకు జ్ఞాపకము జేసెను ఒక ఉద్యోగియే రెండు కాటలను బరిపాలించుచుండుటచే తంతిశాఖయు పోస్టు శాఖయు నందు భేదములుండ జనదని తన అభిప్రాయముని కపర్తీ గారు నుడివీరి సెనేటు సభలందు తాబేదారుల యిబ్బందులను గరించి విచారించుట లేదని రాయగారు నుడివీరి కాని భారత దేశము యింగ్లాండుగాదు భారతదేశమం దనుటలలోనున్న రాజకీయవిధానము ఇంగ్లాండునందు లేదు ఈ సభయం దీవిషయమేల చర్చింపరాదో దరూహ్యముగ నున్నవి తాబేదారిఉద్యోగులు తరుచుగ జీతములు హెచ్చుచేయవలసినదని గోరుచున్నారని రాయగారు చెప్పచున్నారు జీవనము హెచ్చు గావించవలసినదని గోరనివారెవ్వరైనను ఎచ్చటైనను గలరాప్రతిపారు ను జీతము హెచ్చుజేయవలసినదని గోరవరు (నవ్వులు)మిక్సీలి బెద్ద జీతములను దిసికొనుచున్న సివిలు సర్వీసాద్యోగులు జీతములు హెచ్చుచేయవలసినదని వట్టుగట్టిరి వారి కేవలములగాపాడుకొనుటకు సివిలు సర్వీసాద్యోగులు ముందు జాగ్రత్తదీసికొనిరి (నవ్వులు) వారి యిబ్బందు లీసభయందు జర్చింపబడినవి అనే రీతివి తాబేదారి ఉద్యోగుల యిబ్బందు లీసభయందు చర్చింపవచ్చును బరూచాగారు గోరనరీతిని పోస్టుమేష్టరుల యిబ్బందులను విచారించుటకు కమిటి నియమించవలసినదని కపర్తీ గారు తీర్మానమును బలపరచిరి

అధికారుల సమాధానము

పాలగారి తీర్మానమువలన పోస్టు మేష్టరుల యిబ్బందులను గురించి శాఖవారె అధికారమిచ్చి విచారించు చుండుటచే వారి తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనవలసినది ప్రతిపాదకుని ఎ ఎ ఎత్ పార్సన్నుగారు గోరిరి పోస్టుల ఉద్యోగులు డిప్యూటీమనుతో సర్ బి ఎన్ మిత్ర, సర్ జోశ్వా, క్లా ర్కుగార్లుగలసి మాట్లాడిరి డిప్యూటీమనుతో వారు మాదునాల్లా దినములుగలసి ప్రతిఘటించిరి తదనంతరము సర్ భూరేంద్రనాథుగారు శాఖవిడచిరి ఆయినప్పటికిని విషయముపై విచారణలు నల్పబడెను తిరిగి సర్ భూరేంద్రనాథగారు తిరిగి శాఖలో జేరినవిడప తిరిగి విచారణ ప్రారంభమయ్యెను నాఖరుల యిబ్బందులను గురించి మాత్రమే విచారణ చేయబడినదనుట గారబాటు ప్రెసిడెంసీ పోస్టుమేష్టరుల క్రిందనుండి పోస్టుమేష్టరుల జీతముల విషయమై విచారణ చేయవలయునని డిప్యూటీమను గోరెను డిప్యూటీమను కార్యదర్శి శాఖయందు పెద్దఉద్యోగి అధికారులు ప్రతిపాదించు గోరిన ప్రతి అంశమును విచారించెదరని సభ్యులకు పార్సన్నుగారు అభయమిచ్చిరి కమిటి నియమించుట కావశ్యకము లేదనెను

తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను

ఈసమస్య సర్ భూరేంద్రనాథ మిత్తరుగారు బరిష్ట్రము చేయుటకు గట్టిగ శ్రద్ధదీసికొనుచుండుటచేతను, పార్సన్నుగారు పోస్టుమేష్టరుల యిబ్బందులను దొలగించుటకు అభయము సభ్యుల కిచ్చుటచేతను తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనవలసినదని సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు ప్రతిపాదకుని గోరిరి తాను వివరించిన అంశములను దొరతనము విచారించునని విశ్వసించుచుంటిని బెల్లి బరూచాగారు తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి

(ఆ (పె))

సెక్రటేరియటు వార్తలు — వెవిన్యూ సెక్రటేరియటు నూపరింపెండెంట్లు వి పొన్నుస్వామిపిళ్లెగారు వెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు ప్రభుత్వపు సహాయ కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి

స్టేటుకౌన్సిలు ఎన్నికలు — సాత్యుంధియను ఇంగ్లీషుయల్ను మానేజింగ్ డైరెక్టరు హెచ్ యం ఇబ్రహీం నెయగారు రాఖాపు స్టేటుకౌన్సిలు ఎన్నికలం దొక ఆచ్యుధిగ నియమింపబడు సంతర్పించుకొనినట్లు మాకు తెలుపుచున్నారు

ఓనం ఉత్సవము — చెన్నపురియందలి మ యాళ క్లబ్బువారు నిన్ని సాయంకాలము విక్టోరియా పురభవనమున ఓనం పండుగను జరిపిరి మళయాళ ప్రముఖులనేము వచ్చి యుండిరి క్రీస్తు శాకాంతరు వచ్చియుండిరి ఫలహారములైన పిమ్మట ఇందు 'లేఖ' అను నాటకమునందిరి కొన్ని రంగములను సభ్యులు ప్రవర్తించిరి నిన్నటిని ఏర్పాటులన్నియు మిగుచక్కగ నుండె

స్వరాజ్యము లేక మరణము

ఒకవిశేష ప్రాసిన వ్యాసము

ఈ వ్యాసమునం దమూల్యవిషయములున్నవను కారణమువలన దీనిని ప్రకటింపలేదు కాని వ్యాసకారుని నేను స్వయముగా నెరుగుదును అతడు గట్టి నమ్మకముతోనే దీనిని ప్రాసెను ఇట్టి భావములనుకలవా రెంకను చాలమందియుందురు కావుననే దీనిని ప్రకటించితిని (మో క గాంధీ)

“జూన్ నెల 25 వ తేదీని వెలువడిన ఎంసయిండియాలోని విషయములు నాకు కేటగలను అగ్రావ్యాసులుగా నుండెను

“స్వరాజ్యము నచ్చునెరకును మనమేల నూలునడు” లేము? ఏల ఖద్దరుట్టలేము? ఏల అస్పృశ్యతను తొలగింపలేము? ఏల హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి లగదు? ఏల మిరియుల తలచితిరి? ఆంగ్లేయులు మనదేశమునుండి నెడోపొయినంతమాత్రమున హిందువులను మహమ్మదీయులను పరస్పరవిశ్వాస మెటుల కలుగును? పూర్వాచార పరాయణులు నిమ్నజాతుల నెటులాదరింతురు? సోమరులు రాట్టలు నెటుల త్రవ్వగలుగుదురు? పతితభావముల కలవడివారు వానిని వచ్చి మరల ఖద్దరు నెటుల కట్టగలుగుదురు? ఇప్పుడు ప్రతి పక్షము మనల మధ్యనున్న పుడి వానిని మనము చెయజాలనినో నామమాత్రమున స్వరాజ్యములభించెనను నిరపాయ భ్రాంతిచే సొక్కి సోలెడు దేశీయు లీ కార్యములనపుడవాస్త్ర మెటుల చెయగలుగుదురు? వీని నన్నిటినిగాని కొన్నిటినిగూడ యిప్పుడు మనము చేయకుండుటకు అయిష్టమును సోమరినమును ఉపేక్షయును తప్ప వేరుకారణములేమి కలవు?” అను ప్రశ్నలు ఆశించినలో 219 వ పేజీలో “ఆనందదేశయం” అను శీర్షిక క్రింద ప్రకటింపబడెను

ఈ ప్రశ్నలకు ఆ విశేషిరి ఏమిప్రాయనో నాకు తెలియదుగాని మీ సిద్ధాంతము హేతుబద్ధము కాదని మాత్రము నేను మీకు సవిషయముగా తెలుపగోరెదను హిందూమహమ్మదీయమైత్రి, అస్పృశ్యతానివారణము, ఖద్దరు వ్యాపకము సమగ్రముగ నెరవేరననేగాని స్వరాజ్యము రాదను మీ సిద్ధాంతము సరిగా కనబడదు స్వరాజ్యము వచ్చినగాని యవి నెరవేరవని ప్రాసిన విశేషిరి వాదమునందు కొంత సత్యము కలచనియే నాకుగూడ తోచుచున్నది

(1) స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్మట ఖద్దరును రాట్టమును పూర్తిగా వ్యాపింపగలవు ఏలయనగా ప్రతి సంఘమునందును ప్రభుత్వమొక ముఖ్యభాగమే యగుచున్నది. అందునను అనుక్షణమును ప్రభుత్వ సహాయమును కోరుచుందురు. ప్రజల మాన ప్రాతివిత్తములు ప్రభుత్వా దీనములుగానే యుండును కొందరికి ఉద్యోగములును, కొందరికి భిక్షుదములును, కొందరికి దానాలలో తీర్పులును కావలసియుండును ఎల్లవారును ఏదో కొద్దికాలమువరకు మాత్రము ప్రభుత్వ సహాయమును కోరకుండు నుండగలరుగాని దీర్ఘకాలమువరకును ప్రభుత్వ సహాయమును కోరకుండుజాతురు ఈదేశములో చాలచోట్లను ముఖ్యముగా నానుండలములోను ఖద్దరు ప్రభుత్వద్వేషమునకు చిహ్నముగా తొలపబడుచున్నది ఖద్దరు కట్టినవారు విప్లవకారులుగా భావింప బడుచున్నారు అట్లు చట్టము చేయక పోయినక ప్రభుత్వసంబంధుల అభిప్రాయ మధికముగావలె యున్నది ఈదేశమున చట్టమునకును పరిపాలనమునకును సంబంధము కనబడదని మీకుగూడ తెలియును ప్రభుత్వ సంబంధుల కార్యక్రమమును కలిగించుట కందరును జడియచునే యుండురు అట్టిచో ఎల్లవారును ఖద్దరు కట్టుట ఎటుల సాధ్యమగును? దేశభక్తులను వీరులను మాత్రమే ధైర్యముతో ఖద్దరు కట్టెదరుగాని యితరులు కట్టజాలరుగాన స్వరాజ్యము వచ్చువరకును ఖద్దరు సమగ్రముగా వ్యాపింపజాలదు ఇప్పుడు ఖద్దరు గట్టుట గొప్ప అపరాధముగా భావింపబడుచున్నది ప్రజల కీ మాత్రము ధైర్యము గూడలేనిచో నాకుల ప్రభుత్వముతో ప్రతిఘటించిదీనిని తొలగించగలమనని మీరడుగవచ్చును ప్రపంచమున నెట్టి ఘనకార్యము ఒరిగినను భగవత్సంకల్పమువలననే కలుగును గాన అదింతా ధైర్య శక్తి క్షుల గల భగవంతుని ఏర్పాటులకు కారణమై వరుచు పగలరు భగవంతుడు సంకల్పించినచో యింతగొప్ప ప్రభుత్వము నుగూడ సత్యమనితగా తొలగింపగలుగును దానికేదో యొక నిమిషము నన్నుకా కలుగజేయును దేశీయులందరిలోను శ్రేష్ఠ మొప్పుచుండినోను తాత్కాలిక స్వాధీనమువంటి తీర్మాన

దేశమును కలిగించును. అందువలన ఆజాది గోపాలమును దీరావేశమువలన నిర్భయులై మెలంగెదరు

స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్మట ఖద్దరు ధరించుట కెవ్వరును భయపడ నవసరముండదుగాన ఖద్దరు సర్వత్ర వ్యాపించును ఖద్దరునే కట్టవలెనని జాతీయ ప్రభుత్వమువారుగూడ ప్రజలను ప్రోత్సహింపవలెనని ప్రజలు జాతీయ ప్రభుత్వము జారీ మెప్పును బడయుటకు ఖద్దరునే కట్టెదరు ఇప్పుడుగూడ జాతీయవాదులకు సభ్యులు హెచ్చుగా నన్న జిల్లా తాలూకా బొడ్డులలోను మ్యూనిసిపాలిటీలలోను యిటులనే జరుగుచున్నది అదిగాక విదేశీబట్టలను కట్టుట నేరము అనుచట్టముగూడ చేయబడును ఇట్టి చట్టముల నన్నిదేశములవారును ఇదివరకు చేసియే యున్నారు ఇప్పుడుగూడ చేయుచున్నారు అతిగా స్వదేశపరిశ్రమలను కాపాడుకొనుచున్నారు

(2) స్వరాజ్యము రాకముందు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి స్థిరముగా కలుగనేరదు దానికనేక కారణములున్నవి నా చిన్నతనములో నా పితంబ్రండులో వొక రికథను చెప్పిరి “వెనుక యిద్దరు యువకులు ప్రాణాన్నే హితులుగా నుండిరి వారిద్దరికి శరీరములు మాత్రమే వేరుగాని ప్రాణమొక్కటియే అని ఎల్లవారును తలచునట్లు వారు మెలగుచుండిరి ఇది వారి తల్లిదండ్రుల కిష్టము లేదుగాన వారిద్దరికిని విరోధములను కలిగించుటకు ప్రయత్నములను చేయసాగిరి అటుల విరోధము కలిగింపగలవారికి గొప్ప బహుమాన మియ్యబడుననిగూడ వారు దండోరా వేయించిరి అందులకు కుట్రలయకు నొక స్త్రీ సిద్ధమయ్యెను ఒకనాడామె వారికడకు బోయి వారిలో నొకనిని మాత్రమే దూరముగా పిలిచి రెండవవాడు చూచుచుండగా వాని చెవివద్ద మూతిపెట్టి ఏమో రహస్యము చెప్పవలెనని నటించి ఏమియును చెప్పకుండనే చెదలిపోయెను వాడు మరల తన మిత్రుని కడకు బోగా ఆమె యేమి చెప్పెనని అడగెడిగాను ఆమె ఏమియును చెప్పలేదు అటుల నటించినదని అమిత్రుడు నిజమునే చెప్పెను గాని రెండవవాడు దానిని నమ్మలేదు నమ్మజాలక పోవుటయు సహజమే అదియే వారిద్దరికిని విరోధకారణమైనది క్రమముగా నది పెరిగి పోయెను కుట్రలకు బహుమానము లభించెను” అను నీకథను నాపితంబ్రండు తెలిపెను

అటులే విదేశీయప్రభుత్వ మన్నంతకాలము హిందువులకు ను మహమ్మదీయులకు నుగా థోమైత్రి కలుగదు దేశీయులలో కలహములు కలుగుట వలననే తమ ప్రభుత్వమునకు బలపాధికమగునని వారెరుగుదురు అందువలన నిరంతరమును కలహములను కలిగించుటకే విదేశీయులు ప్రయత్నించుచుందురు అందులకు వారికి అధికమగు అవకాశ మిదేశమునందు కలదు. దానినిమాత్రమేగాక బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునం దంతటను గల అవకాశమునుగూడ వారు వినియోగించుకొను చుందురు కాన దేశీయులలో నైకమత్యము కలుగవలెననిన ముందుగా యీ ప్రభుత్వపద్ధతిని తొలగింపవలెను స్వరాజ్యము నేర్పరచవలెను ఇదియొక్కటే మార్గము గాన స్వరాజ్యము వచ్చువరకును కాశ్యతమగు నైకమత్యము దేశీయులలో కలుగదు

(3) అటులే స్వరాజ్యమేర్పడవరకును అస్పృశ్యతగూడ పూర్తిగా తొలగదు దేశమునకు మేలు కలిగించు నిమిత్తము దేశీయులు చేయు ప్రయత్నముల కన్నిటికిని గూడ దొరతనము వారు ప్రాతివిత్తములను నే మాపుచున్నారు అందువలననే వారు అస్పృశ్యతాని వారణమును గూడ అభ్యంతరమును కలిగించుచున్నారు మీరు సంస్కరణమును కోరుచుంటిరి తిరువాన్కూరులోని నైకంలో మీ అనుచరులకు దొరతనమువారు చాల యిబ్బందులను కలుగజేసిరి అస్పృశ్యులను ఒక దేవాలయములోనికి రానియవలెనని మీరుకోరినచో పూర్వాచారపరాయణులు దానికి ప్రతికూలు రగుచు దొరతనమువారుగూడ వారికే సహాయము చేసెదరు అట్టిచో యీ ప్రభుత్వపద్ధతి మారినగాని అది ఎటుల సాధ్యమగును ప్రస్తుతము దేశమునందు సకలసర్థములకును ప్రభుత్వమే కారణము మీ ప్రయత్నములను దేశీయులలో హెచ్చుచుండి ఆమోదించినను గూడ నవి సాగకపోవుటకు కారణమేమి? ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనమే

మీరు సూచించిన త్రివిధవిధానము చాల శ్రేష్ఠమైనదే గాని ఎంతవరకు అది అనుష్ఠానసాధ్య మనువిషయమును మాత్రము మీరు సరిగా గమనించలేదు దేశీయులును శాంతి పైని కలుగుగూడ శక్తి వం చ న తేకుండ మీ ఆసతిప్రకారము పనిచేయుచునే యున్నార్య కాని మీరు ముందు స్వరాజ్యము నగూర్చి ఆలోచింపవలెను గాని యితర విషయములనుగూర్చి ఆలోచింపగూడదనియే నేను విన్నవించెదను. స్వరాజ్యము

వచ్చినచో నన్నియునుగూడ సాధ్యమగును “ఈసంవత్సరాంతములోపల దేశీయులు ఖద్దరును పూర్తిగా వ్యాపింపజేయుకున్నచో యింకొక విధానమును నూచించెదను దానివలన దేశభక్తులందరును దాస్యమునుండిగాని లేక శరీరమునుండిగాని ముక్తులయ్యెదరని” మీ రిదివరకే ప్రకటించితిరి దానిని త్వరగా వెల్లడి చేయుడు లేనిచో మాంద్యము పూర్తిగా వ్యాపింపగలదు అట్టి ప్రకటనచేయుట కిదియే మంచి అదను ‘స్వరాజ్యమును బడయుడు లేనిచో ప్రాణములను వదలుడు’ అను ఆదేశమును మీరు వెంటనే యొసంగగోరెదను”

అని యీ విశేషిరి నాకుప్రాయనెను ఇతని వాదసరణిలో కొంత సత్యమున్నదిగాని సకలసర్థములకును ప్రభుత్వమే కారణమును సిద్ధాంతముమాత్రము పూర్తిగానిరాధారమైనదే అది ఎంతమాత్రమును సరియైనదికాదు ‘ఎద్యావం తద్భవతి’ అను నటుల ప్రజల కోరికనుబట్టియే ప్రభుత్వపద్ధతిగూడ ఏర్పడునను ఆశ్చర్యకరమందు చాల సత్యమున్నది మనవారికి అతిసులభముగా మోసపోవుటయు అతిసులభముగా లొంగిపోవుటయు నైజములగుటవలననే తూర్పుయిండియా కంపెనీవారి కపటప్రేమ నిజమని నమ్మి నేతపనిని అనగా ఖద్దరును వదలివేసిరి హిందువులను మహమ్మదీయులను సోదరస్థాయముతో మెలగుచుండి నచో బ్రిటిషు గవర్నరు తెలుల వివాదలకు కల్పింపగలగుదురు? అటులే అస్పృశ్యతకు దొరతనమే కారణమనుటగూడ అనుచితమే పూర్వాచార పరాయణులు గోలచేయుదు రను భయమే దొరతనమునకు లేకపోయినచో వారు చిరకాలము క్రిందటనే అస్పృశ్యతను తొలగించియుండురు? సంఘసంస్కరణమునకు దొరతనమువారు ప్రతికూలుముగా నుండినటుకు నాకొక్క నిదర్శనమైన కనబడలేదు వైకంఠస్వామిగారు ను గూర్చి బ్రిటిషు దొరతనమును నిందించుట కేవలము అక్రమము సంస్థానప్రభుత్వము వారి భీరుత్వమే అందులకు కారణము ఈప్రభుత్వమును నే నామోదించుటలేదని అందరికిని తెలియును కాని అగ్రహారేశమున గుణదోషవిచారణ శక్తినిగూడ నేను గోలుపొయినచో నేను యీప్రభుత్వము నెటుల తొలగింపగలగుదును “పితావ మనందుగూడ మంచియున్నచో ప్రశంసించుము” అను సామెత చాల శ్రేష్ఠమైనది

ఖద్దరు బాగుగా వ్యాపించి దానివలన విదేశీబట్టల దిగుమతికి బలపన్నిరోధ మేర్పడినచో అప్పుడు ఖద్దరును యాపుమాపుటకు దొరతనమువారు ప్రయత్నింపక మానరను అనుమానము నాకు పూర్తిగానున్నది ఖద్దరు ధరించినవారు విప్లవకారులుగా భావింపబడుచున్నారని నేను నమ్మునుగాని ప్రభుత్వ సంబంధులు రహస్యముగా ఖద్దరుకు ప్రతికూలమగు ప్రచారము చేయుచున్నమాట మాత్రము నిజమే! ఖద్దరును కట్టినవారిని పోలీసువారు కనిపెట్టియుండురు ప్రభుత్వ సంబంధులవలన ఖద్దరుదారులకు కాదగిన పనులు సులభముగా కొనసాగవు అని నేను వినియున్నాను గాని అంతమాత్రమున దేశీయులు ఖద్దరునుకట్టుకుండుట కోరనీయమే. స్వరాజ్యము ఆకాశమునుండి అమాంతముగా మన యెడలొపడునా? ఓరిమి, పట్టుదల, కార్యదీక్ష, ధైర్యము, పరిశ్చితులను గమనింపగల చాకచక్యము మున్నగువానివలననే స్వరాజ్యము వచ్చును భగవంతుని ప్రార్థించుచు భక్తితోను నమ్మకముతోను పనిచేసినగాని భగవంతుడైనను సహాయముచేయుడు పనిచేయకుండ ప్రార్థించుట క్రియలేనివిశ్వాసమే యగును విదేశీబట్టలను పూర్తిగా బహిష్కరింపజాలకపోయినను హెచ్చుచుండి ఖద్దరును కట్టుచుండుటయైన స్వరాజ్యమువచ్చు లోపల నెరవేరవలెను కార్యగైనువా రెల్ల స్వాధీను ఖద్దరు కట్టుటకును నూలు పగుకుటకును ఆభ్యంతరమేమి? స్వరాజ్యమువచ్చినతరువాత మాత్రము వీరిటుల చేసెదరని ఎటుల చెప్పగలము? మనమేమి దేవతలనూ? స్వరాజ్యము రాకముందు సమగ్రమున నైకమత్యము కలుగకపోవచ్చును. ప్రస్తుతము పని జరుగుటకు తగినంత సామరస్యమైన ఏలకలుగగూడదు? మనలో నొందొరుల పైన విశ్వాసము మెండుగానుండుటచే మనకు స్వరాజ్యమును గూర్చిగూడా నిజమైన కోరికలేదనియే యూహింపవలసి వచ్చుచున్నది

ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యమును యీవిశేషిరి సరిగా గ్రహింపగలిగియుండలేదు ప్రజలు ఎట్టిప్రయత్నమును చేయకుండు సకలమును సిద్ధమచేయు ప్రభుత్వమే ఉత్తమమైనదని యితని యభిప్రాయమని తోచుచున్నది ఉత్తమ ప్రభుత్వము చాలవరకు తటస్థముగానే యుండును అన్ని కార్యములను ప్రభుత్వము తానే నెరవేర్చునెడల నది స్వరాజ్యమెటులగును? ఇప్పుడున్న స్థితి అట్టిదేకదా! ప్రజలకవకాశ వధికముగా నుండవలెను విశేషిరిగూడ నట్టి ఉన్నతభావము నింకను బడరా

గలిగియుండలేదు స్వరాజ్యమును బహుభుక్తు ముందు దేశీయులలో హెచ్చువంది అట్టి ఉన్నత భావములను బహువలెను సేనాసహాయము గల ప్రభుత్వము ఈ తీవ్రముగా ప్రతిఘటించని విషయములందైన నుమనము స్వపరిపాలనమును సాగించుచుండవలెను అందులకు త్రివిధ విధానము పరీక్షకమేయగును మన దౌర్బల్యమునంతను దొరతనమునకే ఆశోపించుచున్నచో అది ఎన్నటికిని తొలగనేరదు నేను బెల్గాంలో చేసిన ప్రకటనను యీవిలేఖరి స్మరణకు తెచ్చెను శాంతియు దౌర్జన్యమునను విచక్షణలేని విధానమును నేను నూచించెదనని అతడు తలచినటులున్నది అటులచేసినచో స్వరాజ్యము రాదుగాని భోగపరత్వము తప్పకకలుగును అదియే ఆరాజకము దాస్యముకంటె ఆరాజకము శ్రేష్ఠమేయైనను అట్టిదానిని నూచించుటకు నాకు శక్తియును అంగీకారమునుగూడ లోపమే నేనెట్టిసూచనను చేసినను దానివలన ఆరాజకమును కలవరమును మాత్రమెన్నడును కలుగవు కాన నేను నూచించువిధానము పరులను పథించుటకు సాధనముకాదుగాని సీరంతర స్వార్థత్యాగమునకే కారణమును రక్తపాతమును కలిగించి స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు వావిధానము సాధనముకాదుగాని సరిగాను వంచనలేకుండను దేశసేవను చేయుటవలన సహజముగను చమత్కారముగను స్వరాజ్యమునుబడయుటకు సాధనమును అది చైతన్యములేమువలె భక్తిభరితముగఅనందోద్రేకమును గలిగించుచుగాని నీరోపదతివలె వివాళకరోద్రేకమును కలిగించదు ఇప్పుడునేనేమియును నిర్ధారించెయలేదుగాని భగవంతు డీయక్తసమయమున తగిన క్రేరణను చేయగలడను నమ్మకము యీవిలేఖరికి వలె నాకును కలదు ఆనూచన కొరకు నేనును నిరీక్షించుచున్నాను అది కలుగను ది శావలయ మంధికారబంధురమైనపుడెల్ల నవి తరుచుగా కలుగుచు నేయుండును అందులకు మొదల దేశముకొరకు స్వార్థత్యాగముతో నేపక్షేయుట యందే ఆత్మధికమును అనందపారవశ్యమును బడయుగల స్త్రీలును పురుషులును బయలుదేరవలెను (మో క గాంధీ-ఎంగుండి మా-28)

దాసుగారికి జ్ఞాపక చిహ్నము

అడ్వోకేటుజనరలు అనమ్మతి

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1 — కీ॥ శే॥ సి ఆర్ దాసుగారి కొక జ్ఞాపక చిహ్నమును నెలకొల్పుటకై కలకత్తా మ్యునిసిపలు ఆఫ్ఫీసింగు 1 లక్ష రూపాయలను తీసివేరేయుండుటకు కలకత్తా కార్పొరేషనుదారికి అధికారముకలవాయని అడ్వోకేటు జెనరలు సర్ బి సి మిత్రుగారి వడుగగా ఆయన యిట్లు చెప్పెను — “ఎంగ్లొప్రవాసి జ్ఞాపకార్థమున కైనను కార్పొరేషనువారు స్వనిగ్గిపలు నిధుల నుపయోగింప గలరని నే ననుకొనను”

ఉక్కు-పరిశ్రమరక్షణ శాసనము

టారిఫ్ బోర్డు నివేదిక

సుంకముల రాబడినుండి బొంబేనీయగా 24 లక్షలు

ఆదాయము మిగులును

ఉక్కు-పరిశ్రమపై టారిఫ్ బోర్డు గావించిన నివేదిక ప్రకారముగ అధికముగ రక్షణనుండులను నష్టాలుచేయుటవలన 280 లక్షలు అధికముగ ఆదాయము చేయదును మాడుసంవత్సరములందు ఉక్కు-పరిశ్రమ రక్షణశాసనము అమలించున్నప్పుడు 21 లక్షలు లాభము కలుగును (అ. వె.)

మదరాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

6 మాసములలోగా సరాసరి రి,000 మైళ్లదూరముకంటె నీలతరపున ప్రయాణము చేయునట్టి ప్రతినిధులను మొదటితరగతి టికెట్లు తగ్గించబడిన రేటుప్రకారము మైద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీవారిచే యివ్వబడును 1-10-25 తేదీ నుండి ఈ టికెట్లు ధర రూ. 800 నుండి రూ. 250 లకు తగ్గించబడును ఇప్పుడు కూపనులుగలవాడు, ఆ తేదీకి పిమ్మట క్రొత్త పుస్తకములకు వాయిదాలపై సొమ్ము అంగీకరించబడును పూర్తి వివరములు ప్రేమనువద్దను, లేక మైద్రాసు జనరల్ ట్రైఫిక్ మేనేజరుకు వ్రాసి తెప్పించు కొనవచ్చును

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

ఆలు ఇండియా స్పిన్నర్స్ అసోసియేషను

మహాత్ముని ప్రకటనము

పాట్నాలో యీనెల (సెప్టెంబరు) 22 వ తేదీన జరుగును

ఒక్కరోజులోనే ముగియును

సెప్టెంబరునెల 22 వ తేదీ విజయదశమి పండుగలలో పడుచుగాన దేవీ నవరాత్ర మహోత్సవ నిరతులగు వంగరాష్ట్రసభ్యులపుడు పాట్నాలో జరుగు సభకు రావీలుండదని కొందరు మిత్రులు నాకెరిగించిరి చండిత మోతీలాలు నైహాగారు భారతశాసనసంఘసభ సభ్యులతో ఆలోచించి ఆతేదీని నిశ్చయించిరి వారి సదుపాయము కొరకే అనగా వారు రెండుసారులు ప్రయాణము చేయ నవసరము లేకుండుటకే యీతేదీ నిర్ణయింపబడెను అక్టోబరునెల మొదటితేదీని జరుపవలెనను మొదటిసూచన మానివేయబడెను అక్టోబరునెల మొదటితేదీనే నిర్ణయించినచో సభను పాట్నాలో జరుపవీలుండదు ఇప్పుడుగూడ పాట్నాను నిర్ణయించినందులకు ఆక్షేపించుచు సింధురాష్ట్రమువారు తంతి వార్త నంపిరి వారికి యిబ్బంది కలుగునని నేనెరుగుదును గాని సభ్యులలో హెచ్చుమంది కిది సాకర్యముగా నుండునని బాగుగా చర్చించియే పాట్నాను నిర్ణయించిరి దేవీపూజ సెలవులు సెప్టెంబరు 20 వ తేదీనుండి ప్రారంభమగును పని ఆనాడు పగటితో పూర్తికాక పోయినచో రాత్రిగూడ సభను జరిపి యెట్లులనైనను పనినంతను ఒక్కనాడే అనగా 22 వ తేదీనే ముగించెదను అని నేను వంగరాష్ట్ర మిత్రులకు వాగ్దానము చేసితిని ఆరీతిగా ముఖ్యవిషయముల నన్నిటిని ఆనాడే ముగించెదను చిల్లరవిషయములు మిగిలినచో మరునాడు చర్చింపబడును

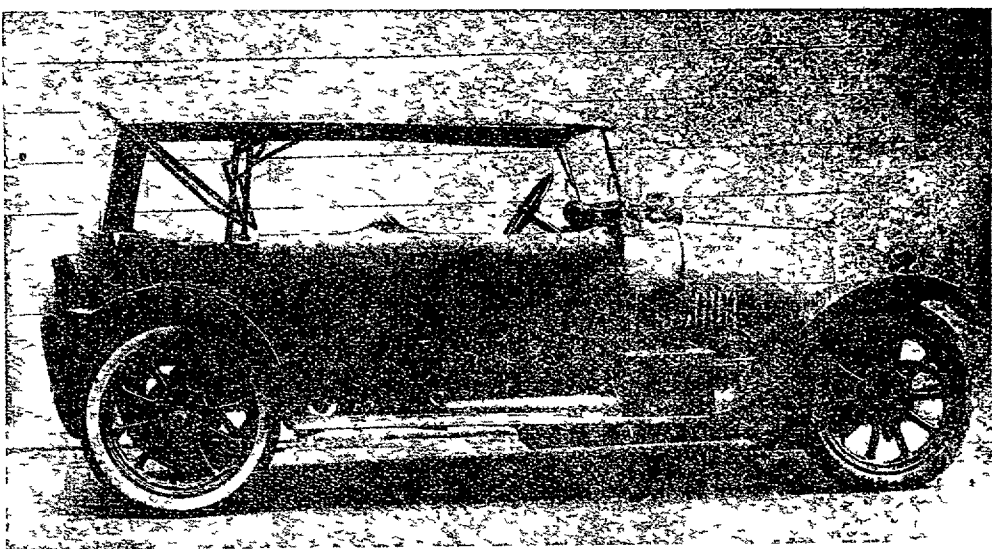
నేను 20 వ తేదీకి పాట్నాలో నుండును 21 వ తేదీని నాకు మానవ్రతము కలదు కావున 20 వ తేదీకి రాగల మిత్రులతో ముఖ్యవిషయములనుగూర్చి చర్చించుటకు నాకవకాశముండును సభ్యులందరును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిననే గాని ఎట్టి మార్పును జరుపబడదు కావున భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరును ముఖ్యముగా రాగోరెదను

దేశీయ ఖద్దరు సంఘ ప్రారంభము

అంతయును సరిగా జరిగినచో భారత ఖద్దరు సంఘమునుగూడ నపుడే ప్రారంభింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను అపుడే ఖద్దరును రాట్టమునుగూర్చిగూడ చర్చించెదను కావున యీవిషయమున తోడ్పడగోరు ఖద్దరు వర్కరు లందరునుగూడ ముఖ్యముగా రాగోరెదను

(మో క గాంధీ-కలకత్తా-ఆగస్టు 27 ఫార్వర్డు)

సెకండుహాండు ఇంగ్లీషుకారు కావలసినవారికి మంచి తరుణము.

Angus Sanderson Car

ఆంగన్ సాండర్సన్ ఆను చక్కట ఇంగ్లీషు మోటారుకారు

ఆకాశవిమానములు చేయుటలో ప్రఖ్యాతిపడిన శేలర్ కంపెనీవారిచేర, ఈ మోటారుకారు యింజను చేయబడినది

మూడు సంవత్సరములక్రిందట సుమారు 8000 రూపాయల కమ్మతు గలది ప్రస్తుతము చక్కగా పని చేయుచున్నది ప్రతిదినము వాడుకలో నున్నది 3000 రూపాయలకు గాని, కొంచెము తక్కువకుగాని యివ్వబడును

కావలసినవారు, ఈ చిరునామాకు వ్రాసి కారును పరీక్షించుకొనవచ్చును

అడ్వర్టయిసుమెంటు మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు.

ఉక్కు రక్షణము

ఉక్కు రక్షణ కిదివరకు గావించిన ఏర్పాట్లు, సెప్టెంబరు మాసముతో సంపూర్ణముగా ఉక్కురక్షణ చట్టము మూడు సంవత్సరముల కాలము మాత్రము నిర్మించబడినది 1927 సంవత్సరము 31 మార్చిలో నిచట్టము నిలబెట్టిన అంతవరకును మరియి రక్షణ నియమమునా లేదా యని టారిఫ్ బోర్డువారు విచారించిరి అంతవరకును బొంబేలోని రక్షణ మొసగు వలయు ననియే, వీరు తర్వాతించిరి అంతకు ఉక్కువ కాలుమునకు మాత్ర మేర్పాటుల జేయుచో, ఇద నెనిమిదిని ముందు లోని పరియోగ విచారణ జరుగవలసి యుండు బారిఫ్ బోర్డువారు చెల్లిన నటుల, ఇది దుష్కవామగు గారిమనుకకు నంది యములేని పవట్ల నెట్లైనను సమగ్ర విచారణ జరుగవలసియో యున్నది ఉక్కురక్షణ చట్ట మును పిమ్మట కొనసాగించెయినా లేదా యని నిర్ణయించ వలసియున్నది ఆ నిర్ణయము చాల ముఖ్యము బారిఫ్ బోర్డు రిపోర్టు జూచిన, ఉక్కు రక్షణ చాలకాలము వరకు అవసరమగునని విదిత మగును టారిఫ్ బోర్డువారు యిప్పుడు జేసిన సూచనలను ప్రభుత్వము వారంగీకరించెదరో లేదో చూడవలయును

ప్రస్తుతము రోల్లు ఉక్కును గూర్చి వీరు క్రొత్త ఏర్పాట్ల సూచించిరి విదేశపు ఉక్కుపైగల దిగుమతి సుంకములను హెచ్చుజేయుటకు టారిఫ్ బోర్డువారు సమ్మతించుట లేదు వెనుకటి వలెనే బొంబే నిచ్చుట సమంజసమని వీరంగీకరించిరి ఇట్టి బొంబేని హిందూదేశపు ఇనుముతో తయారుజేసిన వస్తువులకు మాత్రమే యొసంగెదరు టన్నుకు పదునెనిమిది రూపాయల చొప్పున బొంబే నీయ వలయునని వీరు నిర్ణయించిరి రాబోవు పదునెని మిది మాసములలో బొంబే మొత్తము 90 లక్షలను మించగూడదని వీరి తలంపు ఇంత ఏలనన, బొంబే నిచ్చుటకు వీలుగలదని వీరు రజువుచేసిరి బొంబే మొత్తమున కన్నను, రివిన్యూ మొత్తము ఇరుదది నాల్గు లక్షలధికము గావచ్చుననియు, ఇప్పటిమియు గలుగదనియు, టారిఫ్ బోర్డువారి తలంపు స్వల్ప స్వల్ప మొకవేళ గలిగినను, దానినంతగ పాటించ నవసరములేదు ఏలనన, దేశీయ పరిశ్రమల రక్షణ నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు లాభనష్టములగూర్చి పరిగణన జేయుట పాడిగాదు ఇతర దేశములలో పరిశ్రమల రక్షణ నిమిత్తము ఎంత ద్రవ్యమును వెచ్చించుట కయినను, ప్రభుత్వములు వెనుదీయవు

ప్రారంభదినములలో ప్రభుత్వమువారు రెక్కుడు ప్రోత్సాహ మొసగుచో, పిమ్మట రక్షణ

యన్నను లేకున్నను పరిశ్రమ లభివృద్ధి జెంద గలదు బొంబేలేకున్న ఉక్కుపరిశ్రమ ఎటుల యంత రించునో టారిఫ్ బోర్డువారు చూపగలిగి ఉక్కు పరిశ్రమ నెదర్కొనుచున్న అపాయమును గుర్తింప వచ్చును యూరపు ఖండమునందు ఉక్కు ధరలు చాలతగ్గిపోయెను బ్రిటీషు ధరలు మాత్రము కొంచెము హెచ్చుగ నుండుటచే, ఇతర దేశముల ఉక్కు నామానుల కక్కుడుగ ఆర్డర్లు వచ్చుచుండెను ఇప్పుడు బ్రిటీషు సామానులకు గూడ ధర తగ్గినది అందుచే విదేశపు సరకులను తెప్పించకొ నుటకుండు కుతూహలము హిందూదేశపు సామా నులను తెప్పించకొనుట కుండజాలదు విదేశపు సరకుల ధరలతో, హిందూదేశపు సరకులు పోటీ పడుట కష్టము కావున, రైల్వేకంపెనీలు ఇట్టాలు మున్నగువాని ఇతర దేశములనుండి తెప్పించకొను నెడల, తాతాకంపెనీకి ప్రజల నష్టము గలుగును బెంగాలువారుపురము రైల్వేవారు, యూరపు ధర లకు హెచ్చుగనుండుచో హిందూదేశపు సామాను లను తాము కొనవలసి తెలియజేసిరి

వామద రైల్వేకంపెనీలకు తాతాకంపెనీతోగల క్యాటర్ల రాగావు సరివత్సరిముసం దంతరించును వారినికీ పరి విషయమై బెంగాదా పెట్టుచో, తాతాకంపెనీనా స్వయంచేయుట కష్టమగును ఇది రైల్వే, ఈస్టు ఇండియా రైల్వేలు రైల్వేబోర్డువారి మాజమాన్యము క్రిందకు వచ్చుటచే, తాతాకంపెనీ వారికి చాల ఆర్డర్లు రాగలవు కాని, ప్రైవేటువారు బొంబేయని యెడల, తాతాకంపెనీవారి సలహాను పరకు సరకులను స్వయంచేయుట దర్ల ధమగను కూలీల వేతన ములు తగ్గనను నాశలేదని, జెప్పటలో టారిఫ్ బోర్డువారు దూరదృష్టి జూపిరి వేతనము లింకను హెచ్చినను ఆశ్చర్యముండదు ఏలనన, జీ వి త న్యయమురానురాను అధికమగుచున్నది అందుచే, ఉక్కు సరకులను తయారు జేయుటలో, వ్యయము తగ్గనని భావించుట భ్రమ బాగుధర తగ్గినను, ఉక్కుధరలను తగ్గింప వీలుండదని, టారిఫ్ బోర్డు సహేతుకముగ జూరగలిగిరి ఈమారిచ్చిన బొంబే టన్నుకు 21 రూపాయలనుండి 18 రూపాయలకు తగ్గినది టారిఫ్ బోర్డువారి యభిప్రాయమును ప్రాజ్ఞ లంగీకరింపకమానదు ప్రభుత్వము వారిమారుగూడ వీరి సూచనలనంగీకరించి, దేశీయ పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహమిచ్చుట శ్రేయస్కరము

మూడు సంవత్సరముల యనంతరము గూడ రక్షణచట్ట ముండుట మిక్కిలి యవసర మనుటకు సందియము లేదు ఈ సందర్భమున ఒక్క విషయమును మాత్రము చదువరులు గుర్తింప వలయును బొంబేల నిచ్చు పద్ధతి, పరిశ్రమలను తయారు జేయువారికి లాభ కరమయినను, ప్రజల కంతగ లాభకరము గాదు టారిఫ్ బోర్డువారి వదింపు ప్రకారము, బొంబేల కన్నను రివిన్యూ 24 లక్ష లధికముగ నుండునట ఈమూహ సఫలమగునో లేదో జెప్పజాలము ఏలనన, యాస్వల్ప భేదమును తొలగించుటకు తల పని పరిసితు లుదయింప వచ్చును మన యూహ లలో నేది తప్పినను, కష్టము గలుగవచ్చును ప్రజల ద్రవ్యము నింత యధికముగ నొక పరి శ్రమను రక్షించు నిమిత్తము వెచ్చించుట, కష్టముగ దోషక మానదు ఏలనన, ఈ మూడు సంవత్సర

ములలో దాదాపు 256 లక్షలను కేవల బొంబే క్రింద వినియోగించవలసి వచ్చును మూడుకోట్ల ద్రవ్యమును వెచ్చించుచో, ప్రజల కవసరమగు సాకర్యము లనేకము లేర్పడ గలవు

ఒకవంక పరిశ్రమలను రక్షించుట కేమి వేరొకవంక ప్రజల ద్రవ్యము వ్యయపడకుండుట కేమి, మార్గ మొక్కటే గలదు విదేశపు సరకుల పై దిగుమతి సుంకములను హెచ్చుజేయుటయే మూలమార్గము అందువలన, దేశీయ పరి శ్రమలు వృద్ధి నొందుటకు వీలగును. విదేశ వ్యాపారులు ధరలను తగ్గించి, దేశీయ పరి శ్రమలను చంపకుండ నివారింప వీలగును. దేశీయ పరిశ్రమలు త్వరలో తలయెత్తికొని, విదేశపు పరి శ్రమల పోటీకి తాళగలవు బొంబేలపేరుతో నిచ్చెడి ద్రవ్యమున కవసరముండదు పరిశ్రమ లభివృద్ధి గాంచని స్వతంత్ర దేశము లన్నిటియం దను, హెచ్చు సుంకములను విధించుట సర్వ సామాన్యము టారిఫ్ బోర్డువారి పద్ధతి నవలంబించు టకు వెనుదీసియుండుట శోచనీయము విదేశపు సరకులపయి హెచ్చు సుంకములను విధించుటవలన కొంతకాలము ప్రజలకు చౌకసరకులు లభింప కున్నను, కాలము గడచినకొలదియు దేశీయ వస్తువులు విదేశపు సరకులకన్న చౌకగ దొరు కుట సులభసాధ్యము ప్రథమ దినములలో ప్రజలు కొంత యిబ్బందికి లోనుగాక తిప్పదు ఆ మా త్రము త్యాగమునకు భారతీయులు సంసిద్ధులుగా లేరని జెప్పజాలము మూడు సంవత్సరములు ముగి సిన పిమ్మట నయినను, విదేశపు ఉక్కు దిగుమతుల పై హెచ్చుసుంకములను విధించుట కేర్పాటు చేయుట శ్రేయస్కరము

గాంధీమహాత్ముడు

బెంగాలును వదలుట

గాంధీ మహాత్ముడు వంగదేశమును వదలి, బాంబాయికి నిన్నటి దినము బయలు దేరెను. నాల్గుమాసముల నుండియు వీరు వంగదేశమునందు నివాస మేర్పరుచుకొనిరి బెంగాలులో నన్ని జిల్లా లను వీరు సందర్శించిరి అస్సాంకు మాత్రము వెడల లేదు కొంతకాలము తను యాశ్రమమున నుండి, మహాత్ముడు 12 వ తేది న్నండియు బీహారు బరిస్సాలలో పర్యటనమును ప్రారంభించును. 22 వ తేదిన జరిగెడి అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ సమయమున వీరు పాట్నాయం దుందురు మహా త్ముడు వంగదేశమునకు వెనుక వెడలినపుడు, దేశ బంధుదాసుగారితో కలిసి బనిచేయుట కుద్దేశించి పయనమయిరి, డక్కాలో జరిగిన రాష్ట్రీయ సభకు హాజరయిరి దేశబంధు దాసుగా రా సభకు అధ్యక్షత వహించి, తమ 'యమాల్య సందేశము' నొసగి గౌరవ ప్రదమగు సహ కారమునకు తావుగలదని నిరూపించిరి దుర దృష్టవశమున, దేశబంధు చాపిన కరములను రాజప్రతినిధిగాని ఇండియా మంత్రిగాని అందు కొనక, తమ ప్రాతమార్గములనే చేపట్టి దాసు గారు అస్సంసత మూలమున, డార్జిలింగులోనుండగ, మహాత్ము డక్కడకుబోయి, వారికి అతిథులుగ నుండి, గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమమును గూర్చి దీర్ఘముగ యోచించిరి ఉభయములు

ఇమ్మహాకార్యమును కలసి నిర్వహించుట కంగీకరించిరి. కాని ఇంత త్వరలో దాసుగారి మరణము సంభవించునని మహాత్ముడు కలనయిన భావింపలేదు. దేశమునంతను ఒక్కపెట్టున కదల్చివైచిన మరణవార్త దెలియగనే, మహాత్ముడెంత నిర్విణ్ణ హృదయుడయ్యెనో, దేశమెంత నిరాశజెందెనో దెలుపనక్కరలేదు. నాయకుని గోల్పోయిన స్వరాజ్యపక్షమువారికి ధైర్యమును పురిగొల్పి, వారికి చేయూత నొసగవలసిన భారమంతయు మహాత్ముని పై బడెను. మహాత్ముడు సేను గుప్తాగారు బెంగాలు స్వరాజ్యపక్ష నాయకులుగ నుండుట కంగీకరించి, వారు కార్పరేషను అధ్యక్షులగుటకు మిగుల తోడ్పడిరి. దేశబంధుదాసునిని నెలకొల్పుటకు కారణభూతులయిరి. ఇంతవరకు బెంగాలు నిధికి, దాదాపు ఏడువేల ముప్పదివేలు వసూలయ్యెను. మిగిలిన మొత్తముగూడ త్వరలో పూర్తియగునని నమ్మెదము. మహాత్ముడు వంగదేశమున కేమి, స్వరాజ్యపక్షమున కేమి, సలిపిన సహాయము నిరుపమానము. హిందూదేశచరిత్రయం, దీని యప్రతిమానమై వెలుంగగలదు.

స్థానికసంఘ స్వాతంత్ర్యము

ఈవారపు భార్యసెంటు జార్జి గెజట్టులో నిలువ ప్రకటించబడినది. “మ్యూనిసిపల్ సంఘాధ్యక్షులకును, లోకలుబోర్డుల ప్రెసిడెంట్లకును యీక్రింది సంగతులు తెలుపబడినవి. తాలూకా పాడుక్వార్టరు వైద్యప్రతిపాదనలలో నియమించబడి ప్రొవిన్షియల్ నిధినుండి వేతనము గైకొనడి ప్రభుత్వపు సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనులు, స్థానికసంఘముల కెరు వీయబడిన ప్రభుత్వ సేవకులుగారు. అట్టి వారిని స్థానికసంఘములు శిక్షింప వీలులేదు. ప్రెసిడెంట్లును, వైద్యులుగారును, ఇట్టి ఉద్యోగుల పనితోగాని, వారి నడతతోగాని అసంతృప్తి జెందుచో, ఆవిషయమును సర్జను జనరలుగారికి దెలుపవచ్చును. తమకు ఉచితమని దోచిన చర్యను వారు దీసికొందురు.” ఈపై యుత్తరువును గాంచిన, స్థానికసంఘములకు వైద్యోద్యోగులపై అధికారము లేదని ఎంచవచ్చును. స్థానికసంఘముల ద్రవ్యముతో నిర్వహింపబడెడి వైద్యాలయములలో, వైద్యులు సర్వస్వతంత్రులగుచో, వారిచేత బనిచేయించు టెంటులనో చెలియదు. వారు తమవనులపట్ల నిర్లక్ష్యము జూపుచో, స్థానికసంఘములు చూచి యూరకుండవలయును. చిటికి మాటికి సర్జను జనరలుగారితో రిపోర్టు జేయుట, స్థానికసంఘముల గౌరవమునకు గాని, సత్వరకార్య సిద్ధికి గాని అనుకూలముగ నుండజాలదు. సర్జను జనరలుగారు స్థానిక సంఘాధ్యక్షుల రిపోర్టుల నావలద్రోచి, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనుపక్ష మవలంబించుట సహజము. స్థానికసంఘములు రిపోర్టు బంపిన పిమ్మట, ఎంత కాలమునకు ఉత్తరువు వచ్చునో యూహింప వచ్చును. స్థానిక సంఘాధ్యక్షులు సర్జను జనరలుగారికి లోబడి యుండవలసి వచ్చును. ప్రొవిన్షియల్ ద్రవ్యమునుండి సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనులకు సొమ్ము నిచ్చురను కారణమున, స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యము నీరీతిని యరికట్టుట సంభావ్యము గానేరదు. స్థానికసంఘముల కార్యగౌరవము గలదేని, వైద్యోద్యోగుల జీతమును వారే యిచ్చుకొనుట వేలు. స్థానిక స్వర

పాలనము ఎంతకాల మీతరున నామమాత్రముగ నుండునో, అంతకాలము సత్వరాభివృద్ధి గలుగుట దుర్లభము. స్థానిక స్వరపాలనము విస్తరించుటకు మారుగ, ఇంకను సంకుచితమగుట శోచనీయము.

గురుద్వారా చట్టము

గురుద్వారాచట్టమునందు కొన్ని ఏర్పాట్లను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రామోదించవలసి యుండుటచే, సెన్టిమెంటరీ చట్టమొకటి ప్రవేశపెట్టబడెను. సామ్రాజ్యశాసనసభవారు దీనినామోదించిరి. కాని, ఇంతవరకును అకాలీ చిర్యభితులను విడుదల చేయకుండుట మిగుల శోచనీయము. మున్ముదీ కార్యమును నిర్వహించిన గాని అనుకూల వాతావరణము గలుగ జాలదు. నూతనచట్టపు సూత్రములను నిర్బంధితు లంగీకరించదరనుటకు సందియము లేదు గాని, ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరమగు పరతులపయి సంతకము జెట్టుటకు మాత్రము వారు సమ్మతించరయిరి. ఇందు విచిత్రమేమియు లేదు. సిక్కు లింతకాలమునుండియు స్వగౌరవము కొరకును, మతరక్షణకొరకును ఎన్ని కష్టముల నైనను అనుభవించుచున్నారు. అట్టివారు స్వలాభము నిమిత్తము తమ గౌరవమును కోల్పోయెదరని యూహించుట కేమాత్రము వీలులేదు. మాలవ్యా ప్రభృతు లిట్టి పరతులను విధింపవలదని, విన్నవించిరి. వీరి విన్నపము నాలకించి, సర్ మడ్డిమెనుగారు దానిని సఫలపరచెదమని జెప్పిన, యోగ్యముగనుండెడిది. వారటల వాగ్దానముజేయక, పంజాబు గవర్నరు గారే ఈ వ్యవహారమును పరిష్కరించెదరనిజెప్పట భావ్యముగ గనుపట్టదు. నిర్బంధములను పూర్తిగ దొలగించుటయే, సమాధానము గుదురుటకు ముఖ్యమార్గము. లేనియెడల, ఎట్టి యనుకూలపు చట్టములను నిర్మించినను, విశేష ప్రయోజన ముండజాలదు.

ఎక్సైజుడ్యూటీ

ఎక్సైజుడ్యూటీని ఆపివేయవలయునని గోరు తీర్మానము, సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకూరు దాసుగారిచే సెప్టెంబరు 16 వ తేదిన సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడును. ఈ విషయమై పురుషోత్తమదాసుగారు చాలకాలము నుండియు ఆందోళన సలుపుచునేయుండిరి. ప్రభుత్వమువారును ఎక్సైజుడ్యూటీని రద్దుజేసెదమని వెనుక వాగ్దానము జేసిరి. ఇంతవరకీ వాగ్దానమును చెల్లించియుండలేదు. నేడు సందిగ్ధ నితి యరుదెంచి, బొంబాయి మిల్లులను మూసి వేయవలసివచ్చిన తరుణమున నయినను, ప్రభుత్వమువారు అనుగ్రహము జూరరయిరి. రాబోవు బడ్జెటువరకు వేచియుండవలెననియు, టారిఫ్ బోర్డు విచారణ ఎన్నచో జరుగుననియు దెలుపుటచే ఉపశాంతి గలుగజాలదు. ప్రభుత్వమువారు రీమార్యనను, శాసనసభాభిప్రాయమును గుర్తించి, ఎక్సైజుడ్యూటీని రద్దుజేయ నంగీకరించుట శ్రేయస్కరము.

లాలా లజపతిరాయిగారు

లాలాలజపతిరాయిగారు, దేహమస్వస్థముగ నుండుటచే సిమ్లానుండి లాహారుకు బయలుదేరిరని నిన్నటిదినము దెలిసియుంటిమి. నేడు దెలిసినవార్త

ప్రకారము, జ్వరబాధ యధికమగుటచే మార్గమధ్యమున అంబాలాలో వీరు దిగి పోవలసి వచ్చెను. లాలాజీగారి ఆరోగ్యము ప్రజలకు మిగుల ఆందోళన గలిగించుచున్నటుల, వర్తమానము దెలియుచున్నది. ఈ వార్త ప్రజాలో గాతురము గలిగింక మానదు. లజపతిరాయిగారి దేశోగ్యము త్వరలో కుదుటబడునటుల భాగివారు డనుగ్రహించుగాక!

ప్రీతిరు పిచ్చు పరీక్ష జరుగును

ఈవారపు భార్యసెంటు జార్జి గెజట్టులో, ప్రీతిరు పిచ్చుపరీక్ష అక్టోబరు-నవంబరు నెలలో జరుగుననియు, ఈ సంవత్సరమునకు ప్రత్యేకముగ మాత్రమే దీనిని జరిపెదరనియు, దరఖాస్తులను సెప్టెంబరు 30 వ తేది లోపల బంపవలయుననియు, ప్రకటించబడినది. పరీక్ష ఏ యే తేదీలను జరుగునో, మున్ముందు ప్రకటించబడును.

గాంధీమహాత్ముడు

తన ఆశ్రమమునకు వెళ్లుచున్నాడు. పిమ్మట బీహారు ఒరిస్సాలో ప్రయాణము చేయును కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1:— నాలుగు మాసములనుండి బెంగాలులో నుండున్న గాంధీమహాత్ముడు నేటి సాయంకాలము బొంబాయికి బయలుదేరగా మేయరును కొంతమంది స్వరాజ్యవాదులును వీరిని సాగనంపుటకై స్టేషనుకు వచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముడు తన యశ్రమములో పడుచు దినములుండి పిమ్మట బీహారు ఒరిస్సాలో ప్రయాణముచేయును. గాంధీమహాత్ముడు బెంగాలులో నున్నప్పుడు దాదాపు అన్ని జిల్లాలను చూచెను. కాని వారి ఆశ్రమప్రయాణము నిలిపివేయబడెను.

* * * * *
దాదాభాయి శతవార్షిక వర్ధంతి సభ కథ్యక్షత వహించును
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:— బొంబాయిలో దాదాపు 40 ప్రజాసంఘల యాజమాన్యముక్రింద 4 తేదిన జరుగు దాదాభాయి శతవార్షిక వర్ధంత్యుత్సవమునకు మొదటి దినమున గాంధీమహాత్ము డధ్యక్షత వహించును. (ఆ. ప్రె.)

“ఆరు మాసములు జైలునందుండుట నాకు శిక్షయే గాదు”

డాక్టరు ప్రతాపచంద్రగృహ రాయిగారు మహాత్మా గాంధీగారి సందేశము
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 1:— డాక్టరు ప్రతాపచంద్రగృహ రాయిగారు హజరుగనున్నట్లు విన్న అదనపు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నకు ఎరిగించిరి. పోలీసు నిఘాయంతులచుండు యీ సమాచారము ఆరిపురం జైలు బంపబడిరి. రాత్రి చాల అయినను సహారాయి గారు రాజమహి జైలునకు మార్చబడిరి. వెనకబావుచు “నన్ను ఆరుమాసములు జైలునందు జెట్టుట శిక్షయేగాదు” అని గుహ ఉపదేశియులకు రాయిగారు సందేశమిచ్చిరి.
డాక్టరు సహారాయిగారికి మహాత్మా గాంధీగారి సందేశము నంపిరి:— “మనము కత్తిని సంపాదించవలయును. కాన వివేకముతో ఆత్మసమర్పణము గావించుటకు పూర్వ మని రాదు.” (ఆ. ప్రె.)

లజపతిరాయిగారి ఆరోగ్యము

ప్రజల కాతురత కలిగించుచున్నది.
లాహారు, సెప్టెంబరు 1:— సోలోనలో నుండున్న లాలాలజపతిరాయిగారి ఆరోగ్యము మిక్కిలి చెడియుండుటచే నేడు లాహారుకు వచ్చెదరని విలంబిరి. కాని మార్గమధ్యమున నే కడుపునొప్పితో మాడ జ్వరము కలిగి బాధించుచే అంబాలావద్ద దిగవలసివచ్చెనని రాత్రి ప్రార్థనాహాయిని తిరునాథ కబురు తెలిసినది. లజపతిరాయిగారికి మందుల నోంకుటకై యం. యల్. సి. డాక్టరు థర్నెరాజ్ భాసేనుగారు అంబాలాను వెళ్లుచున్నారు. లజపతిరాయిగారి ఆరోగ్యస్థితి అంబరికిని ఆందోళన కలిగించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

విద్యార్థులకు అమూల్యోపదేశము

శ్రీ పెనుచత్త సుబ్బరాజుగారి హితబోధ

శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావుపంతులుగారి దర్శిత వహించిరి

ప్రభుత్వదేశీయ వైద్యపాఠశాలయందలి ఆంధ్రవిద్యార్థిబృందమునకు భీమడోలుతాలూకా నివాసులను ప్రస్తుతము 15 సం॥ నుంచి వారణాసియందు వసించుచుండిన సుప్రసిద్ధాంధ్రులు శ్రీ పెనుచత్త సుబ్బరాజుగారు సమాజశాంతిగంధర్వరమతో తెలుగు హిందీభాషలందు పరిపక్వమైన యువమాన వయస్సు పుష్కలమును ప్రకటించిరి. బ్ర|| చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారి దర్శిత వహించిరి. సభకు ఆంధ్ర విద్యార్థులే గాక పలువురు మహమ్మదీయ విద్యార్థులను విచ్చేసి హిందీ యువనా్యమును శ్రద్ధతో నాలకించిరి. పాఠశాల ప్రధానాచార్యులు కాప్టెన్. బి. శ్రీనివాస మూర్తిగారు, సి. వి. మాధవరావుగారును సభ కరులొందిరి.

ప్రథమమున అధ్యక్షులు ఉపన్యాసకులను సభ్యులకు దుకపరచుచు సుబ్బరాజుగారు రాచకీయ కార్యనిర్వహణార్థమై 15 వత్సరములక్రితము కాకితి కొడలి అచటనే నివసించుచుండినను తెలుగు వాఙ్మయమందును సారస్వతమందును కడుంగడు శ్రద్ధాభిమానములు గలుగజేసికొని భాషాసేవ జేయుచుండుట ప్రశంసనీయమనియు, అట్టి అభిమాన ప్రేమలనే సభ్యులెల్లరు నలవరచుకొని భాషాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని సూచించిరి.

ఉపన్యాసము

ఉపన్యాసకులు తాము కవి, వినన సంగతులను ఉపమాన పూర్వకముగ తెలుగు హిందీభాషలందు ముచ్చటించిరి. ఈవిశ్వమందనేక విద్యులు గలవు. సమస్త విద్యులకును రెండువిధములగు ఫలితములుండును. ఐహిక సౌఖ్యానుభవమును గలుగజేయునవి. ఆధ్యాత్మిక ఫలము నొసంగునవి. అనగ భుక్తికి పనికివచ్చునవి కొన్ని, ముక్తిని సాధించునవి కొన్ని. కాని బుద్ధిమంతుని లక్షణ మేమన, ఐహికాముష్మికములను, భుక్తిముత్తలను సాధించువిద్యలన్నియుండుట. ఇట్లుండి సర్వసాధారణమునపని గాదు. మీర లభ్యమైన వైద్య విజ్ఞు విద్యలలో నొకటియై యున్నది. ఇహపరసౌఖ్య ప్రాప్తి నిడునట్టియు, స్వప్నమందైనను పరుల కపకారము తలపెట్టుట కుకాళ మొసంగనిది వైద్యవృత్తి. ప్రకృతియందు పరస్పర విరుద్ధములగు పదార్థము లనేకములు గలవుగాని వాని తుల్యత సమన్వయము గావించిన రెంటియందును సామన్యములగులపని కాస్త్రీయ పరిశోధకులు జెప్పెదరు. ఒకే మతమునందు భిన్నభిన్నాచారవ్యవహారము లుండుట మనము గాంచుచున్నారము. ఉత్తరహిందూ స్థానమందుండి హిందువులు మేనమామ కుమారితను సోదరి భావముతో తలంతురు. అచట మేనమామ కుమారుడు వివాహమాడుటకంటె నెక్కుడు నేరములేదు. అటులే ఆచార సాంప్రదాయములందు వ్యత్యాసములు గలవనిచును. ఆంగ్లేయ ఆయుర్వేద వైద్యవిధానములం దెక్కుడు అంతరముగలదు. కాని రెంటియందును మంచిని గ్రహించుట ఉత్తముని లక్షణము. యునాని మందులలో శక్తివంతములగు యోషధు లనేకములు గలవు. లక్షో అలహాబాదు మున్నగు ఔషధములు సుప్రసిద్ధ యునాని భిషగ్యులకు పేరొడవనవి. పూర్వము భారతీయులు సర్వకళా విశారదులై యుండిరి. సనాతన సంస్కృతి వాఙ్మయమందీ ప్రాచీన భారత కళలన్నియు ఇమిడియున్నవి. శాస్త్రవిశిష్ట మున్నగు నంతములు ఆయుర్వేదమునకు సవీచములుగావు.

సమ్రుత

సమస్త విద్యులకు గడించి పండితులగుటకును, యశస్సు నార్జించుటకును గర్వములేకుండు టత్వావశ్యకము. విద్యార్థికి విషయామే భూషణము. ఈసందర్భమునందొక చిన్న యువా హరూ ప్రార్థనకు కడను జెప్పిరి. “మహాయోధుడగు అలెగ్జాండరు సమస్త దేశములను జయించి నిర్వాహిపారియై ఎట్లు ప్రార్థించుచున్నట్లు తోచక యాలోచించునపుడు యాతని తల్లి తనయున కిటు బోధించెను.” కుమారా నీవు సర్వదేశములను, సాధించి నీశత్రువుల నెల్లరు జయించినావు. కాని నీలోనుండి కంటి కగపడని కామక్రోధ లోభమోహ మద మాత్సర్యములను ఆర్ధరత్రవులను జయింపుము. “అని చెప్పిన నాటినుండి అలెగ్జాండరు విజేతయై మని యుండెనట. అట్టి ఇంద్రియ నిగ్రహము విద్యార్థులకు వారెల్లరు గలిగియుండవలెను.

సోకటిసు నిగర్వి

పాశ్చాత్య వేదాంతమందు సోకటిసు మిక్కిలిగొప్ప వాడు. వహజ్జాని. కొందఱొకప్పుడా మహనీయుని వారికి దెలిసిన విద్యులందు తమవిద్యను జెప్పగోరినట. అంత సోకటిసు “నా కేమియు తెలియదనుసంగతిని మాత్రము నేబాగునెరుంగుదు”నని

పల్కినట. తన్నుదా దెలిసికొనుట చాలగొప్పవిషయము కావున విద్యార్థి గర్విస్తే గాదు. స్వదేశభాషాభిమానము మానవ జీవితమందు ముఖ్యపరమావధులు. ఏమతమునందైనను ఏభాతీయందైనను పరులభావములయొడ సహనము గలిగియుండవలెను. విశ్వమందలి ప్రతిపదార్థనందు మంచిచెడ్డలు మిశ్రముయై యుండును. యుక్తాయు క్షుద్రచక్షుడొకప్పుడై మంచిని గ్రహించవలెనేగాని నిరసనభావమును జూపరాదు. హినుమలజాలని పరిగణింపబడు పంచమజాతీయందు మహనీయు లున్నవనిరి. ఉదాహరణ పూర్వకముగ నీకథనాలింపుడు.

రైదాన్ భక్తు

ఉత్తరదేశమునందు రైదాన్ అనునొకభక్తుడు మాలవా దుండెను. ఒకనాడొక బ్రాహ్మణునితో కలసి కాశీవైశ్యవృద్ధి దర్శించి గంగలో స్నానము చేయాలని వస్తున్నాడట. దారిలో రైదాన్ అయినను కనుపించి ఐదుగవ్వల బ్రాహ్మణుడి చేతికిచ్చి “వీటిని దీనుకపోయి గంగానదిలో వేయవలసినదని” ప్రార్థించాడట. ఇంతేగద, కష్టమైన పనిగాదు గదా యని తలంచి ఆ బ్రాహ్మణుడు వానిని దీనుకొని సరాసరి కాకితి వెల్లి భాగీరథిలో స్నానముచేసి ఆవిరుగవ్వలను నీటిలో విసరివేశాడు. వెంటనేమీ జరిగింది. దాదాపు లక్షరూపాయలు విలువగల అనేకరత్నములు తాపబడిన ఒకకంకణము చేబూని ఒకహస్తము నీటిపై కనుపించింది. బ్రాహ్మణుడు దానిని పుచ్చుకొని తన దేశము బోయి ఎవరికైన అమ్ముటానికి తెలియపర్చారట! అంత ధరగల వస్తువు సామాన్యతలవరు కొంటారు? కర్ణాకర్ణి సంతానములో రాణి గారికి తెలిసిందట. వెంటనే కంకణమును దెప్పించి మదింపువేసి లక్షరూపాయలను బ్రాహ్మణుని కిచ్చి పంపివేశారట. కాని ఒక చేతికే కంకణముగాని రెండవచేయి బోసిగ ఉన్నందుచేత తిరిగి ఇంకొక కంకణము తేవలసిందని ఆ బ్రాహ్మణుణ్ణి ఆజ్ఞాపించారట. రాణిగారియజ్ఞ తప్పకుండా మరి ఏమిటోచక బ్రాహ్మణుడు ఏమైనగాని యని రైదాన్ వద్దకే తిరిగి వెల్లి సంగతి అంతాచెప్పి తిరిగి ఐదు గవ్వలపై కాకితి బోయివస్తా నన్నాడు. రైదాన్ “మహాచంగాతో కలవతిగంగా” అనగ నిశ్చలమైనమనస్సుకంటే కొయ్యపాత్రలోనే గంగ ఉండునని జెప్పి తాము వాడుకొను కొయ్య జలపాత్రను దెప్పించి అందులో ఐదుగవ్వలు వేశాడట. వెంటనే పూర్వమువలె కంకణధారియగు హస్తము కనుపించింది. బ్రాహ్మణుడు మిక్కిలి సంతోషముతో దానిని గైకొని వెల్లి రాణిగారి కర్పించెను.” ఈకథ కల్పితముగాదు. నేటికిని రైదాన్ కులజాలను మాలవారు త్తర హిందూస్థానమందు గలరు. కావున జాతి కులమత భేదములచే పరులను నిరసించ జనదు. ఎట్టి వానియందును ద్వేషముండరాదు. సర్వ మానవులను సమదృష్టితో వీక్షింపవలెను.

పివప ఉపన్యాసకులు తమకట్టి యవకాళము గలిగించినందులకు ప్రధానోపాధ్యాయులకును, తమపల్కులను సహనముతో వివర సంగీకరించి నందులకు సభాధ్యక్షులకు కృతజ్ఞతను దెప్పి దేశీయావధ పాఠశాల స్థాపించబడుట కిదియే ప్రథమమనియు అచిరకాలములో నీపాఠశాల కళాశాలగ మార్చబడి దేశదేశములందు పేర్గాంచగలదనియు పల్కిరి.

కాప్టెన్ బి. శ్రీనివాసమూర్తిగారు

ఆంగ్ల భాషయందు మాట్లాడుచు వైద్యులును సాధారణముగ ప్రపంచమందలి శాస్త్రజ్ఞులెల్లరు కేవలము యంత్రములంటి వారనియు దేశ వాఙ్మయ, సారస్వత ప్రయములందు ప్రవేశము లేనివారనియు నొకవాడుక గలదని పల్కిరి. అదియు కొంత వరకు యధార్థమే. వైద్యులు తదితరశాస్త్ర విషయములను దెలిసికొనియుండు టావశ్యకము. “మానవతత్వమును” గ్రహించుటలో వైద్యుని అతిశయము, శ్రేష్టతగలదని ఒక సుప్రసిద్ధ పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞుడు నుడివెను. ఒక ప్రత్యేక విషయమునే సర్వదా పరిశ్రమ జేయుటవలన గలుగు సమచిత్తమున దృష్టిని విశాలపఠముగ నొనర్చి, సునమున కాష్టాదము గల్గించు నేసారస్వత విషయము నైనను గ్రహించుట అత్యుత్తము. ఈనూతనశకమందు అట్టిజీవితము నభివీక్షించు వైద్యులు పలువురు గలరు. ఒకానొక కాఖయందే కృషి సర్వ నిపుణులగుట (స్పెషలైజేషన్) కొంతదనుక ఉత్తము. కాని తన్మూలమున ప్రపంచము నందలి తదితర విషయములను గమనింపకుండరాదు. అందులకు మీ మనోబుద్ధుల కపాటముల దెరిచియించవలెను. ఉపన్యాసకులు అంత్యమున అపూర్వమును, మనోజ్ఞమును నీతిదాయకమునగు మాలవాని కథను వివరించిరి. బుద్ధికంటె ఉన్న లోకములు గలవు. హృదయము హృదయమును సమీపించును. బుద్ధి అలులగాదు. అట్టిహృదయము లీవిధమున కథలచే సామన్యము నొందగలవు కాన ఉపన్యాసకులకు అధ్యక్షులకు మనమెంతయో బుద్ధిపండియున్నామని పల్కిరి.

అధ్యక్షులు

బ్ర|| చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారు అంత్యోపన్యాసము గావించుచు సుబ్బరాజుగారు విద్యార్థులకు అపూర్వసం దేశమొసంగి సభ్యుల రంజింపజేసినందులకు సభావారీతరపున వందనములర్పించిరి. వారియువనా్యముందు మీరెల్లరు గమనించదగ ప్రధాన విషయ మొందుగలదు. దేశమునందు సామాన్యభాష యొకటియుండవలెనను మహోచ్చము నేడు బయల్పెడలి నది. అయ్యది విదేశీయమగు ఆంగ్లముగాదు. ప్రజాసామాన్యమందధిక సంఖ్యాకులకు దిగ్భయకట్టిదయ్యి దేశమందలి 7 కోట్ల మహమ్మదీయులకు బోధపడునట్టి హిందీభాష యొక్క జ్ఞాన మత్యవసరము. ప్రస్తుతము దేశీయ వ్యవహారములన్నియు హిందీ మాలముననే చర్చింపబడుచున్నవి. తెల్లము కాంగ్రెసునందు చాలభాగము కార్యక్రమ మంతయు హిందీలో చర్చింపబడెను. ఉపన్యాసమునందలి ద్వితీయాంశ మేమన ప్రతివిద్యయు కేవల మైహికమే కాక పారమార్థికమునై యుండవలయును. మన హిందూ సాంప్రదాయములందు ధర్మబద్ధముగాని విషయముండజాలదు. రాజకీయ, ఆర్థిక సాంఘిక వ్యాపారములందన్నిటను విహికాముష్మికములు రెండును కలిసియేయుండును. వైద్యవృత్తి యందును సరియగు సామ్యశ్యము గనుపించుటలేదు. కారణమేమన వైద్యవృత్తి ననుసరించువారు కేవల ధనోపార్జనాప్రేరితులగుటచేత. పరోకారభావము గలవారగుచో మీరు ప్రపంచమున కెంతయో మేలొనగూర్చగలరు. వైద్యవృత్తియందాయవకాళ మధికము. సుబ్బరాజుగారు ఆచరణయందుండు చక్కని యుపమానములచేత మనయుభయమునుబట్టి ఇంపుగ మాట్లాడి యున్నాడు. అందులకెంతయుకృతజ్ఞులము.

దేశీయ వైద్య ఉల్లేఖము

ఈసంస్థను గాంచవలయునని పలు దినములనుండి కుతూహలము గలరు. నేడట్టి యవకాళము లభించినందులకు సంతసము. దేశీయ వైద్యమునందు మహోన్నతత గలదని విశ్వసించు వారలయందు నేనొకడను. డా||కోమన్ గారి విషయములో తమ రిపోర్టును ప్రచురించినపుడు నేనదానినిజదివి అందలిసిద్ధాంతముల విమర్శించుటకు ప్రయత్నించితిని. నివేదికయందుమూలకలువాటి యుపయోగము తీసుకొనిరి గాని వాని యందలి మూలసిద్ధాంతములను గ్రహించి యుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి నృప్తి కిమియును తగులనపుడు ఎల్లరును సంతోషమునై యుండు తరుణమున శ్రీమన్ బి. శ్రీనివాసమూర్తిగారు సిద్ధాంత పూర్వకముగ పరిశ్రమ గావించి ఆంగ్లేయ వైద్యులకును సమ్యకము గలుగజేసిరి. పత్రికలో నెల్ల ప్రచురింపబడెను. అందుచే ఆయుర్వేదము కేవలము బూటకము అకాశ్త్రీయ మను వాదమును ఖండించి అమూల్యమును ఉపకారమును గావించిరి. అట్టి సిద్ధాంతములు శిష్యుముగనే కార్యాచరణయందు పెట్టబడుట గొప్పయనృప్తము. వైద్యవిద్యార్థులు కేవలము ధనార్జననై ప్రధానముగ జూడరాదు.

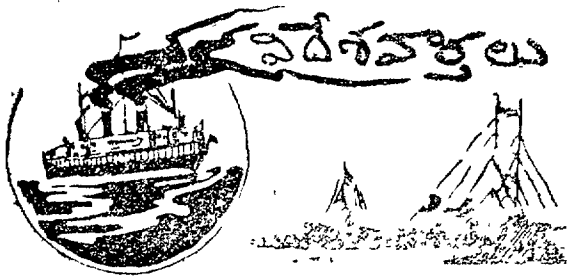
ప్రాకృత్యముల సమన్వయము

ప్రాకృత్యములు రెండును ఎచటకో యొకట సమన్వయము గావలెను. సత్యము వేర్వేరు సాంప్రదాయముసారము బాహ్యరూపములో భేదించినను అంతస్యరూపమొకటియే. ఉభయశాస్త్రములందును ప్రపంచ గాంచి సమన్వయము గావించగలవారు అరుదుగలరు. కాని మీకట్టి యవకాళము లభించినది. దేశీయవైద్యమునందు శాస్త్రవిశిష్టమున్నగునవి-విస్తృతిజెందినవి. అట్టివో నితర విధానముల నవలంబించక తప్పదు. మూలకలయందు సమానమును ప్రభావము గలదు. విద్య గరపగలగురువులుగలరు. కానియవకాళమును బోసిన దేశమున కుపకారము జేయుదురని తలంచెదను.

శ్రీనివాసమూర్తిగారు ఒకానొక కథయందే ప్రావీణ్యమును బడయుట (స్పెషలైజేషన్)ను గూర్చి ముచ్చటించియుండిరి. పాశ్చాత్యఖండమునందీ యభ్యాసమయితముగలదు. వారిలో ఒకరివృత్తినికరు గర్హించెదరు. మనకటులగాదు. పారమార్థికదృష్టితో వీక్షించిన సర్వకళలును, విద్యలును సమన్వయమొందవలెను. రాచకీయరంగమునందు పనిజేయువారిలో హాకి ఘోషక భాన్, డా||భోగరాజు, పట్టాభిశీతారామయ్య, డా|| ఆస్సారిమున్నగు సుప్రసిద్ధవైద్యులెందరో గలరు. మదరాసు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసర్గ సభ్యులగు ఖా|| బి|| ఉస్మాన్ సాహెబుగారు వైద్యులే. కాన ఏశాస్త్రము నభ్యసించువారైనను తదితర విషయములందు శ్రద్ధగలిగియుండిన కుటుంబముగావచ్చును. నేటియమూల్యసందేశమును గ్రహించి దేశసేవకు తోడ్పడవరని నమ్ముచు ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించుచున్నానని పల్కిరి.

సభ్యులలో సరసింహ్యారావుగారు అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించిన పివప సార్వ భ్యులు చెలగ సభ ముగింపబడెను.

నేటాలు భారతసంఘాధ్యక్షుడు

అసియా వాసులను గూడెములందుంచు

చట్టమును ఖండించుట

రాజప్రతినిధి గంధి శ్రీనివాసశాస్త్రి

నెహ్రూప్రభృతులకు తంతినంపుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

డర్బన్, ఆగస్టు 31:—నేటాలు భారత సంఘాధ్యక్షులకు ముఖ్య అబ్దులకరీంగారిట్లు రాజప్రతినిధి గంధి శ్రీనివాసశాస్త్రి, యాకులు హుసేను, సుప్రూ, హాకిం అబ్దులు ఖాన్, ముఫ్తలానా అబ్దుల్ కలాం అజదుగార్లకు తంతినంపిరి.

నేటాలు భారతీయులు అందరూ సమావేశమై నిన్నటి దినము వర్తమానమును (అసియా) తీవ్రముగ ఖండించిరి. సెప్టెంబరు ఆఖరున దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ మంత్రివర్గమువారికి భారతీయుల విషయమై పూర్తిగా దెలుపవలెను. ఇది నిశ్చయోజనమగుచో ఇండియా, ఇంగ్లండుకు రాయబారముల నంపి సహాయము చేయవలెనని గోరవలెను. లేనిచో భారతీయుల వివాదము మాటే. (సంతకము) ముఫ్తలీఅబ్దుల్ కరీం నేటాలు భారతసంఘాధ్యక్షుడు కేర ఆఫ్ ఇ. ఎం. ఫరక్.

బొంబయి కళాసులను దిగుమతిజేయుట

నాకా సమ్మె

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

దక్షిణ ఆఫ్రికా ఇండియను కాంగ్రెస్ వారి యాక్షేపణ

కేఫులఫుక్, సెప్టెంబరు 1:—దక్షిణాఫ్రికా నావికులు సమ్మెగట్టుటచే వారిస్థానే బొంబయినుండి కళాసులనురప్పించెదరని దెలిసి దక్షిణ ఆఫ్రికా ఇండియను కాంగ్రెస్ వారు తీవ్రముగ ఖండించిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో దీనివలన ప్రతికూల అసియా సంరంభము మరింత ఎక్కువగును. అందుచే బాధ్యతాయుక్తుల నాయకులు ఇండియాలో కళాసులను దిగుమతిజేయుటను ఖండించవలెననుచున్నారు. బ్రిటిషు నావికుల సమ్మెవలన 12 పాగడోడలాగిపోయినవి. ఇందులో చాలవరకు డర్బనులో నున్నవి. ఇచట సమ్మె విస్తరించుచున్నది.

దేశీయులు స్వపరిపాలనము

హర్షిజాగు సేనాని యువన్యాసము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

బట్టర్, (కేఫుకోలీస్) ట్రాన్సిల్-లో సంచారమునల్లుచు హర్షిజాగుసేనాని ఇట్లుపన్యసించెను. దేశీయులకు కొన్ని నియమములతో స్వపరిపాలనము నీయుటలో ట్రాన్సిల్-యను విధానము ననుసరించి జిల్లా సభలు పురపాలకసంఘములు నెలకొల్పబడును. అన్ని దేశీయరాష్ట్రములందు ఏర్పాటుజేయబడును. పిటోరియాలో ప్రతిసంవత్సరము జరుగు దేశీయుల సమావేశము దేశీయుల సాంఘిక సభగమారును. తుదకు దేశీయ పార్లమెంటుగ పరిమించును. వీరే దేశీయుల ఆశయములను గాహిడెదరు.

యువరాజు సంచారము

బ్యూనస్ ఐర్స్, సెప్టెంబరు 1:—2½ రోజులు రాష్ట్రము లందు యువరాజు సంచారము సల్పుటకు బయలుదేరిరి. నాంసపు కర్మాగారములను త్రోవలో బ్రిటిషువారిచే నెలకొల్పబడిన గొల్లపల్లెలను జూచెదరు.

నాకా సమ్మె పరిస్థితులు

పరిష్కార ప్రయత్నములు

సమ్మె అంతరించు సూచనలు

మెల్బోర్న్, ఆగస్టు 31:—కార్మిక నాయకులు, ట్రేడ్ యూనియన్లు వారంతమున సిడ్నీలో రహస్యముగ సమావేశమై పరిష్కారముజేయ ప్రయత్నించెదరు.

సమ్మెను అంతరింపజేయుటకు కార్మిక నాయకులు ప్రయత్నించు చున్నారు. ప్రవాసముల కంపు బిల్లును ఓడించుటకు తమదృష్టిని మరలించిరి. ఈ విషయమై ఎన్నికలు జరుగుననుచున్నారు. కొన్ని నెలలలోనే ఎన్నికలు జరుగునని మంత్రివర్గములో ప్రముఖుడొకడు తెలియజేసెను.

ప్రత్యేక పోలీసుదళము

ను గూర్చి సెనటులో అంగీకారముగానున్నను అపుడే చాలమంది దళముతో జేరుటకు దరఖాస్తుల నంపుకొనిరట. రెండవర్యాయము బిల్లు ఆమోదముగాంచును.

మాడవలేదీని ప్రవాసశిక్షలను విధించు సంఘమువారి ఎదుట కనిపించవలెనని వాషు, జోహానెస్ బర్గ్ లకు సమయమును బంపిరి.

డర్బన్ పరిస్థితులు

డర్బన్, ఆగస్టు 31:—డర్బనులో సమ్మె ప్రాకినది. 5 నాకులు సమ్మెలో జేరినవి.

దక్షిణాఫ్రికా కార్మికపక్షమువారి వైఖరి

జోహానెస్ బర్గ్, ఆగస్టు 31:—నావికుల సమ్మె ఆవరణీయమనియు సమ్మెవారులకు ప్రతిహేతుగ నాకా యజమానులను వెనుకజేసికొనరాదనియు ట్రాన్సువాలు కార్మికపక్షము వారు సమావేశమై తీర్మానించిరి. కార్మికమంత్రి క్రెస్వెలుగారు తీర్మానములకు ఆక్షేపించిరి. తమ యూనియను లేర్పాటు జేసిన పనులను చేయకుండుట తప్పనిది.

బ్రిటిషునావికుల వైఖరి

లండన్, ఆగస్టు 31:—తగ్గించిన వేతనములను మరల ఇచ్చువరకు న్యూజిలండు ఓడను పోనీయకుండు ఆపుజేపెదమని బ్రిటిషునావికులు దెలియజేసిరి.

‘మరైన వర్కర్సు యూనియను’ వారు బ్రిటిషు నావికుల సమ్మెకు ఆమోదమును దెలుపుటలేదనిరి.

రేవులలో చిక్కులు

‘ఆర్లాంజా నాకా’వారు తక్కువ వేతనముల కంగీకరించజాలమనిరి. ఒడంబడికను సంతకముజేయకనే వర్తక కార్యాలయమునుండి వెడలిపోయిరి.

డర్బీషైరు నాకాకు సిబ్బంది పూర్తిగా దొరికెనని ఓడకెప్తాను దెలిపెను. వైటుస్టారు వైసరు పనివాండ్లుగూడ తమ ఒడంబడికను 24 గంటలలో వదలుకొనెదమని తెలియజేసిరి. గ్లామర్గ్ షైరు నాకా మనుష్యులుగూడ సంతకముజేయ నిరాకరించిరి.

సౌతాంప్టన్ చిక్కులు

క్రొత్తసంఘముచే ప్రవేశబెట్టబడినవి. వీరు క్రొత్తగ తల ఎత్తుటకు సంకల్పించుకొనిరి.

త్వరలోనే సమ్మె అంతరించు సూచనలు కన్పించుచున్నవి.

హాల్ నావికుల తీరానము

లండన్, ఆగస్టు 31:—హాల్ నావికులుగూడ సమ్మెలో జేరుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఒకసంఘ మేర్పాటు గాబడెను. నాకాశయములను పరిక్షించుటకును వికెట్లను ఏర్పాటు చేసిరి.

సమ్మెదార్లకు సహాయము

మెల్బోర్న్, సెప్టెంబరు 1:—ఒక్కొక్క సభ్యుడు రిషిల్లింగ్ లకు సమ్మెనుపోషించుట కీయవలెనని విక్టోరియా నావిక కటికనాండ్ల సంఘమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

సమ్మెదారులను బోషించుటకు అందరూ సహాయము కేసి నిధి సేర్పాటుజేయవలెనని ట్రేడ్ కవున్లువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ఇటలీ అంతర్గామి కనబడకుండుట

దానికై వెదకుట

ఇటలీ అంతర్గామి మరల రేవుకు రావందున ఏమైనదో యిది వైమానికులు, డిప్లొమీయరులు అంతర్గామిలు వెదకుచున్నవి.

బిరిషు సరిహద్దుసమస్య

పరిష్కార ప్రయత్నములు

సిల్క్, ఆగస్టు 31:—టింహీలే, కాన్గ్రేవుగార్లు బీనరు ప్రభునితో కింగ్ స్ట్రమను నుండి బయలుదేరిరి. ఎక్కడ శేగెదరో యని ప్రజలు ఆతురతతో జూచుచున్నారు. కార్యనిర్వాహక ఉపాధ్యక్షులును, విదేశీయమంత్రియు లండనుకు బయలుదేరుటచే సరిహద్దు విషయమై పరిష్కారము జేసికొనుటకు వెడలికేమా యనుకొనుచున్నారు. టింహీలే కాన్గ్రేవుగార్లు ప్రయాణములో రాజకీయార్థము ఇమిడియున్నది.

సిరియను తిరుగబాటు

న్యూడా పడలేదు

డ్రూసు శిబిరములను ముట్టడించుట

హ్యారిస్, ఆగస్టు 31:—జేబెలుడ్రూసులు న్యూడాను పట్టుకొనిరను వార్త లసత్వములని దెలుపుచున్నారు. ఫ్రెంచి వారికి గలుగజేసిన నష్టములకు ప్రతిక్రియగ 30 వైమానికులు డ్రూసుల శిబిరములను బాంబులతో ముట్టడించిరి. న్యూడాకోట పడినటులే శివ్వలేదు.

అంతయు నెమ్మదిగనే యున్నదనియు న్యూడాకోట పడలేదనియు వేయిరూటు తంతి దెలుపుచున్నది.

ప్రిన్సిన్ వ్యవహారములు

అప్పలను ఆస్తిని బంచిపెట్టుట

బెర్లిన్, ఆగస్టు 31:—ప్రిన్సిన్ కంపెనీ వారు 120,000,000 మార్కులను ఋణమును తీర్చవలసి యున్నది. హ్యూగోప్రిన్సిన్ వారసులు దీర్చవలసి యున్నది. దీనికంతయు బ్యాంకులు శ్రద్ధగ పనిజేయుటయే కారణము. తామీ కార్యమును బూనుకొననిచో వ్యవహారము భగ్నమయ్యెడిదే యనుచున్నారు.

ప్రిన్సిన్ బొంగుగనుల వ్యాపారము పట్టు కంపెనీగ ఏర్పడి పనిజేయుట 25000000 లుమార్కు. పెట్టుబడిపెట్టెదరట వాటాను చాలవరకు ప్రిన్సిన్ కుటుంబమువారి కిచ్చిరి. ముందు ప్రాతకంపెనీల కప్పిచ్చిన వారి బాకీని తీర్చినపిదప క్రొత్తపనిని ప్రారంభించెదరు.

చీనాదొంగలచే పట్టువడిన

మత ప్రచారకులు

విముక్తులగుట

హ్యంగుషే, సెప్టెంబరు:—అత్తుకపోబడిన మత ప్రచారకులందరును విడుదలైరి. అందరు కులాసాగా యున్నారు.

ఎవరస్టు పర్వతారోహణము

తిబెటు అధికారుల వైఖరి

లండన్, ఆగస్టు 29:—తిబెటు అధికారులు అనుచుతి నీయకపోవుటచే ఎవరస్టుపర్వతారోహణమును గూర్చి మాడవ ప్రయత్నమును వదలుకొనవలసివచ్చెను. నెలకు గవరను యుదంతము తిబెటు అధికారులకు చాల విరుగుగనున్నది. 1927 లో మరల ప్రయత్నము జరుగుననియు అయ్యవి సెన్సననియు డాక్టరు హవర్డు సోవర్నెల్లీగారు దెలియజేసిరి.

మంగోలియా నుండి వెడలిపోవునుట

అమెరికను ప్రకృతిశాస్త్రవేత్తలను వెడలుడనుట

మాస్కో, ఆగస్టు 28:—దూర్ ప్రాచ్యదేశములను బ్రిటిషు కాన్సులు, బ్రిటిషు రైట్ సెంటు అమెరికను ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులు రోయి ఆంధ్రానుగారి యాజమాన్యమున మంగోలియాకు బోవ ప్రభుత్వమువారు వెడలిపోవలెననిరి. మాస్కోలోనున్న మంగోలియా ప్రతినిధి సైనిక సంబంధముగ పట్టులను వీరందరును తయారుజేయుటచే వెడలిపోవుమనిరి దెలియజేసెను. మంగోలియా ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువును నిరాకరించిరట మంగోలియాకు సాయుధులై వచ్చిరని వచ్చిన పనిని ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధనమును జేసికొనక సైనిక సంబంధముగ పనులను జేయ మొదలుపెట్టిరట. అందుచేతనే బామ్బునిరని దెలియజేసెను.

ఉక్కు పోత పరిశ్రమము

ప్రభుత్వ రక్షణము

18 మాసములకు 90 లక్షల సహాయము

టారిఫు బోర్డు సూచనలు

ఉక్కుపరిశ్రమకు నింకను రక్షణ కావలెనను విషయమును గూర్చి టారిఫుబోర్డు నివేదిక ప్రధమ భాగము నిన్న 1 వ తేదీని ప్రచురించబడినది. ఈ భాగమునందు గావించిన సూచనలు ప్రత్యేకము క్క ఉక్కుపోతపరిశ్రమకు మాత్రము సంబంధించి యున్నవి. నివేదిక ప్రారంభమున యిప్పుడున్న ధరలనుగూర్చి చర్చించి బోర్డుసభ్యు లిటుల వ్రాయ గడంగిరి:-

బ్రిటిషుదేశములో ప్రస్తుతము ఉక్కుధరలు యాక్రింది విధముగనున్నవని సూచించు:-

1924 అక్టోబరులో సుంకముతో గూడజేర్చి దూలములు 9 పా 10 పిల్లలు, కడ్డీలు 10 పా 5 పిల్లలు, రేకులు 10 పా 10 పిల్లలు ముండెను. 1925 జూనులో దూలములు 8 పా 10 పిల్లలు, కడ్డీలు 8 పా 5 పిల్లలు, రేకులు 9 పా 12 పిల్ల 6 పెన్సులు ముండెను. ఇందువలన దూలముల ధరలో 1 పాను, కడ్డీల ధరలో 1 పాను 10 పిల్లలు, రేకుల ధరలో 17 పి 6 పెన్సు తగ్గెను. ఇంతకును లేలిన ఫలితము బోర్డువారు మొదట విచారణపైదు అంచనా వేసికొనిన ధరలకన్న బ్రిటిషు దేశములో నిప్పుడు ఉక్కు ధరలు ఇగ్గినవి. అప్పుడు దూలములు టన్నుకు 1 పా 10 పిల్ల చొప్పున, కడ్డీలు 1 పా 5 పిల్ల చొప్పున, రేకులు 12 పిల్ల 6 పెన్ చొప్పున అంచనా వేయబడిన.

బ్రిటిషుధరలకును యితరదేశముల

ధరలకును భేదము

ఉక్కుపై సుంకము యొక్కవగుటను గూర్చిన బోర్డు నివేదికయందు బ్రిటిషు ధరలకును గల యెక్కువ భేదమును గూర్చియు, బ్రిటిషు ఉక్కు ఖర్చు కాకపోవుటకు కారణములును చెబుపడెను. పైన చెందు ప్యారాలలో చెప్పినదానిని బట్టి చూడ ప్రస్తుతము కొద్దిమాత్రము భేదమున్నటుల దెలియ గలదు. 1924 అక్టోబరులో దూలముల ధర 8 పానులుండ 1925 జూను జూలైలో 2 పానులుండెను. కడ్డీలు 8 పా 15 పిల్లలుండ 2 పానులయ్యెను. రేకులు 2 పా 12 పిల్లలుండ 1 పా 2 పి 6 పెన్సులయ్యెను. దీనినిబట్టి జరిగిన మార్పు దెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు ఉక్కుకు బహుళ సహకారముల ఉక్కు యొక్కవ గాకుండ నావుబట్టి కల భేదము తగ్గింపబడెను. బ్రిటిషు ఉక్కుధర తగ్గుటచేత ఫ్రాన్సులో ఉక్కు తయారుజేయు వానికి లాభముండదు. ఈసందర్భమున మాకు వచ్చిన సాక్ష్యములో ఇండియను రెయిల్వే కంపెనీలు ప్రస్తుతము బ్రిటిషు పట్టాలకు గాక విదేశముల పట్టాలను గొన సిద్ధముగ నున్నట్లును విదేశముల ధరలకిచ్చిన గాని భారతదేశపు పట్టాలను గొన నట్లును చెబుపడెను.

ఇండియను రెయిల్వేలు విదేశపుపట్టాల నుపయోగింప సిద్ధముగ నుండునెడల తాత ఉక్కుకంపెనీకి పట్టాలవలన వచ్చు ధరలకు చాల నష్టము గల్గును. బ్రిటిషు ధరల ప్రకారము అమ్ము పట్టాలకు గూడ రక్షణపథతిని యనుకొనినదానికన్న ధర టన్నుకు 15 రూపాయలు తగ్గును. 1925 - లో బెంగాలు నాగపూరు రెయిల్వేకంపెనీకి అమ్ముక మువిషయము మాత్రము ఆలోచనలో నున్నది. కాని 1926 మార్చిలో పామరు రెయిల్వేకంపెనీల కంట్రాక్టు పూర్తియగుట చేతను సంవత్సరమునకు 25 వేల టన్నులు మాత్రమే కావలసి యుండుటచేతను ఇనుము ఉక్కుకంపెనీ విషయము ముఖ్యముగ నాలోచింపవలసియుండును.

ధరల నిలకడ

బ్రిటిషు ఉక్కుధరలు పడిపోవుమాట యట్లుండ 9 నెలల నుండియును ఉక్కువ్యాపార పరిస్థితులు నిలకడగ నుండెను. బ్రిటిషు పోటీయు యితర దేశముల పోటీయు నున్నపుడు భారతదేశములో యీ వ్యాపారము జేయువానికి యేమాత్రము లాభ

మువచ్చునోయని విచారించబడెను. ఇప్పుడు ముఖ్యముగ నాలోచింపవలసినది యిప్పుడున్న ధరలే రెండేండ్లవరకు మారకుండునా లేక పెరుగుటగాని తగ్గుటగాని యేమైన నుండునా? ఈవిషయమున వచ్చిన సాక్ష్యమును పరిశీలించితిమి. రెండుసంవత్సరముల వరకు పరిస్థితులంతగ మారవనియే మాకు దొరుకుచున్నది. యూరోపులోనునుత ఉక్కు పరిశ్రమ పునరుద్ధరింపబడి జోరుగనుండు చిహ్నములు గాన్పించవు. ఇప్పటికిని ఖర్చుకన్న తయారు ఎక్కువగుచున్నటుల జూచుచున్నాము. చాల మాసములవరకును ఉక్కుధరలు పెరుగునని యనకొనుటకు కారణము గాన్పించుటలేదు. ఏవో కొన్ని దేశములలో రాజకీయ విపత్తుగాని లేక పరిశ్రామిక విప్లవముగానిజరిగి నూతనపరిస్థితులు గలుగవచ్చునుగాని యిప్పుడున్నటుల నట్టి మార్పులు గల్గునటుల నేమియును గాన్పించుటలేదు. అటునంటప్పుడు అందువలననేమి నష్టములు గలుగునోయని గూడ అంచనావేయ వీలు గనుప పుట లేదు. కాబట్టి ఉక్కు పరిశ్రమ (రక్షణ) చట్టముండుకాలమున ఉక్కుధరలు యిప్పుడున్నటులే తగ్గియుండుననియే మేముతలం చెదము. మొత్తమువీధి ధరలు యంతకన్న తగ్గిపోవుననిగూడ యనుకొనజాలము. యూరోపు పరిస్థితులు మాకు దెలిసినంతవరకు జూడ యిప్పుడున్న ధరలప్రకారము ఉక్కు తయారయ్యే ఏ దేశములో నైనను అయ్యే ఖర్చులకన్న నేమాత్రము నెక్కువ గిట్టుటలేదనియే, ఒక్కొక్కప్పుడు నష్టమే గల్గుచుండె ననియు దెలియుచున్నది. ప్రాంత నాశము మారకము క్రొత్త పాచ్చనయెడల భారతదేశములో ఉక్కు ధర తగ్గిపోవునేమో యని సూచింపబడెను. వెంటనే అదిమాత్రము జరిగితీరునుగాని ప్రాంత యేదో తక్కువ విలువకు నిచ్చినను చాలకాల మట్లుండ జాలదు. ప్రాంతములోని జీవనవ్యయము యెక్కువగుటవలన కూలి డబ్బులుగూడ యెక్కువయ్యాయవలసియుండును. ఈకష్టమెక్కడ సంతృప్తికరమోయని మనము జాగ్రత్తపడ నక్కరలేదు. ఇందుల కితిహార్దము తెన్నియో గలవు. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము జేయు ఆర్థిక ప్రతిపాదనముల వలన ప్రాంత కిప్పుడున్న దానికన్న యెక్కువ విలువ నే గట్టి తీర దరు. బ్రిటిషునర్తకులతో మరల కలసి పనిజేయుటయేగల్గునెడల తెల్లరేకుల ధర లెక్కువ యగును.

ధరల వ్యత్యాసము

1927 మార్చి 31 వరకును మొత్తమువీధి గిట్టు ధరలును ఉక్కుపరిశ్రమ (రక్షణ) చట్టము పనిజేయుటవలన రాగల్గు నికరంధరలును యాక్రింద పట్టికలో పోల్చబడినవి.

రాగలధరలు	ప్రమాణమైనధరలు	భేదము.
టన్నుకు రూ.	రూ.	రూ.
కడ్డీలు	145	180
కట్టడముపనిముట్లు	145	175
దూలములువగైరాలు	146	180
రేకులు	187	230
నల్లరేకు	297	345
తెల్లరేకులు	140	155
రైలుపట్టా (బ్రిటిషుధరలు)	124	155
రైలుపట్టాలు (విదేశపుధరలు)		81

పట్టాలధరలు ప్రమాణమైనవి. ప్రభుత్వ సహాయము లన 1925 - 26 లో 181 కిని, 1926 - 27 లో 175 రూ॥ లకును పొచ్చింపబడును.

ఈధరలవలన యింకను యేమాత్రము యేవిధమైన రక్షణ మేర్పడునను విషయమే మేమాలోచించెదము.

పోతఉక్కుకుగూడ రక్షణము

భారత ప్రభుత్వమువారు తమ తీర్మానములో మేము విచారించి నిశ్చయించిన విషయములగుర్చి తెలుపు ఉక్కు పరిశ్రమ (రక్షణ) చట్టమునందు చెబుపడిన వస్తువులలో వేసి కింకను సహాయము గావలయునో కావలసినయెడల యేవిధమున

సంతకాలము జేయవలయునో చెల్లవలసినదిగ కొరెరి. ఉక్కు పోత ఎ స్తువులలో నింకను రక్షణము గావలసియున్నది. కడ్డీలు, కడ్డము పరికరములు దూలములు, కొణములు, వగైరాలు, రేకులు పట్టాలుమున్నగునవి (యదివరకు కొన్ని సంవత్సరములు కంట్రాక్టుచే బంధింపబడినవి) నల్ల, తెల్ల రేకులు, 1924 నవంబరులో నెక్కువసుంకము విధింపవలెనని బోర్డువారు సలహావచ్చినది ఉక్కుపోతవస్తువుల మీదనే. 1924 అక్టోబరు నుండి 1925 సెప్టెంబరువరకు 12 మాసములును ప్రభుత్వ సహాయము జేయవలసిన మొత్తము యిట్టిఉక్కు పరికరములు తయారు జేయుట కెంత ఖర్చునో యంతధరవచ్చునో వానిభేదమును బట్టియు రక్షణవిధానమునకు మూలముగ పరీక్షించుటచేయు నిర్ణయింపబడెను. ఇకను ఇనుము ఉక్కు కంపెనీ తయారుజేయు వస్తువులు పట్టాలును రేకులును రెయిల్వే బోర్డుకును రెయిల్వేకంపెనీలకును చాలసంఖ్యల కంట్రాక్టు మీద సప్లైజేయుననియు, ఇండియాటిక్స్పైటు కడ్డీలును గలవు. కంట్రాక్టుమీద అమ్ము పట్టాలకు రేకులకు నింకను రక్షణ మక్కరలేదు. కారణము ఉక్కు పరిశ్రమ (రక్షణ) చట్ట మంగీకరింపబడినపు వాని కదేధర యాయబడెను. ఇకను రక్షణవిషయమున టిక్స్పైటు కడ్డీలను చేర్చక పోవుటవలన వాని ఆలోచనయేలేదు. ఈసందర్భమున ప్రభుత్వ సహాయము జేయు ఉక్కును 'బాంటీ' ఉక్కుగను, కంట్రాక్టుపట్టాలు, రేకులు, టిక్స్పైటు, కడ్డీలుమున్నగు వానిని యితర ఉక్కుగను వివరించిన సలహాగ నుండును. 1924 అక్టోబరు నుండి 1925 మేవరకును 8 మాసములలోను కంపెనీ 'బాంటీ' ఉక్కును 99 వేల టన్నులును తయారుజేసెను. 1925 లో జూను నుండి సెప్టెంబరువరకు నాలుగుమాసములలోను 'బాంటీ' ఉక్కు 51 వేల టన్నులును యితరఉక్కు 51 వేల టన్నులును సిద్ధముజేయ లెలించుచున్నది. ఇంకను సహాయము జేసెదమన్నది 50 లక్షల రూపాయలకు నిర్ణయింప బడెను. బోంబేకొ ఉక్కు టన్నుకును 285 రూపాయలు సగుటన వచ్చును. 1924 అక్టోబరు నుండి 1925 సెప్టెంబరు వరకును తయారైన బాంటీ ఉక్కుముబట్టియు, వచ్చినధరలనుబట్టియు యీసంఖ్య పొచ్చుగనే యుండును. వచ్చిన ధరలకును ప్రమాణపు ధరలకును 12 మాసములలోను టన్నుకు రూ 35 లు భేదము గలదు. దాని ప్రకారము 45.5 లక్షలు మొత్తము సహాయము చాలును. అయితే ఉక్కుపరిశ్రమ (రక్షణ) చట్టము అంగీకరింపబడిన పిదప మూడున్నర లక్షలను కంపెనీకి అన్నిరకముల ఉక్కుమీదను వచ్చిన ధరలు ప్రమాణపు ధరలకన్న తక్కువ యుండెను. కాబట్టి 45.5 లక్షలు ఆకాలమున వచ్చిన నష్టములకు సరిపోదు.

అందుచేత యింకను సహాయముజేసి రక్షణ కొసంగ వలయును.

1925 అక్టోబరు 1 తరువాత గావలసిన యెక్కువ రక్షణము బాంటీ రూపమున నుండవలయునా లేక కొన్ని రకముల ఉక్కుమీద పన్నుల నెక్కువచేయుట యవసరమా యను విషయమే మేమాలోచింపవలసి యున్నది. మొదట దెల్పిన పద్ధతి నే అనుసరింప వలసినదిగ సలహా నివృత్తుకు మాకు అనుమాన మేమియు లేదు. బాంటీ రూపముననే రక్షణము జేయవలెననియు, రక్షణ సుంకములవలన వచ్చు ఆదాయము బాంటీల క్రింద చెల్లించు మొత్తముకన్న యెక్కువైనదప్పు కష్టము పన్నుల నెక్కువ జేయగూడదనియు మేము చర్చించి దెల్పియుంటిమి. సుంకముల నేమియు నెక్కువ జేయకుండనే పోత ఉక్కుకు రక్షణమును బాంటీ రూపమున పన్ను చెల్లించువానిపై భారము వేయకుండ యీయవచ్చునని మా అభిప్రాయము.

1927 మార్చి 31 వరకు బాంటీ నియమలెను

ఇదివరలో నిచ్చిన యెక్కువ బాంటీ 1925 సెప్టెంబరు 30 తో ఆఖరును. ఉక్కు (రక్షణ) పరిశ్రమ చట్టము 1927 మార్చి 31 తో నంతరించును. ఈరెండు తేదీలును మేము గావించు సూచన లెంతకాలము వర్తించునో తెల్పును. అయితే యీ సూచనలు యీ 18 మాసములును వర్తించుననినా లేక యింకను తక్కువకాలమా యని ఆలోచింప వలసియున్నది. ఇప్పుడే సూచన లంగీకరించినను 1927 మార్చి 31 వరకు నుండవలె ననియే మా అభిప్రాయము. 1927 శిశిరములో ఫలితములగుర్చి చర్చింపవలెనన్న ఉక్కుపరిశ్రమ (రక్షణ) చట్టము అంతరించులోపల జేయు స్టాచ్యూటరీ విచారణ 1926 జూలై 31 మించి పోబాలదు ఉక్కుపరిశ్రమగుర్చి పరియొక విచారణను దెబ్బబుటవలన మరేమియు ప్రయోజనముండుననిశ్చయించెను. 1927 వ సంవత్సరములోపల మంచియో చెడుగో పరిస్థితులెక్కువ మారునని గానిర్చి

ముల లేదు. కాబట్టి 18 మాసములకు తక్కువకాలముంచి లాభమును అందుకే యిప్పుడుకేయి తీర్మానము 1927 మార్చి 31 వరకును అమలులోనుండలేకని మేము సలహానిచ్చుచున్నాము.

మొదలు అంచనావేసిన యెక్కువ పొంట్ల

పైన చెల్లిన దాని ప్రకారము 1925 అక్టోబరు 1 నుండి 1927 మార్చి వరకును పోతే ఉక్కుమీద రెండు మొత్తము పొంట్ల నీయవలెనను విషయమై సలహానియవలసి యున్నది. ఈ మొత్తమును నిర్ణయించుటలో ముఖ్యముగా నిదివరకువలెనే యాక్రింది విషయముల నాలోచింపవలయును.

(1) కొన్ని రకముల ఉక్కుకే మాత్రము ధరలువచ్చును. రక్షణవిధానము ప్రకారము ధరల ప్రమాణ మెట్లుండును.

(2) ఈ కాలమున యారకముల ఉక్కు భారతదేశములోనే మాత్రము తయారగును. ఈ లెక్కప్రకారము జూడ పొంట్ల లిదమున మొత్తముమీద 118 లక్షల రూ॥లు కావలసియుండును. అయితే కొంచెము సరిజేయవలసియున్నది. ఇటు ము ఉక్కుకంపెనీ భివివ్యధుత్వే అంచనాలను తయారుజేయుటలో రేకులకును దూలములు మున్నగువానికిని తయారుభార్యలో భేదములేకపోగా దానినిబట్టియే అంచనా వేయబడెను. కాని ఉక్కు (రక్షణ) పరిశ్రమ చట్టముక్రింద రేకులకును పట్టాలకును పొంట్ల ఒకేమాదిరిగా నీయవలెను. రేకులకు కాంట్రాక్టుల కమ్యుటేషన్ యెక్కువపొంట్ల నిచ్చుటలో దానిని లెక్కలోనికి దీసికొన వీలులేదు. పట్టాలు నూరు తయారైనపుడు రేకులు 5 తయారైనయెడల 7 వేల టన్నులు తగ్గిపోవును. పొంట్ల 2.4 లక్షల పొంట్ల యెక్కువ వేయవలసింది. పైచెల్లిన పద్ధతిని సరిగా లెక్కవేసినయెడల నికరం 110 లక్షల రూపాయలు పొంట్ల గావలసియుండును.

తరువాత రక్షణ మెక్కువపుండుదు

పొంట్లపద్ధతిని రక్షణ నోసంగునపుడు ఒక్కకంపెనీకే యెక్కువ మొత్తముల నీయవలసి రావచ్చును. అందుచేత మొదట కావలెనని అంచనావేసిన మొత్తములను బాగా పరిశీలింపవలసి యుండును. ఈ అంచనాను యాక్రింది విషయముల బట్టి ఖండింపవచ్చును:—

- (1) ఉత్పత్తిదారులకే ధరలు వచ్చును.
- (2) ఉక్కువస్తువులు మొత్తము తయారు.
- (3) 'పొంట్ల' ఉక్కును 'యితర' ఉక్కును యెంతెంత తయారుజేయును.
- (4) ఉత్పత్తిదారుల కేమాత్రము లాభము వచ్చును.
- (5) అతనిని బాగా రక్షింపవలెనన్న ధరల ప్రమాణముల తని కేమాత్ర ముండవలయును.

మొదటి విషయమున యిదివరలో ధరలను గూర్చి చెప్పిన దానికన్న యెక్కువయేమియు జెప్పవలసినది లేదు. ఇకను మిగిలిన విషయములగూర్చి ప్రత్యేకము చర్చింపవలసియే యుండును. మొదట యెక్కువ పొంట్ల గావలెననివేసిన అంచనా యెక్కువవనుటకు మంచి కారణములు గలవు. వేనివేని యందు తగ్గింపవచ్చునో మేము ఆలోచించెదము.

ఎక్కువ పొంట్ల కవనరము

1925 సెప్టెంబరు 30 ఆఖరువరకు 12 మాసములకు పొంట్ల యిచ్చుది మొత్తము 50 లక్షలకు నిర్ణయింపబడెను. ఈ నిర్ణయము కొంచె మెక్కువగా గాన్పించెను. ఈ ప్రకారము వచ్చే 18 మాసములకును 75 లక్షలకు నిర్ణయించిన యెడల మరీతక్కువగా నుండును. ఎక్కువ పొంట్ల నిచ్చుటలో నుద్దేశ్యము భారతవస్త్రముల ఉక్కుపరిశ్రమ (రక్షణ) చట్టముక్రింద కాలమాత్రము రక్షణ గల్గిన 1923 లో వలె ధరలు నిచ్చి యున్న యెట్టి ధరలువచ్చునో అంతయు నీయవలసియుండును. సుంకములద్వారా రక్షణ నోసంగుట వలన ఉత్పత్తిదారులకు తయారుజేయు ఉక్కు ప్రతిటను ఎక్కువయే కును యెక్కువ ధరయే వచ్చును. పొంట్ల పద్ధతియైనయెడల ఉత్పత్తి యెక్కువ వేసికొనుటల సెక్కువయే యాయవలెను. ప్రస్తుతము పరిశీలుబట్టి పొంట్ల ఉక్కు తగ్గిపోవును. ఇందుకు రెండు కారణములు గలవు. ఇండియాకు కావలసిన పట్టాలను చాలవరకు జంషెడ్పూరు సర్వేయి వేసెను. ఇండియా యెక్కువకు 5 వకాశములేదు. ఇకనుటిన్ను ప్లేటు కడ్డీలు ఇండియా టిన్ ప్లేటు కంపెనీకి కావలసినదాని కన్న యెక్కువ నక్కరలేదు. ఇంతేగాక 1926 మార్చి 31 లో పానురు రయల్స్ కంపెనీతో కంట్రాక్టు పోవును. అప్పుడు పట్టాలు రేకులు చాలవరకు యితర ఉక్కుతరగతినుండి పొంట్ల ఉక్కుతరగతికి మార్చబడును. పొంట్ల మొత్తమును తయారుజేయుటలో యీ పట్టాలను రేకులుగానుడ లెక్కలోనికి దీసి

కొనవలయును. ఎందుకనగా బ్రిటిషు విదేశముల ఉక్కు ధరలు పడిపోవుటవలన కంపెనీకి పట్టాల పొంట్ల కలిపినను రక్షణవిధానమువలన వచ్చుధర రాబాదు. 1924 అక్టోబరునుండి 25 సెప్టెంబరువరకును మొత్తము 297 వేల టన్నులు పొంట్ల ఉక్కునుట వలన యింకను 18 మాసములలోను పొంట్ల ఉక్కు 528 వేల టన్నులలో 315 వేల టన్నులు గావచ్చును. మొదటిసారికన్న రెండవసారి పొంట్లక్రింద సెక్కువ చెల్లించుట యవసరముగ నుండును.

1925 సెప్టెంబరువరకును చెల్లించు యెక్కువ పొంట్లను వత్సరం పొంట్ల ఉక్కును బట్టి జూచిన యెక్కువయగు నట్లున్నను, వచ్చే 18 మాసములలోను 'పొంట్ల' ఉక్కు తయారగునది అంచనావేసిన దానికన్న తక్కువగాదాయని ఆలోచింపవలసియున్నది. మొత్తం ఉక్కుతయారు 524 వేల టన్నులకు తగ్గివయెడల యిట్లేగావచ్చును. ఇందుకొసమనియే టన్ను క్రింత 'పొంట్ల' యిచ్చెదగని నిర్ణయించి యితర ఉక్కు తయారైన గాని అది యాయరని నిర్ణయించిన దాటవచ్చును. అప్పుడు మొత్తమంత చెల్లింపవలెనను నిర్ణయముక్రమే మొత్తము ఉక్కు తయారుగావలసినదైనను 'యితర' ఉక్కు అనుకొన్న దానికన్న యెక్కువై కరెండల 'పొంట్ల' ఉక్కు తగ్గిపోగలదు. ఈ విషయమై జాగ్రత్తగ పరిశీలింపవలసియున్నది.

'పొంట్ల' ఉక్కు, 'యితర' ఉక్కు

ఎక్కువ పొంట్లనిచ్చు విషయమున టిక్లాట్టు, కడ్డీలు, పట్టాలు, ఫిష్ ప్లేటు లెక్కలోనికి దీసుక రానుడదు. ఒక్క టిక్లాట్టుకంపెనీయే ఆకడ్డీలను తెప్పించుటచేతను కొంతవరకు యూరోపునుండి తెప్పించుకొనుటనెల్ల ను అవి యెక్కువతయారుగునని దలంపజాలము. అయితే కాంట్రాక్టులక్రింద అమ్యుపట్టాలును ఫిష్ ప్లేటులును యింకను యెక్కువయండి యీవల అమ్యుపవ తక్కువయండవచ్చును. బెంగాలు నాగపూరు లెక్క కంపెనీకి ని, పానురు రయల్స్ కంపెనీకి లకును కావలసిన వియిదవరకు సంతోషములో కావలసిన వానితో సమానముగ దలంపబడెను. వారికంత గావలెనేమో చెలియుటలేదు. అయితే 1926-27 సం॥ములో యిది వరకు సంతోషములో కన్నీ రెయిల్వేబోర్డు యెక్కువ పట్టాలను ఫిష్ ప్లేటులను దీయవచ్చును. రెయిల్వేబోర్డు కంట్రాక్టులను మొత్తము 3 లక్షల టన్నుల పట్టాలు ఖర్చుగును. ఇకను వాయిదాచివర సం॥ములో 1926-27 లో నియ్యవలసినది తేలివని యెక్కువగనన్నటుల చెలియుచున్నది. రెయిల్వేబోర్డుకు కావలసినది మామూలుగన్న యెక్కువైనయెడల 'యితర' ఉక్కు అనుకొన్న దానికన్న యెక్కువ తయారుజేయవలసియుండి పొంట్ల ఉక్కును తక్కువ తయారుజేయవలసియుండవచ్చును. మరియొక సందేహముగలదు. పానురు రయల్స్ కంపెనీలు 1926 27 లో బ్రిటిషు ధరలనుబట్టికొనునో విదేశపు ధరలనుబట్టికొనునో తెలియదు. బెంగాలు నాగపూరు రయల్స్ రెండవపద్ధతినే నిర్ణయించుకొనెను. కాంట్రాక్టులకుగాక యితరత్ర అమ్యుప పట్టాలకు యీ సంతర్పర మా కంపెనీ యిచ్చిన ధరకే వచ్చునని లెక్కవేయబడెను. పానురు కంపెనీ బ్రిటిషు ధరల ప్రకారము కొనునెడల పొంట్ల యెక్కువయేయగును. ఇటుల నిశ్చయములేకపోవుటవలన కొంత యెక్కువగానే వేయవలెను. సరిగా అంచనావేయ వీలులేదు. ఏసంఖ్య వేసినను చివరకు తేల్చి ఎల్లీయేయిండును. కాంట్రాక్టుకుగానుండ యితరత్ర 5000 టన్నులు పట్టాలును ఫిష్ ప్లేటును అమ్యుపమనని అంచనా వేయబడెను. అనుకొన్న గానికన్న చాల యెక్కువ వేసియుండుటవలన దానిలో ఎలాడవనతు తగ్గింపవచ్చును. ఈ ప్రకారము సెంట్లము 55 లక్షలు సహాయము గావలసియుండును.

ఉత్పత్తి ఖర్చు

ఉక్కు ఉత్పత్తి దారులకు మొదట నుద్దేశించినటుల రక్షణ నోసంగనెడల యేమాత్ర మెక్కువ సహాయము జేయవలెనను విషయమై యిప్పుడు విచారగా జేయుటలో నుద్దేశ్యమైన యున్నది. ధరలు పడిపోవుటగలనే అట్టి సహాయము జేయు యవసరమైనది. ఉత్పత్తిగల ఖర్చు విచారణలో లేదు.

ఇందు ఉక్కు కంపెనీకి 1927 మార్చి 31 నాటికి 18 మాసములలోను 110 లక్షల సహాయము జేయునెడల ఉత్పత్తి ఖర్చు చాల తగ్గిపోవును. మొత్తములో 1925-26 లో 70 లక్షలును, 1926-27 లో 125 లక్షలును మిగుల గలవు. పైట్టుబడి మీద నూటికి 8 గా రావలెనన్న సంతోషమునకు 120 లక్షలు గావలయును. మొదటి మాడు సంతోషములోను కంపెనీకి మొత్తముమీద 200 లక్షలు వచ్చును లేదా సంతోషమునకు 67 లక్షలు వచ్చును. ఉత్పత్తిదారుల కేక్కున లాభములుండునని మేము తలంపజాలము. ఆకారణముచేత పొంట్లక్రింద నిచ్చుదానిని నిర్ణయించుట న్యాయమని తలంపజాలము.

మారకమువలన కూలి ఖర్చులు తగ్గు

జీతములు పూర్తిలో నింతవరకు మార్చకొనడను లేదు. మారకములో పూర్తి తగ్గులుగల నెడల దేశములకు ముఖ్యమైన వత్తక పుసరకు లాటు ధరలుమారును. జీవనవ్యయ మెక్కువగా నాధారపడియుండు చిల్లరధరలు సెమ్మడిసెమ్మడిగా మారును. కొంతకాల మందుకు పట్టును. జీవనవ్యయము మారగానే కూలిఖర్చు యెక్కువయో తగ్గుటయోగును. ఇందుకు చాలకాలము గడువవలయును కూలి తగ్గిపోవలయును. రూపాయి మారకము యెక్కువగునపుడు ప్రపంచము ముఖ్యమగుసరుకులధర లెక్కువ విలువయుండుటబట్టియే యిప్పుడున్న ధరలు తగ్గకండ నిలిచియుండెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో తక్కువకూలి కావలెనను పద్ధతిని జీవనవ్యయము గూడ తగ్గవలెనని కోరుటకష్టము. మారకమెక్కువ అనినను ఒక చొట నిలుపుట అవసరము. ఎప్పుడును దేశముయొక్క నాణెము విలువమారుచు సామాన్యముగ గల్లలాభమును పోగొట్టుకొనజాలదు. ఉక్కు పరిశ్రమవిషయమున ఇండియాలో తగ్గుటకన్న యూరోపులో కూలి యెక్కువైనయెడల సరిపడును. కా రూపాయగా బ్రిటిషురాజ్యమునందు లోపముల పనిజేయునా రికి యితరపరిశ్రమలకన్న తక్కువకూలి యాయవలసియున్నది. ఏదోవిధముగ సరిజేయవలయును. అయితే ఉక్కు (రక్షణ) పరిశ్రమచట్టము ఆచరణలోనున్న మాడు సంతోషములోను యేమిచేయుటకును వీలులేదు. కాబట్టి మనకు గావలసిన యీకాలమున భారతదేశము ఉక్కుపరిశ్రమ జేయువారు తక్కువధర వచ్చుచుండెనుగాదా యని జీతములందును కూలిలోను తగ్గింపరాదు. అయితే యెవరైన సర్వీసు ఉద్యోగి చాలించుకొన్న యెడల తక్కువ జీతమున కెవరినైన బెట్టవచ్చును. ఇట్టి మార్పులను కొంత కాలము లక్ష్యము జేయరాదు.

మారకము- పరికరముల ధర

పరికరముల ధర వేరు. కూలి ఖర్చువేరు పరికరములను దిగుమతి జేయించి పరిశ్రమ కువయోగించునపుడు మారకము పెరిగిన యెడల వెంటనే ఖర్చులుతగ్గును. ఉక్కు పరిశ్రమలో తెల్లరేకు తయారుజేయుటకు కుట్టునాగము రాగి సరిగా కలిపిన లోపము గావలయును. ఒక్కటన్న రేకు తయారుజేయుట కది 90 రూపాయలవచ్చును ఖర్చుచున్నది. మారకము 1 పి 3 పెన్నులైన యెడల ఒక్క టన్ను పీటుకు 11 రూ॥లు యెక్కువ ఖర్చుగును. అనగా ఉక్కు తయారుకు టన్నుకు 0.6 రూపాయలగును. ముతక యిసుము, మాంగనీసు, నున్నపురాయి కంపెనీ గనులలోను క్వాలిటీలోనే తయారుగును. ఇకను అయ్యే ఖర్చు వానిని బైటికి దీయుట కగునది మాత్రమే.

ఇంకను యెన్ని పనిముట్లు, నూకలు కొలుములు, యంత్రములు గావలసి యుండును. వీని కన్నిటికిని ఉక్కు తయారు ఖర్చులో నూటికి 20 చొ॥ యగునని జేయవచ్చును. రూపాయ మారకము 1 పి 4 పెన్నులనుండి 1 పి 6 పెన్నులకు పెరుగునెడల టన్నుకు ఖర్చు 2-8-0 కన్న తక్కువయే తగ్గును. ఈతగ్గుదల చూడ వెంటనే గాక సెమ్మడిగ జరుగును. భారతదేశములో పారిశ్రామిక కంపెనీలన్నియును దిగుమతి సరుకును నిలవజేయును. నెల నెల ఖర్చు లెక్కలలో యెన్ని నెలల క్రిందనో కొన్నసరుకు ఖర్చులో నుండును. మారకము యెక్కువ యుండుట వలన మూల్యసము మిగి వడ్డీతగ్గును. కొంతకాలమైన తరువాత గాని తయారు ఖర్చులలో మార్పు గలుగదు.

బొగ్గు ఖర్చు

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైన పరికరమును గూర్చి తెలుపలేదు. ఉక్కు ఉత్పత్తిదారులకు బొగ్గుఖర్చు చాల అవసరము. భారతదేశములో గత రెండు సం॥ ములలోను బొగ్గుధరలు చాల తగ్గిపోయెను. ఈవిషయము తెలిసినదే. ఈధరతగ్గుటకు రూపాయి మారక మెక్కువగుట యంతరకమతోడ్పడెనో చెప్పజాలము. బొగ్గు విషయము యెక్కువగా నాలోచింపవలసి యున్నది. భారతదేశపు బొగ్గుధర తగ్గుటకు కారణమును అసలు వత్తకమే తగ్గిపోవుటతో జేర్చవలసియున్నది. అందుచేతనే ప్రపంచములో ఉక్కుధర గూడ తగ్గును. ఒకదేశములో పరిశ్రమ ప్రచారము తగ్గినయెడల యితరచోట్లగూడ వర్ణియగును. పరిశ్రమలు తగ్గినే బొగ్గుగూడ ఖర్చు తగ్గును. ప్రపంచము నంగు న్యాపారము తగ్గుటవలననే గాక భారతదేశపు బొగ్గుధర తగ్గుటకు యితరకారణములు గూడ తోడ్పడెను. మారకము పెరుగుటయే గాక బొగ్గుధరలో 1 రూపాయ భేదము టన్నుకు రాగానే భారతదేశము ఉక్కు ధరగూడ తగ్గును. అంతవరకు ఉక్కు పరిశ్రమకు గావలసిన యెక్కువ సహాయమును జేయ నిశ్చయింపవలయును. ఎవ్వడు పూర్వలో నుపయోగించు బొగ్గుసంతను కొన్నయెడల ఉక్కు తయారు

రుకు ఖర్చులో టన్నుకు 4 రూ॥ల భేదముండును. కాని అందు చాలవరకు కంపెనీ బొగ్గుగనులనుండియే వచ్చుచున్నది. మారకము పొచ్చుటవలన బొగ్గు గనులలో నుపయోగించు పరికరల ధర యెంతవరకు పడిపోయినో అంతవరకే ఆబొగ్గుకే కష్టము గల్గెను. రూపాయకొక్కవ విలువ గల్గుటవలన బొగ్గుధరలుమారి ఉత్పత్తియగు కను ఖర్చులో భేదమేర్పడిన దానిని టన్నుకు 2.5 రూపాయల కన్న యెక్కువగ జెప్పజాలము. ఇమెడు పూరలో ఉత్పత్తి ఖర్చులు 1926-27 వరకుకు బొగ్గు ధరలవలన మారజాలవు. కొన్ని బొగ్గుకు చెయ్యిలోయే దేమాత్రమిచ్చుచున్నదో అంతయే ఇనుముఉత్పత్తి కంపెనీగూడ యిచ్చుచున్నది. ఇస్తే టన్నుకు 8 అణా లేమైన యెక్కువ యిచ్చునేమో జోర్డు 1925-26 లో చెల్లించు ధరలు యిప్పుడున్న రేట్లకన్న టన్నుకు 8 రూపాయలెక్కువగా గలవు.

ఇప్పుడు మనము పోత ఉత్పత్తుకు నికను రక్షణ నొసంగటనుగూర్చి అంచనా 110 లక్షలయ్యెను. అనగా జాంటీ ఉత్పత్తి టన్ను 35 రూ॥ల యెక్కువ. మొత్తం ఉత్పత్తియందు భాగమునుబట్టి చూచినయెడల టన్ను 21 రూపాయలయ్యెను. ఈత్తువాగము రాగి కలిపిన లోహమును యితరసరుకులను ధరమారకము పొచ్చుటవలన తగ్గుట చేత 1925 అక్టోబరు నుండియు ప్రమాణపు ధరలలో టన్నుకు 8 రూపాయలు తగ్గవచ్చును. బొగ్గు తక్కువ ఖరీదగుటవలన 1926-27 లో టన్నుకికను 2.5 రూ॥లు తగ్గవచ్చును. 1925-26 ఆఖరులో జాంటీ ఉత్పత్తి 83 వేల టన్నులు తయారుగా వచ్చును. 1926-27 లో 232 వేలటన్నులు తయారుగావచ్చును. అందుచేతను మొత్తము 15.25 లక్షలు తగ్గవచ్చును. అప్పుడు ఒక్కటన్ను జాంటీ ఉత్పత్తుకు కావలసినమొత్తము 5 రూపాయలు తగ్గి టన్నుకు 29 రూపాయల కన్న కొంచె మెక్కువ గును. మొత్తము తయారుమీద జాంటీని అంచనా వేసినయెడల టన్నుకు 21 నుండి 18 రూపాయలకు తగ్గుటచేత 8 రూపాయలు తగ్గును. జాంటీవలన 95 లక్షలు చెల్లింపవలసి యుండును. కాని జాంటీ ఉత్పత్తి యెక్కువతయారగునవి అంచనావేసియుండుటవలన యింకను 5 లక్షలు తగ్గింపవచ్చును. టన్నుకు గావలసిన మొత్తమును లెక్కవేయుటలో యీ తగ్గుదలను లెక్కవేయలేదు. 15 లక్షలను తగ్గించినది. పరిశీతులు మారుటవలన ప్రమాణపు ధరల లిప్పుడెక్కువయ్యెను. 'జాంటీ' ఉత్పత్తి యింకను తక్కువ తయారుగావచ్చుననుకొనుటవలన యింకను 5 లక్షలు తగ్గింపవచ్చు నను కొనబడెను. 1927 మార్చి 31 లో ఆఖరు 18 మాసములకును మొత్తము 90 లక్షల రూ॥లను చెల్లింపవలయును.

పోత ఉత్పత్తునుగూర్చి సూచనలు

1925 అక్టోబరు 1 నుండియు 1927 మార్చి 31 వరకును భారతదేశములో తయారగు ఉత్పత్తిపై జాంటీని యీక్రింది మరతులనుబట్టి యీయవలెనని మేము సలహానిచ్చుచున్నాము:-

- (1) ఏకంపెనీ లై టే భారతదేశములోని ముతకయిను మురుండి ఉత్పత్తుముక్కలనుజేసి దేవరగిరములనై నను తయారు జేయుటకు సిద్ధముజేయునో వానికి జాంటీని చెల్లింపవలయును. వారు 1894 ఇండియను టారిఫు అక్టుపై డ్యూలు II లో VII భాగములో చెప్పిన వస్తువులను తయారుజేయవలెను.
- (2) నెలవకు తయారగు ఉత్పత్తుముక్కల మొత్తము తూని కలో నూటికి 70 మీద టన్ను 18 రూ॥ల చొ॥ం జాంటీనియవలయును.
- (3) 1927 మార్చి 31 లో అంత్యముగు 18 మాసములకును మొత్తము జాంటీ 90 లక్షల కన్న యెక్కువ నీయరాదు. కాలనిర్ణయమునందు భేదముగలదు. గాని టన్నుకు చెల్లింపవలసిన మొత్తమునందు మొత్తము చెల్లించుటలో మరతులను అన్నియును 1925 సెప్టెంబరు 30వరకు 12 మాసముల కంగీకరించిన జాంటీకివి అంగీకరింపబడెను. ఇన్ను యుననియే. నూటికి 70 మీద జాంటీనిచ్చు పద్ధతి బాగాపని చేసినట్లు గానించుచున్నది. ఇందు మార్పుచేయు కారణ మేమియు గానించుటలేదు. మేము నూచించినటుల టన్నుకు 18 రూ॥ల రేటును నిర్ణయించిన యెడల మొత్తము 90 లక్షలకు యేర్పరచిన యెడల మొత్తము జాంటీ 714 వేల టన్నుల ప్రధాన వస్తువులు తయారైనజాలును. అనగా 500 వేల టన్నుల మంచి ఉత్పత్తి తయారుగావలయును. జాంటీ ఉత్పత్తి అంచనా వేసిన దానికన్న తగ్గు నేమో యను విషయమున తగిన యేర్పాటు జేయబడినది.

మొత్తము జాంటీలు

ఇప్పుడు 1927 మార్చి 31 వరకు 18 మాసములను పోత ఉత్పత్తిమీద చెల్లింపవలసిన జాంటీతో గూడ మొత్తం ఉత్పత్తి పరిశీమరక్షణ చట్టముక్రింద భారతప్రభుత్వమువారు 256 లక్షల రూపాయల నీయవలసియుండును. ఈఖర్చును భరించుటకు కొన్ని రకముల ఉత్పత్తిపై గల రక్షణ సుంకములను యెక్కువ జేయుట వలన చాలానేమో తెలుసుకొనవలసియున్నది.

కష్టము ఆదాయములను రక్షణ సుంకముల విధించుట వలన నెక్కువచేయుటవలన 1927 మార్చి 31 వరకు నెంతుచ్చునో అంచనా వేయబడెను. 1924-25 లో 9 1/2 నెలలలోను చెవి న్యూ 107 లక్షలు యెక్కువయ్యెను. 1925-26లోను 1926-27 లోను 195 లక్షలు ఎక్కువగావచ్చును. మొత్తము 8 కోట్లగును. సుంకములు నూటికి 10 వంతుననే యున్నయెడల కొంత తగ్గి 280 లక్షల ఆదాయము రావచ్చును. కాబట్టి ఉత్పత్తి రక్షణపరిశ్రమమున్న కాలమున జాంటీ చెల్లించుదానికన్న చెవిన్యూ 24 లక్షలెక్కువవచ్చునటుల తెలుచున్నది. ఇట్టిపరిశీతులలోపోత ఉత్పత్తుకు కావలసిన రక్షణను జాంటీల రూపమున పూర్తిగ నీయవలయును. పోత ఉత్పత్తిమీద కష్టము పన్నుల సేమియు నెక్కువ జేయనక్కరలేదు. ముందగు ఖర్చు అంచనాలోను దిగుమతులలోను మేము యెక్కువ వేయవచ్చును. అందుచేత 24 లక్షలు భేదము చాలుననియే చెప్పవచ్చును.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ
సమాజం వారు
 బెజవాడ హాలులో 5-9-25 శనివారం
రామదాసు నాటకమును
 ప్రదర్శించెదరు. ముఖ్య పాత్రలు కబీరు పర్వతరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు, రామదాసు యడవల్లి నూర్యనారాయణగారు, తానీషా మైసూరు కృష్ణమూర్తిగారు, కమల ఉప్పలూరి సంతోషరావుగారు. ఈసమాజంవారు ప్రదర్శించు నాటకములలో సావిత్రి ప్రహ్లాద ప్రౌపది కీర్తనపుస్తకములు హాలువద్ద అమ్ముబడును. వలయువారు కె. పున్నయ్య మైలవరం హాలు బెజవాడ అని వ్రాయుడు.
 డాక్టరు. కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

సుబోధినిగ్రంథ నిలయ, తెనాలి.
 (గుంటూరుజిల్లా)
 ఇందు వెలువడు ప్రతిగ్రంథమును చందాదారులకు తపాల ఖర్చులతో 0-12-0 లగును. సరి చందా 3-8-0 ముందుగా చెల్లించువారికి ప్రతి గ్రంథమును ఖర్చులతో 0-8-0 లకే పంపుచుండును. ప్రవేశ రుసుముండదు.
ప్రస్తుతము వెలువడిన 11 వ. కుసుమము-దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు జీవితము
 కర్త:- కొన వెంకటరాయ శర్మగారు. చెల 0-12-0 లు. చందాదారులకు 0-8-0
రాజోపుగ్రంథము:- కర్త:- స్త్రీరత్న ములు కొన వెంకటరాయ శర్మగారు
 ఇతరులకు 0-12-0 చందాదారులకు 0-8-0 సంపాదకుడు, టి. వేంకటాచలదాసు.
 ఆయుర్వేదశాస్త్రీ, అష్టావధాని 1676
 కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావు యం. డి. యె. గారి
 యోగ్యతా పత్రికలు
 1
 పెరంబూరు, పుదుకొట్టపేట 14-6-25
 ఆయ్యా! మీ "కామామృతం" 4 సీ! నేవించితిని. కోల్పోయిన బలమును నాకు మఱి యొసంగినది. "కామామృతం" యొక్క గుణమును మిక్కిలి శ్లాఘించుచున్నాను. సర్వజనోపయోగముగా దీనిని మీరు తయారు చేసినందులకు నామహిమార్థక నమస్కారములు. మఱి 2 సీనాలు వి. సి. చేయుండు. సర్దార్. ఎస్. ఆర్. రామచంద్రనరైగార్,
 2 యం. యల్. సి.
 పెరవర్తి తంజావూరుజిల్లా ది 6-5-25
 ఆయ్యా! నేను కామామృతం వాడిన రోగికి 3 సీ! వయస్సు 20 సం॥ నుండి శుక్రనష్టముకలదు. శల్మపంజరమువలె నున్నాడు. మీ "కామామృతం" అతనికి కొంతకాలము గుణము చూపించినట్లు చెప్పుచున్నాడు. కనక మరల పంపింప గోరుచున్నాను. టి. రాజగోపాలాచారియర్, పాడోమేపేట.

కామామృతము
ఒక పేమాత్ర! 1 గంటకే గుణము!!
 ఈయామధము శుక్రధాతుబలమునకే నిర్మింపబడినది. రాత్రిపూట నొకమాత్రం దీసికొనిన ఎంతబలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారసుఖము నీయగలదు. 5 దినములు పుచ్చుకొనిన మూత్రములోఁ గలిపి గాని మూత్రమునకు ముందు వెనుకలఁగాని నిద్రలోఁగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణ యగును. మధ్య నపుంసకులు, నరముల బలము తగ్గిన వారు ఈమాత్రలనే పైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి కీ క్షే వంతులు కాగలరు. అనేకులకు వాడి దృష్టాంతము చూచిన యాచధము. మీయు త్తరములు రహస్యముగా నుంపఁబడును. 20 మాత్రల సీసారు. 2-0-0
 అమృతాశ్రమము, నెం. 1, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

క్షీరబల్లాతైలము
 వాతరోగములకు ప్రజ్ఞాయుధము వంటిది. మలబారుదేశమునుంచి ప్రఖ్యాతినిపొందినందు. ఆంధ్రులు ఇదివరకు, అనుభవించి యెరుగని దగుటచేత శ్రీ మక్త్యాలరాజాగారు బహుధనము వ్యయించి, తమ సంస్థానవైద్యులచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యమునగుట్లు చేసినారు. ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొట్టును. వనోవ్యాధిగలవారలకు, పిత్తప్రకృతిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. నరములకు బలమునుగలిగించి శరీరదౌర్భ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, సుఖవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతరోగులు అశేకహంది దీనిని నేవించి విముక్తులయినారు. మాయనుభవము. పాతవ్యాధులకు గంతటి మందులేదని నమ్మకము గుదిరినది. డాక్టరు కోమనుగారుగూడ మెచ్చుకొన్నారనుటను బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియబడును. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మూడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాహతునుబట్టి వీడికావలసిన వారు దానిని ఆప్యించుకొనవచ్చును. దౌర్భ్యము వాడువిధము మందుతో పంపబడును. ఇది పైమర్దనమునకే గాక లోపలికి పుచ్చుకొనుటకు తెపయోగించును. 7 సార్లు ఆవర్తితమైనది. 4 అవున్సులు 2-0-0. 21 సారి ఆవర్తితమయినది 4 అవున్సులు 5-0-0. 101 సారి నవర్తితమయినది 1 అవున్సు 3-0-0 4 అవున్సులు 12-0-0 ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమావను రేట్లు: పోస్తుఖర్చులు వేరు.
 అడను:- మేనేజరు, ఆర్థరసాయనశాల, మక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

మద్రాసు అంతు సదరన్ మారాటా
రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్
 (ఇంగ్లాండులో ఇంకాన్వోరేటు చేయబడినది)
నో టీ సు
కొలగల్లు స్టేషను తెరుచుట
 బజ్జర్, కుడటిని స్టేషనులకు మధ్య 197/20-21 మైలు వద్ద కొలగల్లు అను క్రొత్తస్టేషను బండ్లను క్రాసుచేయుటకు, ప్రయాణీకులు ప్రయాణముచేయుటకు, పార్కులు, సామానులు యెక్కించుటకు మొదలగువాటికి 12-9-25 తేది తెరవబడును. ఈదిగువ తెలుపబడినబండ్లు సదరు స్టేషనువద్ద ఆగును.
డౌన్ బండ్లు
 నెం 14 రు హుబ్లి ప్యాసంజరు
 నెం 74 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు
 చేరుట రాత్రి 4 గం-43 ని॥ సాయంత్రము 5 గం-1 ని॥
 బయలుదేరుట ,, 4 గం-45 ని॥ ,, 5 గం-8 ని॥
అప్ బండ్లు
 నెం 73 రు బెంగళూరు ప్యాసంజరు
 నెం 18 హుబ్లి ప్యాసంజరు
 చేరుట పగలు 10 గం-37 ని॥ రాత్రి 11 గం-18 ని॥
 బయలుదేరుట ,, 10 గం-39 ని॥ ,, 11 గం-20 ని॥

చెన్నపురి కార్యక్రమము

అట్టెండ్రు కమిటీల నియోజనములలో

పాటిక విభేదములు

సాంఘిక నివేదిక

నిన్న సాయంత్రము కార్యక్రమము సభ తిరిగి సమావేశమై సభ్యులు, సెలవులను మొదటి తేదీలోగా పరిపాలనా నివేదికను తమకందజేయవలెనని గోరుచు ప్రభుత్వమువారు వ్రాసిన జాబును అవ్యక్తుడు చదివి, నివేదికను ఆదినముననే తయారయ్యెననియు, పండుగా ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని ప్రతుల నందిన తరువాత సభ్యులకు అందుజేయవలెననియు, ఈవిషయమున సభ్యుల అభిప్రాయము తెలుపవలెననియు గోరిరి. ప్రభుత్వము వారికిని, వారాపత్రికలకును, సభ్యులకును నివేదిక ప్రతుల నొక దినముననే పంపవలసినవియు సభ్యులు తెలుపగా నట్లే యొక రృదనని అధ్యక్షుడు వాగ్దాన మొనర్చెను.

తిరువీధి మూలపల్లెలో గుడిసెల నిర్మించుకొనుటకు సహాయము

చక్రరయ్యచెట్టిగారు 80 వ డివిజనునందు, పరచేరిలో కొన్ని గుడిసెలు ఇటీవల గాలించే కూలిపోయెననియు, అందు నిర్మించువారందరు బీదలగు మూలనియు, అందుచే వారు తిరిగి గుడిసెల నిర్మించుకొనుటకుగాను వాసములు, ఆకులు కొని ఇచ్చుటకుగాను రు 100 ల నొకవలసినవనియు గోరిరి. ఈమొత్తము కార్యక్రమము ఇంచినరు ద్వారా వెచ్చింపబడును.

వోటునకు బెట్టగా ప్రతిపాదన యంగీకరింపబడిరి.

గాజుతూములు తెండరు

కార్యక్రమమువారి ఆహ్వానముపై గాజు తూముల సరఫరా జేయుటకు వేర్వేరు కంపెనీలు తెండర్లను పంపియుండెను. వాని నంగీకరించుట నొసగబడిన వ్యవధి అయిపోయెననియు అందుచే తెండరులలో జేసి నంగీకరించునదియు వెంటనే నిర్ణయింపవలసియుండుననియు అధ్యక్షుడు చూపించెను.

క. శ్రీరాములునాయుడుగారు:—తెండరు లన్నిటిలోను, తక్కువ తెండరుగా (రు 444000) బరన్ అండు కంపెనీ వారి తెండరు నంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించెను. రా. బ. టి. వరదరాజులునాయుడుగారు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి.

డా. రామకామేశ్వరగారు:—బరన్ అండు కంపెనీవారి వస్తువులకంటె కూనీలు కంపెనీ (అప్లికేషన్) వారి తూములు నందినవియు స్వేచ్ఛలు ఇంచినవియు నూచించెను. ఈ రెండు తెండరులకును 14 వేల రూపాయలకంటె నెక్కువ తేడా లేదు. అంతియగా, ఈ తెండరులందు చాలమొత్తమును వెచ్చించుచున్నాము. అట్టి సందర్భమున నీసభవారు స్వయముగపరీక్షింపనిది తెండర్ల నంగీకరించుట విచిత్రముగాదు. ఈ విషయమును నిర్ణయించుటకు పూర్వ మాతూములను పరీక్షించుటకు సభవారి కవకాశ మొసగవలెను.

వ్యాసరావుగారు:—కామేశ్వరగారిలో నంగీకరింపజాలవని చెలువును, బరన్ అండు కంపెనీవారి తూములకును రెండవ కంపెనీ తూములకును ఒక్కసారిపేషందు తప్ప యెక్కువ భేదములేదనియు, నునకు కామేశ్వరి వది ఉపయోగార్థముగాని వాణిజ్యగాదనియు అందుచే నొంగుకొని తెండరు అంగీకరింపవలసి నదనియు పేషించెను.

అశీర్వాదనాదారుగారు:—ఇంతతేదీ మొత్తమున వెచ్చించు వస్తువులను సభ్యులు స్వయముగా పరీక్షింపకుండ, తెండరు నంగీకరింపరాదనియు నుపేషించెను.

హమీదుఖాన్ గారు:—నాదారుగారి ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, తూములను స్వయముగ చూచుటకు సభ్యుల కవకాశ మొసగకుండ, నిర్ణయము గానింపవలెనని గోరుటగాని అట్లు నిర్ణయించుటగాని అవ్యయము నుడివెరి.

నాదారుగారి ప్రతిపాదనను బలపరచుటకు వీరిపోయెనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. తరువాత, బరన్ అండు కో వారి తెండరు అంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టగా 14 వలసిన అనుచు గలవారు ప్రతిపాదనకు 10 తేదీలుగల నుండి ప్రతిపాదనకు అమోదింపబడినది అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

వ్యాసరావుగారు:—రొడ్డుమీద ఓరుబుట్టి

అధ్యక్ష:—ఇంగ్లీషువర్షికిని, చిక్ల కళాపాఠశాలకును యధా వ్యాప్తిలోనున్న రోడ్డునందు రైలుమార్గమువారి పనినర్హిని నిర్మించి, రైలు క్రాసింగు మూసినేయు విషయమున కార్యక్రమమువారి దినవరకు గానించిన తీర్మానమును తిరిగి విచారించవలసి నవని గోరుచు, దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కంపెనీవారు జాబు వ్రాసిరి. ఈరోడ్డునందు ఓరుబుట్టిని నిర్మించి, రైలు క్రాసింగును మూసినేయుట కంగీకరింపవలసినదని రైల్వేకంపెనీవారి అభిప్రాయము. రైలు క్రాసింగుని రోడ్డునందు నుండగలదని ఓరుబుట్టిని నిర్మించునో తమ రైల్వే అధ్యంతివలెను లేదని

అదివర కేసభవారు తీర్మానించియుండిరి. పోలీసుకమిషనరు రోడ్డునందు ఓరుబుట్టి మరల తేకుండ ఓరుబుట్టిని నిర్మించుటకు అంగీకరించినందుకు ఇప్పుడు చాల అనుభవించు చున్నాము. ఓరుబుట్టి మోటారుకారులు గలవారికి బాగుగనే యుండును. కాని నడచిపోవువారికిని, సామానులు మోసికొనిపోవుచునున్నవలకును, బండ్లకును, రిక్వాబండ్లకును చాల కష్టము. వారికి రైలు క్రాసింగు అవసరము.

భక్తవత్సలునాయుడుగారు:—ఓరుబుట్టిగాక భూమిలోనుండటమైలు ఏర్పరచుట కచ్చట పీలగునేమో ఇంచినయరు తెలుపగలదా? వ్యాసారావుగారు ఎం. ఎన్. ఎం. రైలుమార్గమున నిట్లే ఒక ఓరుబుట్టియు, మరి యొకట మైలును గలదు. ప్రజలందరూను, టన్నెలు నే ఉపయోగించుచున్నారేగాని ఓరుబుట్టి నెక్కువగ నుపయోగించుటలేదు.

ఇంచినయరు:—వ్యాసరావు రోడ్డునందు టన్నెలు నిర్మించుటకు తెలుప అనుమానములేదు.

కె. వ్యాసరావుగారు:—రైలు క్రాసింగును మూసినేయకుండ ఓరుబుట్టిని నిర్మించుటకు కేసభవారు రంగీకరించుచున్నారని ప్రతిపాదించిరి. ప్రతిపాదన సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

అట్టెండ్రు కమిటీలకు నియోజనములు

రా. బ. టి. వరదరాజులునాయుడుగారు:—నిర్బంధ ప్రారంభ విధ్య అమలుపండుచుబడిన నాల్గవీజనులలోను ఏర్పరచబడిన నాల్గు అట్టెండ్రు కమిటీలకును, విద్యాస్థాయి సంఘమువారు శిష్యులైనవారిని సభ్యులుగా నంగీకరింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

చక్రరయ్యచెట్టిగారు:—కానమునందు, నిర్బంధ ప్రారంభ విధ్య ప్రవేశ పెట్టబడిన ప్రదేశమున కంతకును గలపి ఒకటిగాని అంతకంటె నెక్కువగాని అట్టెండ్రు కమిటీల నేర్పరచవచ్చునని గలదు. దీనివలన ప్రతిడివిజనుకును ఒక్కొక్క కమిటీని నియమించుట చుట్టు నిర్మాతల అభిప్రాయముగాదని నొనుగున్నది. ప్రస్తుతపద్ధతి సమసరించిన రోజుల నుదరాశునందు 80 అట్టెండ్రు కమిటీలు పనిజేయుచుండును. ఇది చుట్టునిర్మాతల యుద్దేశమునకు సంపూర్ణముగ విరుద్ధము.

హమీదుఖాన్ గారు:—ఈకమిటీలకు శిష్యులైనవారి సభ్యుల క్రొత్తపట్టిక సభ్యుల కందరకును జేరలేదు. (చేరివలె అని కేకలు) అట్లుగనో నామమాత్రము జేరలేదు. అంతియగాక ఏకమిటీగాని, ఏకమిటీ అధ్యక్షుడుగాని ఈవిధముగ తమ ఇష్టమువచ్చినవారి పేర్లను ఈసభవారిపై బలవంతముగ బడవేసి అంగీకరింప వలసినదని గోరజాలరు. ఈసభ్యుల శిష్యుల జేయగ పద్ధతి ఏమాత్రమును వాంఛనీయునుగాదు.

రా||బి|| టి. వి. నాయుడుగారు:—వారు ఆయాడివిజనుల సభలవారిచే శిష్యులైనవారి.

హమీదుఖాన్ గారు:—ఈసభ రైల్వే ప్రతివారికిని తెలియును. అందరను ఆహ్వానింపకుండ తమకీష్టముయిన వారిని మాత్రమే పిలిచి ఈవిజ్ఞముయిన వారిని శిష్యులైనవారి పద్ధతులు క్రొత్తలుగావు.

రా||బి|| టి. వి. నాయుడుగారు:—అందరికంటెను హమీదుఖాన్ గారిట్టి ఆరోపణలనొనర్చినందుకు చాల విచారించుచున్నాను. నేనీపేర్లను ముందుగా హమీదుఖాన్ గారికి జూపించి వారియభిప్రాయ మడిగితిని. ఆపేర్లను వారెట్టి ఆక్షేపాలను తెలుపలేదు. కాని, స్వరాజ్యపక్షమునకు చెందినవారిని గూడ కొందరిని జేర్చవలసినదని పేర్లను నూచించెను. వారిని గూడ జేర్చవలసినదని వారి యుద్దేశమైనయెడల నీసభయందు వారిపేర్లను ప్రతిపాదించవచ్చును.

చక్రరయ్యచెట్టిగారు:—రావుబహద్దరుగారి వాక్యములను వినగా, ప్రస్తుతము స్థాయిసంఘము వారిచే శిష్యులైనవారిలో నెవ్వరును స్వరాజ్యములుగాదని అర్థమగుచున్నది. వాగుగుగా వాస్తవము శిష్యులైనవారిని మాత్రమే ప్రతిపాదించవలెనని గోరుచున్నాను.

హమీదుఖాన్ గారు:—నిబంధనలు మొదలైన కమిటీలకును స్థాయిసంఘమువారు తమకీష్టముని దోచినవారిని శిష్యులైనవారిని గొప్పపార బాటు. ఇందువలన స్థాయిసంఘమును శిష్యసంఘాధ్యక్షుడును రాజకీయములతో సంబంధగల వారైనయెడల వారి కమిటీలకు-తమపక్షమువారిచే నియమించుచు తమ పక్షముపై నభిమానమును జూపువారికి గౌరవపదము లొసగుటకు ఈకమిటీలను సాధనములుగా నుపయోగించుకొనవచ్చును. అందుచే కమిటీలకు నియోజనము లొనర్చుటయందు కొన్ని నిబంధనలు చేర్చవలెనని గాని ననుసరింపవలెను.

ఈ కమిటీలను నియోజనములుగాక - ఒక విధముగ నెన్నికలనేర్పరచు నెడల బాగుగనుండును. ప్రస్తుతము లోకలు బోర్డులయందు నియోజనాధికారము తెల్లపయోగింపబడుచున్నచో అందరమును జూచుచునేయున్నాము. అట్టెండ్రు కమిటీల నియోజనాధికారములుగూడ నట్లే ఎన్నికలందు తమ పక్షము బలగుచుకొనుటకు సాధనముగ నుపయోగించుకొనవలెననియు జేయవలెను. ఇట్టి నియోజనములలో కొందరు వాంఛనీయులు రావచ్చును. మరికొందరు అవాంఛనీయులు రావచ్చును. అంతియగాక వారిని సభ్యులందరు నెరియుంజాలరు. అట్టి తిరి శిష్యులైనవారివలెనని వారిలో నెవరెవ రేయేకారణములచే వాంఛనీయులలో ఉపస్థితింపబడు సభ్యులకు చిక్కుగ నుండును.

హమీదుఖాన్ గారు:—రావుబహద్దరుగారి నావద్దకు వచ్చినవారియు - తాను నూచించిన పేర్లను గురించి నాయభిప్రాయము నడిగినవారియు నుడివెరి. దీనిబట్టి - ఆయా ప్రంతములలోని తల్లిదండ్రుల సంఘమువారిచే, ఇందు నూచింపబడిన సభ్యులైనవారిని నెరిగినవారిని దోషిన సమర్థన యెంతదూర్వలమైనదియో, ఆయెన్నిక తెంత యధార్థమైనవో తెలియనగును. వారు నిజముగనే ప్రజాభిప్రాయ ప్రకార మెన్నికొనబడియున్నయెడల రావు బహద్దరుగారు నానర్థకు వచ్చుటకుగాని నాయభిప్రాయము సమగుటకు గాని అవసరముండదు. దీనిని బట్టి నూచినయెడల ఎన్నికల సమయమున తమకు తోడ్పడుదురని నమ్మినవారికి బహుమానముగ నొసగుట కి గౌరవపదము లుపయోగింపబడుచున్నవని స్పష్టమునను.

చక్రరయ్యచెట్టిగారు:—మాకొనగబడిన పేర్లపట్టిక వలన వారెవరో వారి యర్హతలేమియో ఏమియు బోధపడుట లేదు. అందుచే నీకమిటీ కొకవిధముగ ఎన్నికల నేర్పరచుట మంచిని.

రా. బ. టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు:—ఈ నియోజనములందు రాజకీయద్వేషం, తద్వేషం, లేవు.

తెలువాల వరదరాజులు నాయుడుగారి ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టగా 18 వలసిన అనుచు గలవారు 11 వలసిన ప్రతిపాదనముగను సమ్మతుల నొసగుటచే నంగీకరింపబడెను.

తిరువాల 25, 26, 27 డివిజనుల అట్టెండ్రు కమిటీల సభ్యుల పేర్లను చర్చలేకయే అంగీకరింపబడెను.

నిబంధప్రారంభ విద్యా ప్రచారమునకు ప్రత్యేకోద్యోగి

డా|| స్వామినాథనాథుగారు:—నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యాపరిపాలనకొరకు ప్రస్తుతము నాల్గవీజనులలోను పనిజేయుటకుగాను నెల 1 కి రు 150-10-200 లు వేతనముమీద నొక స్వేచ్ఛలు కమిషనరును నియమింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, నిర్బంధ ప్రారంభవిద్యను ప్రవేశ పెట్టి రెండునెలలైనను ఇంతవరకు తీరచరమా నే జరుగకు పరిహారము సగుట లేవనరేమియు పని జరుగలేదని ఆక్షేపించిరి. ప్రారంభ విద్యను, గురించి విచారించుటకు నియమింపబడిన యువసంఘము వారి నివేదికయందు నేటిపుడు గానించిన నూచిన సందరు నంగీకరించిరి. విషయ మత్యవసరమైపది గాన నీమాటనను సభవారు ముందు చర్చింపవలెనని గోరుచున్నాను.

డా. వల్లయ్యగారు:—ఇంతవరకును క్రొత్తగా నెన్ని పాఠశాలలు ఏర్పరచబడెను? ఎంతమంది క్రొత్తవిద్యార్థులు పేర్కొనబడిరి.

అశీర్వాదనాదారుగారు:—క్రొత్త ఆఫీసరు ప్రస్తుత హాపరిం టెండ్రు క్రింది యధికారిగ నుండవలెననియు జీతము గూడ అంతకంటె తక్కువగ నుండవలెననియు నూచించిరి.

డా|| స్వామినాథనాథుగారు ప్రస్తుత తరమునందు క్రొత్త ఆఫీసరు రాత్రిం బనర్లుగూడ జేయవలసినంత పని గలదనియు ప్రస్తుతము ఒక్కొక్క తరగతియందు 90 విద్యార్థులు గూడ క్రిక్కిరిసి యుండుట చూచుచున్నా ననియు నుడివెరి. ఇట్టి రోసములేగాక విద్యావ్యవస్థలందుగూడ చాల లోపములు గలవు. రాబోవు వత్సరమునందు ప్రతివత్సరమును నాలైసి డివిజను లందు క్రొత్తగా నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశపెట్టవలసి యున్నది. అందుచే నియధికారికి తగినంత పని కలదు.

సామి వెంటటాచితెట్టిగారు:—క్రొత్త ఆఫీసరు ప్రస్తుత హాపరిం టెండ్రునకు పై యధికారిగ నుండవలెనని నూచించిరి.

ఈవిషయము చాల ముఖ్యమైన దగుటచేతను అభ్యుత్తికే ప్రార్థనాపుటచేతను మృ. రాబోవు సమావేశమునకు నిల్పి యుంపబడెను.

వర్షపాతము

సిల్సా, సెప్టెంబరు 1:—నిన్నటి డిప్రమను ఉత్తరదిశగ కలుచున్నది. అది యిప్పుడు చోటానాగపురం, ఉత్తర మధ్య పరగణాలపైనున్నది ఈశాన్యదిశగా, సంయుక్త పరగణాల, మధ్యరాష్ట్రముల మధ్య భాగమందు అందుచే నవ్ పవనము చురు కుగనున్నది. బర్యామందు పెరివిగ వర్షముగలిగెను. దక్షిణబర్యా ఆస్సాను, బెంగాలు, బీహారు, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, మధ్యరాష్ట్రములు, కొంకణము, మళయాళములందు సర్వసామాన్యముగ వర్షించెను. ఉత్తరబర్యా, సంయుక్త రాష్ట్రములు, పంజాబుకొండలు, మైసూరులందు దుర్బలవర్షం వాన గలిగెను. కాశ్మీరము, సరిహద్దు రాష్ట్రములు, ఊర్ఖరాజపుత్రానము, బొంబాయి, చక్కను, ఉత్తర మదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వర్షించెను.

కోర్కెను, ఆక్టోబర్ 4. టావాలు, దిబ్రుగూరు 2. చిటగాంగు, నారాయణగంజి, మైమేనుసింగు 1½, నాఖాలి, జెన్నాగు, కలకత్తా, బాల్కెషిరి, సంబాల్ పురం 1, హుక్తిలా 4, రాంబి 1½, బేరీలి 3, ఇందూరు 1½, జబల్ పురం 4, సియోనియందు 2 అంశముల వాన గలిగెను.

మాచన:—ఉత్తర బెంగాలు, బీహారులందు అధికముగను, మధ్యరాష్ట్రములందు స్వల్పముగను వానగలిగినవచ్చును. (అ. ప్రె.)

హిందూ మహమ్మదీయ పోరాటము

గడపతి ఉత్సవ గడవిడలు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—బీరారుగుగల ఖాంగో వాక్ ఎత్తేటనందు ఆదివారమునాడు హిందూమహమ్మదీయులు పోరాడిరి. హిందువులు శ్రీ బాలాజీ విగ్రహమును బుక్కియందు బెట్టి వాయిద్యములతోను మేళతాళములతోను ఊరేగించుచుండ మహమ్మదీయులు హిందువుల గొట్టి ఉత్సవమును ఆపివేసిరి. అయిదారువేల జనులగుల ఉత్సవమును బోలీసువారు జరుగగూడదని ఆంక్షపరచుచు ఉత్సవమును బోలీసేరి. కట్టలనుగూడ తీసికొని ఊరూడచి ఉత్సవప్రయత్నమును బోలీసు వద్దకు క్రింద వరుసటి దినమున ఉత్సవము జరిగెను. వాయిద్యములతో ఉత్సవమును సల్పినయినని హిందువులు బట్టుపలతో నుండుటచే ఉధ్యోగధ్యక్షుల మధ్య క్రోధభావములు జెలరేగచున్నవి. (అ. ప్రె.)

తపాల ఓడలు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 1:—22వ తేదీ టపాలను బొంబాయినుండి డిక్టో 80 వ తేదీ సాయంత్రం 7 గంటలకు పోర్టు సెడ్డు చేరునాల్సినా ఓడ చేరి, మరునటిదినమున మధ్యాహ్నము 1-30 గంటలకు బయలుదేరి పోయెను.

15-వ తేదీ బొంబాయి టపాలను డిక్టో 80-వ తేదీ ఉదయం 6-30 గంటలకు పోర్టు చేరునాల్సినా టపాలను రేవు చేరెను. పి. ఓ. టపాలను డిక్టో 80-వ తేదీ బ్రయామము చేయు టపాలను సోమవారం మధ్యాహ్నమునకు సీమ చేరదరు. మేలు టపాలలో నెట్ల టపాలు మంగళవారం ఉదయమున సీమయందు బట్టానా చేయబడును. (అ. ప్రె.)

మతకలహములు

లక్నో, సెప్టెం. 1:—లక్నోకు మాడుమైట్లదూరము నున్న భిల్లావాసుగ్రామమున కొంతకొంత గూత్రిముల గడుము పోవుచుండగా గ్రామమును కొందరు కిరిని మేళతాళములతో స్టేషను సాగనంపించిరి. అప్పుడు కొందరు మహమ్మదీయులు వచ్చి మేళముల నావలననది అనుగగా హిందువు లంగీకరింపకుండుట యిరువత్తుల లాగికిని కొట్లాట జరిగెను. 6 గరికి కొట్టవాటి గాయములు గలిగెను.

ఇట్లే శుక్రవారమునాడు రాత్రి బారబాంజీల్లాలోని రసూలీలోగూడ మరెయొక కొట్లాట జరిగెను.

హిందువు లూరేంపుగా పోవుచు కంభునుమానగా ముగ్రూలీ ప్రార్థనలకు భంగముకలిగినని మహమ్మదీయులకొట్లాటపరచిరి. ఇద్దరికి తీవ్రమైన గాయములు తగిలెను. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి కార్మికవర్గసత్తులు

మిల్లుపరివాంక్ర కొని సర్వించునని మిల్లు యజమానులు గావించిన తీర్మానము నేటినుండి అచులుగోనికి వచ్చిన ప్పటికిని కార్మిక పక్షిగలలో చూర్వమియును లేదు. పనివాండ్లు నేను అసంత చతుర్ల గానాచరించుచుండిరి. (అ. ప్రె.)

బెజవాడ

(స్వకీయచిత్రఖరి)

ముసలిమనిషి చావు

ఆగస్టు 30—నిన్న మధ్యాహ్నము బండరు రోడ్డుమీద రెండు జట్కాబండ్లు పండెముచేసికొని వేగముగ పరుగెత్తించబడుచుండెనట. ఆ రోడ్డుపైని నడుచుచున్న ఒక ముసలిమనిషి బండ్లను తప్పించుకొనుటకై ప్రయత్నించుచుండగ ఒక బండ్లికించి బకి వెంటనే ప్రాణము గోల్పోయెను బంజివానిపైని పోలీసు వారు కేసు చేయుచున్నారు.

తాలూకాబోర్డు భవనము

బెజవాడ తాలూకా బోర్డు ఆఫీసునిమిత్తము ఆరువేలతో క్రొత్తగ నిర్మించబడిన భవనముయొక్క ప్రవేశోత్సవము నిన్న సాయంత్రము ప్రాథమిక జరుపబడినది. కృష్ణజిల్లాబోర్డుపైని బెంబుగారగు మీర్జా పురంరాజుగారు రన్యత్తులూపించిరి ప్రప్రథమమున తాలూకాబోర్డు పైని బెంబు మ.రా.రా.శ్రీ కట్టమంచి కొలంబరెడ్డిగారు స్థానిక స్వపరిపాలననుగూర్చి స్త్రుప్రముగ నుపన్యసించిరి.

మ్యునిసిపాలిటీగారి బోర్డులూగారి ఏకార్యమును స్వతంత్రించి చేయుటకు వీలులేదు. బాతీయపాతకాలకు కొద్దిపాటి గ్రాంటు వైనను కాంక్షకొనెయ వీలులేదు. మ్యునిసిపాలిటీలో ఒకచోట నున్న పాతకాలను మరియొకచోటికి మార్చుటకైనను అధికారములేదు. సారాధికారిములను పట్టాములోనుండి వెలుపలకు మార్చుటకైనను మ్యునిసిపాలిటీకి అధికారము లేదు. చిట్టచివరకు రోడ్లకు చేయించుకొనుటయందును గృహనిర్మాణమునందును స్థానిక సంఘములకు స్వతంత్రములేదు. ఇటుల ఎటుజూచినను స్థానిక సంఘములు ఏవనిని స్వతంత్రించి చేయజాలకున్నవి. అయితే కష్టించి ప్రభుత్వమునుండి క్రమముగ ఎక్కువ హక్కులను సంపాదించుటకై ప్రయత్నించవలయును అనిపెట్టిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షునిగూర్చి కొలంబరెడ్డిగారిటుల చెప్పిరి:—ఇండ్లాడు మన్ననదేశములలో భాగ్యవంతులు జమీందారులు దేశాన్నిత్యమునకై పాటబడుచున్నారు. అయితే మనదేశమునందు వీరిలో చాలమంది సోమరులై దేశభిన్నుత్వి తో డృఢజాలకున్నారు. అయితే మీర్జాపురము రాజావారు తనతోడి జమీందారులవలె గాక దేశహితైక జీవనమునందు పాల్గొనుచున్నారు. 1922 సంవత్సరమునందు నూజివీడు యూనియనుబోర్డులో సభ్యుడగునుండిన వెట్టి రాజీనిచ్చెను. ఈభాగీతి తమనామినేటు చేయవలసినదిగ మీర్జాపురం రాజాగారు ప్రయత్నించుచుండిరి. పిరిటుల వెట్టివాని భాగీతానము నాక్రమించుట కుగ్యుక్తడవట రాజాగారి విశాలపౌరుషమును చాటుచున్నది. యూనియన్ బోర్డు మెంబరులోనుండి అభ్యర్థకుల పైని బెంబు అయి ఇప్పుడు జిల్లా బోర్డు పైని బెంబుగ రాజాగారు కష్టించి పనిచేయుట కృష్ణజిల్లా యొక్క అస్పష్టమయియున్నది. ఈపవనియందుండి రాజాగారు ఈజిల్లాప్రజలకు సహాయపడుదురని చెప్పి రాజాగారిని ప్రవేశోత్సవమును జరుపవలసినదిగ కోరిరి.

శ్రీమీర్జాపురం రాజాగారు తాలూకాబోర్డు పరిపాలన జయప్రముగ జరుపవలసినని కోరుచు భవనముయొక్క తలుపును తెరిచిరి. అందుపిమ్మట సమావేశమైన సభ్యులెల్లరకు ఫలహారములు పంచి పెట్టబడెను. అంతటితో సభ ముగించబడెను.

చే గు

వైజాం రాజ్యమునుండి ప్రేరేపిత ఇద్దరు మనుష్యులు ఇక్కడికివచ్చిరి. వారిని ప్రత్యేక ఫలమునందుంచి బౌద్ధధర్మమునిర్మిరిగారి వారు జీవించలేదు ఈవ్యాధివ్యాపించుచుండ తగిన ప్రయత్నములను మ్యునిసిపాలిటీవారు చేయుచున్నారు.

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ కార్యనిర్వాహక సభ

నిన్న శ్రీయుత కాశ్యపాపు పంతులుగారి గృహమునందు సమావేశమైన ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ కార్యనిర్వాహక సంఘసభయందు ఈదివస తీర్మానము లామోదించబడినవి:—

తీర్మానము

1 వ తీర్మానమును విచ్చిన్నముచేయుట, ఆదాయవ్యయ పక్షాన ప్రోత్సహించుట, మొదలగు విధముల మాంశే గూఢమన్నగర్లు సంస్కరణములను భగ్నముగావించి ఆసకారవర్గమునకు ప్రతిఫుటనము సల్పుటకుమాత్రమే శాసనసభలలోనికి కాంగ్రెసువాగులు ప్రవేశించవలెను ఉత్తరప్రదేశ్ అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవారున వారికిలోబడియున్న రాష్ట్రీయ జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములును రాబోవు ఎన్నికలలో శాసనసభలకు కాంగ్రెసు అభ్య

ధులను నిలువబెట్టి శాసనసభలను ఆక్రమించుకొనునెననియ్య, శాసనసభ్యులను క్రమశిక్షలకు లోబరచి అప్పటప్పటికి దేశవంశితుల కవనగమైన ఆజ్ఞలను వారికిమృదుండవలెననియు అఖిల భారత కాంగ్రెసు కమిటీవారిని ఈసభవారుకోరుచున్నారు.

2. ఆంధ్రదేశములో యిదివరకు జిల్లాసంఘములేని ప్రతి జిల్లాలోను జిల్లా స్వరాజ్యసంఘము స్థాపించవలెననియు జిల్లాసంఘములున్నచోట తాలూకాసంఘములను స్థాపించవలెననియు,

జిల్లా సంఘములవారు ద్రవ్యమును ప్రోగ్రెసివ్ నమూనైన దానిలో నాలుగువంతు రాష్ట్రీయస్వరాజ్యసంఘమునకు పంపవలెననియు,

స్వరాజ్యపక్షమువారి సిద్ధాంతములను వ్యాపింపజేయుటకును రాబోవు ఎన్నికలకు దేశమును తయారుజేయుటకై ప్రతి జిల్లా సంఘమును ప్రచారకలను వెంటనే నియమించి పనిజేయవలెననియు తీర్మానించడమైనది.

3 సెప్టెంబరు 18 తేదీ ప్రాంతముల ముద్రాకులో ఆంధ్ర, తమిళ, కర్ణాటక, కేరళ, స్వరాజ్యసంఘముల కార్యనిర్వాహకవర్గములు సమావేశమై కాన్పిలు ఆఫ్ నేటు అభ్యర్థులను గూర్చి ఆఖరు నిర్ణయము జేయవలయునని తీర్మానించడమైనది.

నాటకము

చెన్నపురి గవర్న మెంటు ఆఫీసు సంఘమువారు నిన్న రాత్రి మొవరము హాలునందు "పుత్రి శ్రమరాముడు" అను నాటకమును ప్రవర్తించిరి. ఈనాటకమునకై మూడు నాలుగు మాసములకుండి డి. పి. డబ్బు, ఇకకంటాకు డిహార్డుమెంటు లో కటఫండు, ఉద్యోగస్థులు టిక్కెట్ల నమ్మించుండిరి. టిక్కెట్లరు 10-0-0. నాటకము తమిళ భాషయందు ప్రవర్తించుట డియే ప్రజను పర్యాయము. ఇట్లయ్యును ఆరువేల ఏడువందల ఏబది రూపాయలు వసూలుచేయబడినది. ఈసామ్య ముద్రాకు నందున్న రామకృష్ణ చోమనందుండు బీదబాలుగ సంరక్షణమునకును వారి విద్యాభివృద్ధి కొరకును వినియోగింపబడునట.

అల్లాబాదు

పిల్లలనెత్తుకొని పోవుట

అల్లాబాదు, సెప్టెంబరు 1:—పిల్లలనెత్తుకొని పోవుచున్నారన వంతులు ప్రబలియుండుటచే జనులందరు మితి మీరిన కోపముతో యిద్దగు సాధువులమీద అనుమానపడి వారిని చిట్టికేసిరి. ఇంతిలో బాతీసువారును ఒక ఆంగ్లో యిండియను పెద్ద మనిషియునచ్చి సాధువులను గక్షించుచు వారిగతి యేమయ్యెడిదో వదిలి ఎట్లు పుట్టునో తెలియదు గాని విచిత్ర విచిత్రమైన కథలు చెప్పుకొనుచున్నారు.

దసరాదొమ్మితి శిక్ష

గత దసరాకు జరిగిన దొమ్మిక్కులలో తప్పడు సాత్వములు చెప్పినందులకై అల్లాబాదు సెవనుజిడ్డి హంటరుగారు ముగ్గురు మహమ్మదీయుల కొక్కక్కరికి రి వీండ చొప్పున కరెవశిక్ష విధించెను.

వీధులలో నువన్యసింపకుండ జేయుట

హిందూమహమ్మదీయ సంఘములకు నైవేద్యములు కలిగించునట్లుగా కొంతమంది బహిరంగముగా కీధులలో నవన్యసింపకుండుటచేత 1925 అక్టోబరు 15 తేదీవరకు బహిరంగముగా వీధులలో నువన్యసింపరానిని అల్లాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రాసు వైటుగా రుత్తవు చేసిరి. (అ. ప్రె.)

రష్యాకు కావలసిన యంత్రములు

లంకామైదులో సోవియటు ఆర్డరులు

లండన్, ఆగస్టు 29:—తాము చెప్పిన మరతులమీద ఈ యంత్రములను సప్లము చేయుటకు రి గురు లంకామైదు పరిశ్రమదారు లంగీకరించరనియు కాని యింగ్లండులోని బ్యాంకులరు తమయందు నమ్మకము పోవుటచే పౌ 5,000,000 పౌండుల ఆర్డరుల నీయలేక పోతుననియు నేను లండనునుండి జర్మనీకి పోయిన రష్యా శేత ప్రతినిధులు చెప్పుచున్నారు.

వాయు విమానములు డిక్టోనుట

కారణము

లండను, ఆగస్టు 29:—నిన్ను కేంద్రీకీకర్త రెండు విమానములు 1,000 అడుగుల యెత్తున యుద్ధగోళములను సాగనజేయుచుండుటనల డిక్టోనుటలపెచ్చెను. అందునల రి ముగ్గురు వైమానికులు చనిపోయిరి. ఈ రెండో విమానముల కెక్కియు కొంతకొంత ఇద్దరు ఆఫీసరులగులయొక విమానము కిరి ఎచ్చుటచే జీన్సుచేలో పడి తునులైపోయెను. ఒక్కొక్కాని వాడుగల మరియొక విమానము పోవుమైదుదూరమున భూమిలో చొచ్చుకొని పోయెను దీనిని నిత్ర విస్మయపటికి తీయుటకు కొన్నిగంటలకాలముపట్టెను. ముగ్గురును చనిపోయిరి, ఎవ్వరికిని గాయములు తగలలేదు.

ఆత్మహత్య

హైందవవిద్యార్థి రైలుప్రవహి మరణించుట

లండను, ఆగస్టు 28:-హైదరాబాదు భూగర్భరైలు రైలుక్రిందపడి మరణించిన ఒక జే. కార్నేలి గూ యను ఇంగ్లండ్ లింగ విద్యార్థినిగురించి విచారించగా అనికి దుబ్బులుగాని మరి యేమిమైన చిహ్నముగాని లేనని తెలిసెను.

అతడు బి. ఎస్. సి. పరీక్షకు మిక్కిలి తెలివి తెలులతో చదువుచుండెను.

పోలీసు సగ్గును విచారణలో చినరకు జోక్యము కలగించుకొని కార్నేలియా కప్పుకప్పుడు ఉద్రేకముగలగి బిబిలు మరచుచుండునని చెప్పెను.

మనస్థిమితము లేనప్పుడు ఆత్మహత్య గావించుకొనెనని తీర్పు జెప్పిరి.

జియోనిస్టు కాంగ్రెసు

పాలెస్టీను నిర్మాణము

బియన్నా, ఆగస్టు 31:- డాక్టరు వీమన్ గారిని గూర్చి జియోనిస్టు కాంగ్రెసువారు విశ్వాస తీర్మానమును గావించిరి. అనుకూలముగా 217 ఓట్లును ప్రతికూలముగా 15 ఓట్లును వచ్చెను పిమ్మట అక్కడనుగా పనిచేయుటకు డాక్టరు వీజుమానుగా రంగీకరించిరి.

పాలెస్టీను నిర్మాణమునకై జియోనిస్టులు కాంపొయినసు ప్రపంచములో నున్న యూదీయసంఘల నన్నింటని యూదీయుల ఏజెన్సీలో చేర్చుకొనవలెనని కాంగ్రెసువారిక తీర్మానముగావించిరి.

బిరుదము నొసంగుట

లండను, ఆగస్టు 28:- ముదరాసు బాప్టుమిష్టరు జేసె రలుకు పతకముతో అప్పజెప్పబడు జి. యన్. నాయుడుగారికి నేను సర్ వి. సి. ఘట్టి గారు సనదును రావుబహదూరు చిహ్నమును ఒసంగెను.

నావికుల సమ్మె

లండను నావికుల వైఖిరి

లండను, ఆగస్టు 28:-నేను శాంతిప్రభుత్వలో నావికులగును సమావేశమై ప్రాథమిక ప్రకారమునప్పు పరిమోనలను కోగీరించి ఒకబిల్ పత్రముపై క్రామ లుండమాడకపోయినట్లై సమ్మె సంఘము నొకదాని కేంద్రించి నావికులందరిని సమ్మెపై పలసినదని అడుగనలెచనియును తీర్మానించిరి.

కేపుటఫున్ పరిశితులు

బ్రిటిషు నావికులు డాక్ పనులు చేయుచున్నారగాని ఓడలను సమద్రములోనికి నడపుటలేదు. కావున దిన దినమును పెరుగుచున్న మొక్కజొన్న నిమ్మ మొదలగునవి విదేశీయయోడలోని కెక్కింపబడుచున్నవి.

రైల్వే వ్యాధి సమ్మె ఫలితము

బ్రిస్టెల్, ఆగస్టు 30:-18, 000 రైల్వే వనస్థులు సమ్మె కట్టి టవలన రాష్ట్రమున కంతటి కిని కలుగుచున్న నష్టముగాక నేలకు నేలలు న్నులచెరుకు మురిగిపోవుటలన చక్కెర సరిక్రమము నష్టము కలుగుచున్నది.

పెట్టుబడిదారుల నెదుర్కొనుట

సర్వసులలో ప్రచారము

లండను, ఆగస్టు 29:-పెట్టుబడిదారుల నిరసనభావము నెదుర్కొనుటకై సైన్య, నావిక, వాయుశాఖలలో పెద్దప్రచారము సలుపవలెనని చెప్పు నేషనల్ మైనారిటీయువకు సంఘి వారి కసభకు టామమాన్ గారు రధ్యక్షులు ఎపించిరి హామెల విల్లును గారి అధ్యక్షతనలన నౌకాజనములో కట్టుబట్టుములు తక్కినవయిన బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణులైన మైనారిటీ యువకుము యొక్కరిపార్టు ఒప్పుకొనుచున్నది. ఫాసిస్టులచండి ఆ పాయమురాకండ రాత్రులందు నిరుద్యోగులు సభాభవనములను కాపాడుచున్నారని కార్యదర్శి చెప్పెను.

చెన్నై పురి బజారుధరాలు

1925-వసరా సెప్టెంబరు 2-ని తేదీ బుధవారము

1. ధాన్యములు

విధము	బస్తాలు	మొదలు	తరువాత
మనుమ లేనావి	,, ప 48 గలవు	14 0 0	15 0 0
పెల్లారివి	,, డిటా	15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,, డిటా	16 0 0	17 0 0
రాసులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సువ్వులు	,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	13 0 0
పెనగలు	,, డిటా	11 12 0	12 8 0
పెనలు	,, డిటా	13 8 0	14 8 0
మినుములు	,, డిటా	15 4 0	16 8 0
ఉలలు	,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె	బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి	మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంజేరు నెయ్యి	బా 1-కి	61 0 0	63 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	56 0 0	59 0 0
జేరు నెయ్యి	బా 1-కి	185 0 0	180 0 0
అముదము	బా 1-కి	120 0 0	122 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు	బా 1-కి	100 0 0	
మాంసపసుపు	,,	45 0 0	50 0 0
మోపకాయలు(గుంటూరివి)	బా 1-కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు	నీలిపండు	వణాన	1-కి 45,50
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	,,	50,55
తెల్లము	బా 1-కి	40 0 0	55 8 0
చింతపండు	బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం	బా 1-కి	28 0 0	36 0 0
చురం	,,	28 0 0	46 0 0
రవుండు	,,	22 0 0	30 0 0

6. లోహములు

నెండి 100 తులంలు	,,	71 0 0	74 12 0
బంగారము, గూను	బా 1-కి	21 4 0	21 8 0
పనరము	1-కి	13 9 6	
ఇత్తడి	బా 1-కి	254 0 0	275 0 0
రాగి	డిటా	272 0 0	295 0 0
అస్కాచక్కిర	22.5 మి. లు	82 8 0	82 12 0

7. దూది

బోండావెస్తుబాయి	బా 1-కి	200 0 0	
పల్నాడు దూది	,,	215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 0 0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	4 12 0	
పుష్కూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0	
నూళయేనుగ నెం 20	,,	9 8 0	
వడ్డాక్ నెం 24 1/2	,,	9 12 0	
14 1/2 క్విలక్ పక్షి	,,	7 8 0	
నెం 20 చెన్ని నింహం	యీటె	9 4 0	
నెం 22	,,	9 12 0	
నెం 12 1/2 చిన్ని సగ్గుడు	,,	8 0 0	
నెం 14 1/2	,,	8 4 0	
నెం 12 1/2 అల్లెమ్మ	,,	7 8 0	
నెం 12 1/2 కొయిలపక్షి	,,	7 8 0	
నెం 22 1/2 గింగుళి	,,	9 4 0	
నెం 14 1/2 గానక పక్షి	,,	7 2 0	

"లాండోలేట్టు" గుర్రపుబండి

ఒక క్రొత్తమోదాయి "లాండోలేట్టు" గుర్రపుబండి, చాలా అందమైనది. అత్యుత్తమునకు సిద్ధముగా వున్నది. కొద్ది రోజులు క్రిందటనే పని లూరి అయినది. యెప్పుడైనా వచ్చి చూచుకొనవచ్చును. ధరల వగైరాలకు యీదిగున అడ్రెసును వ్రాయవలెను.

వి. ఆర్. మూర్తి,

2265

12, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నందూరి వెంకటసుబ్బారావు
బి. ఏ. గారి

యోగి శివరావు

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగనినవి. ప్రతికారాజములచేత పొగడ్తలనొందినవి. సర్వజనాదరణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిప్తితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి. ఇదర్వేత్తకాగితము. చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు 1-0-0. కొద్దికాగితే ప్రసరించబడుచున్నది. వెంటనే ఆర్డరును పంపగోరెదము. జి. ఎస్. శాస్త్రి అండు కంపెనీ, బుక్ బిల్డింగ్ పబ్లిషింగ్ కమిషన్ ఏజంట్లు, తపాలుపెట్టె నెం 110 మద్రాస్.

కుటుంబమున కంతకు మంచివ్యమైనది!

క్వాకర్ ఓట్లు బలమును-శక్తిని-కోమలమును ఇచ్చును దీనిని భుజించుటచే మోటుల బలములొన ప్రతిజ్వరమును మంచిలాభమును పొందెదము. రెండింటలు పరియస్థము, మూడింటిలు మాంసము భుజించుటచే గలుగు మాంసకండరములు ఒకింత క్వాకర్ ఓట్లను భుజించుటచే గలుగును. శరీరమును పెంచునట్టి యిన్ని ఆహారమైన కుటుంబము దీని నుండునట్టికిని ఈ రుచికరమైన ఆహారము శరీరమునకు ఉష్ణమును కలిగించును. దీనిని తయారుచేయుటకు గుళిము, శీర్షములు గూడెను. పాలను గాన తే మోగడము చేయుదు, యింకను ఎక్కువ రుచికరముగానుండును, అధికబలము నిచ్చును.

Quaker Oats

క్వాకర్ ఓట్లు చితితో తాకబడుటలేదు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

నిరసాయ కర మైన ఎరాస్మిక్ సబ్బు బిళ్లలు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-విడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి వరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసనచేర్చుచున్నది. మితిన్యాయము గలది. అరిగి పోయినవ్యధకుకూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ గడము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్ మిక్ రకములు అన్ని ముక్కానులందును దొరకును.

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్డ్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధికెక్కిన వస్తువులే శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదళ్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినచో యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండా కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలచో కలుగ నియ్యకుండా కాపాడుటచే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు చల్లదనమును కలిగించి కుటుంబ నిమ్మను. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు ర్షపాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రవర్తనములోను, డిస్ట్రీక్ట్ ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రవర్తనములోను బంగారు పతకములను బహు

తిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్డి ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా. పై కామినియా నూనె ప్రతివర్తనవిధమున, పట్టణములందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. తేకున్న సోల్ యేజెంట్లరు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రస్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జామ్నానుగ్రామ, బొంబాయి అని (వాణిజ్య) మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిక్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిక్ బహారు అత్తరు, లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది

ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

కొన్ని మక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద, చుట్టెయిడల కమనీయమైన సువాసన అన్ని దిశలను వ్యాపించును. ఇది పీనియొక్క అధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రవర్తనములో బంగారుపతకమును బహు

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర 0-12-0
1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

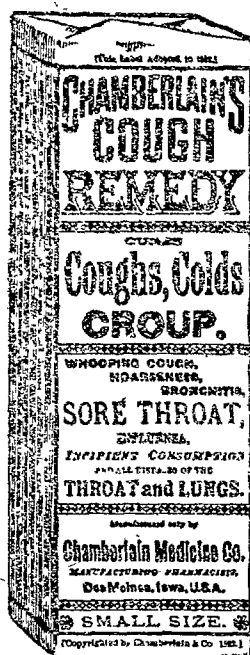
చేంబర్లెన్ గారి శూలనాప్తి

అతిసార నివారిణి

133

ఇది చాల అవసరమైనది

(2)

అవసరము శిల్పము కాక పోవుటవలనను, అపరిశుద్ధమైన నీళ్లను త్రాగుటచేతను, లేక అకస్మాత్తుగా గాని లేక శిశువు పరిశోధకులు మారుట చేసిన అతిసారము కలుగుచున్నచో చేంబర్లెన్ గారి శూలనాప్తి అతిసారనివారిణిప్రతి ఇంజనీరును, ప్రతిప్రయాణిని సందియందును, కేలవులను బయటిప్రాంతానికి పోవుచో పెట్టెయందును అవశ్యముగా నుండవలెను. ఇంటియందున్నను, లేక ప్రయాణములోనున్నను ఈ ఆహామైన ఔషధము చాలముఖ్యము. అన్ని వృత్తులలోను విక్రయమును దొరకును.

మాన స్థోల్యా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణపూర్వకము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైతృకాకల కీమాల్లలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, అరుచి, ఆవులంతలు, అగ్నిహృద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలగుణము, విక్రము, సాగ్ధ్యములు, శరీరము, శ్రేష్ఠ, అగ్ని మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను పోగొట్టి సహజము మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాహనోపకరణము పెంతునే వచ్చును. ఇందు అనేక గుణములు కేరినవి. అనుభవముగల ఔషధముగలవలెను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.

ఒక్కసారి వాడినచో నీ విజము తెలియగలదు.

చిరుగాన:-

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఆయుర్వేద వైద్యనంగ హామ

1 టో భాగము:- వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి అనుభవసిద్ధముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములును గలవైద్యగ్రంథము. ప్రతివారియొద్ద నుండవలసినది.

1-కి రు. 1-4-0; వి. పి. 0-6-0

2 భాగము:- శుద్ధులు, భస్మములు, సంబంధిల్లి ఔషధములు, ఆసవములు, అరిష్టములు, ద్రావణములు, చూర్ణములు కషాయములు. మొదలగునవి అనుభవప్రకారముగా చేయుపద్ధతులతో వ్రాయబడియున్నది. ప్రతి వైద్యునికి ముఖ్యమున గలగ్రంథము.

1-కి రు. 1-12-0; వి. పి. 0-6-0

ఆయుర్వేదచంద్రిక:- ఆయుర్వేద, ఆరోగ్య, వస్తువుల చికిత్స, చారిత్ర, అనుభవమొగ మొదలగు ననేక విషయములను విపులముగా వ్రాయుచుండు మాసప్రతిక. సం॥ 1-కి రు. 2-8-0. చూచి రు. 1-0-0. 3 నెల పాకములందు గోపన రు. 5-8-0 లకు పంపబడును.

వి. పి. పి. లందుకో, ఆయుర్వేదసహజం

సెరిఫ్. (అంబేద్కర్)